

Γνωμοδότηση

Α' Ερωτήματα

Οι αναγραφόμενοι στο Παράτημα 1 της παρούσας γνωμοδότησης Πρωτοδίκες και Πάρεδροι Πρωτοδικών της πολιτικής δικαιοσύνης (εφεξής οι ερωτώντες), μου ζήτησαν να απαντήσω στα ακόλουθα ερωτήματα:

Εν όψει της αρχής της διάκρισης των εξουσιών και της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 88 του Συντάγματος για την δυνατότητα ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης, με κατάργηση των ειρηνοδικείων, ερωτάται:

1. Είναι σύννομη η αθρόα ένταξη των υπηρετούντων Ειρηνοδικών στην υφιστάμενη επετηρίδα των Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών και Παρέδρων Πρωτοδικείου;
2. Αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι όχι, υπό ποιές προϋποθέσεις θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί η σκοπούμενη ενοποίηση, χωρίς να θίγεται η υπηρεσιακή κατάσταση των υπηρετούντων Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών και Παρέδρων Πρωτοδικείου;
3. Σε κάθε περίπτωση, θα ήταν σύννομη η δημιουργία ειδικής επετηρίδας των πρώην Ειρηνοδικών, παράλληλης με την υφιστάμενη γενική επετηρίδα των Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών και Παρέδρων Πρωτοδικείου; Και, αν ναι, υπό ποιες προϋποθέσεις και με ποιους περιορισμούς;

4. Ποιες συνέπειες, τέλος, θα είχε η κακή συγκρότηση των Πρωτοδικείων, λόγω μη σύμφωνης προς την ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88 ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης;

Για την σύνταξη της γνωμοδότησης, οι ερωτώντες έθεσαν υπ' όψη μου (α) σχέδιο νόμου, χωρίς ημερομηνία, το οποίο εικάζεται ότι εκφράζει θέσεις της ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής επί του θέματος, (β) το με αριθμ. 1/2024 πρακτικό/απόφαση της Ολομέλειας του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης, με την επισυναπτόμενη σε αυτό από 22.1.2024 γνωμοδότηση της καθηγήτριας Συνταγματικού Δικαίου στο ΑΠΘ Τριανταφυλλιάς Παπαδοπούλου και (γ) το με αριθμ. 7/1999 πρακτικό και απόφαση της διοικητικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου της 16.3.1999. Τα κείμενα αυτά επισυνάπτονται ως Παραρτήματα 2,3 και 4 αντιστοίχως στην παρούσα γνωμοδότηση.

Β' Απάντηση

Προτού απαντήσω σε καθένα από τα τεθέντα ερωτήματα (III), θα αναφερθώ, κατ' αρχάς, στην συνταγματική απαγόρευση των μετατάξεων και την ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88 (I). Εν συνεχεία, θα εντάξω την τελευταία στις θεμελιώδεις συνταγματικές εγγυήσεις της δικαστικής ανεξαρτησίας, τις οποίες η Βουλή οφείλει να σεβαστεί, όταν κληθεί να νομοθετήσει την ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης, όπως προβλέπει η διάταξη αυτή (II).

I.

Η απαγόρευση των μετατάξεων και η ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88 Σ.

1. Η παράγραφος 6 του άρθρου 88 του Συντάγματος εισήγαγε μια σημαντική καινοτομία: για πρώτη φορά στη δικαστική ιστορία της χώρας, απαγόρευσε τη μετάταξη δικαστικών λειτουργών από κλάδο σε κλάδο,

καθώς και δικαστικών λειτουργιών με ιδιαίτερο νομικό καθεστώς, σε διαφορετικό καθεστώς εντός του ιδίου κλάδου¹. Και τούτο προκειμένου να περιορισθούν αθέμιτες παρεμβάσεις στη σταδιοδρομία των δικαστών. Η ίδια παράγραφος του άρθρου 88, εν τούτοις, όπως αναθεωρήθηκε το 2001, εισάγει δύο εξαιρέσεις: πρώτον, τη δυνατότητα μετάταξης μεταξύ παρέδρων σε πρωτοδικεία και παρέδρων σε εισαγγελίες, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων² και, δεύτερον τη δυνατότητα προαγωγής των τακτικών διοικητικών δικαστών στο Συμβούλιο της Επικρατείας, περίπτωση -σημειωτέον- που δεν προβλεπόταν στην αρχική εκδοχή του ισχύοντος Συντάγματος³. Η σχολιαζόμενη ερμηνευτική δήλωση, εξ άλλου⁴, κατήργησε αντίστοιχη προηγούμενη που αφορούσε το Ελεγκτικό Συνέδριο⁵, και εισήγαγε τρίτη εξαίρεση στην απαγόρευση των μετατάξεων, ως ακολούθως:

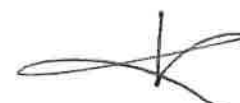
¹ Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 88 του Συντάγματος ορίζει: «6. Μετάταξη δικαστικών λειτουργιών απαγορεύεται». Για την έννοια της μετάταξης, όπως χρησιμοποιείται στο Σύνταγμα, βλ. το Πρακτικό 6/2000 Διοικητικής Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, που αφορούσε την προαγωγή διοικητικών δικαστών στο ΣτΕ. Σύμφωνα αυτό: «Η λέξη 'μετάταξη' συνιστά την προσήκουσα ορολογία, διότι ναι μεν το Συμβούλιο της Επικρατείας και τα διοικητικά δικαστήρια από απόψεως δικαιοδοσίας ανήκουν στον κλάδο της διοικητικής δικαιοσύνης, πλην από απόψεως διοικητικής οργάνωσης ανήκουν σε δύο αυτοτελείς κλάδους, με ιδιαίτερο εισαγωγικό βαθμό», βλ. Ένωση Δικαστικών Λειτουργιών Συμβουλίου της Επικρατείας, *Η αναθεώρηση του Συντάγματος και το Συμβούλιο της Επικρατείας*, Αθήνα-Κομοτηνή, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2001, σελ. 36. Για το ιδιαίτερο νομικό καθεστώς των Ειρηνοδικών σε σχέση με τους λοιπούς δικαστικούς λειτουργούς, βλ. ΣτΕ(Γ') 851/2011 σκ. 9 και ΣτΕ(Γ') 2425/2018 σκ.4: «[...] οι ειρηνοδίκες είναι και αυτοί δικαστικοί λειτουργοί διεπόμενοι από τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις, πλην οι διατάξεις της κοινής νομοθεσίας επιφυλάσσουν, για αυτούς, ιδιαίτερο νομικό καθεστώς σε σχέση με τους λοιπούς δικαστικούς λειτουργούς, το οποίο οι ίδιοι αποδέχονται με την είσοδό τους στο δικαστικό σώμα».

² Βλ. ήδη το άρθρο 87§2 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (εφεξής *Οργανισμού Δικαστηρίων*, ν. 4938/2022, Α'109.

³ Βλ. ήδη τα άρθρα 78 και 79 του Οργανισμού Δικαστηρίων. Η προαγωγή των τακτικών διοικητικών δικαστών στο Συμβούλιο της Επικρατείας ήταν παλαιό αίτημά τους, που δεν ικανοποιήθηκε κατά την ψήφιση του ισχύοντος Συντάγματος, το 1975, αλλά μόνον με την αναθεώρηση του 2001, βλ. υποσημ. 7, παρακάτω.

⁴ Οι ερμηνευτικές δηλώσεις, ως γνωστόν, έχουν ίση τυπική ισχύ με τις λοιπές διατάξεις του Συντάγματος, οι οποίες είναι όλες τυπικά ισοδύναμες, χωρίς οι νεότερες να υπερισχύουν των παλαιότερων.

⁵ Και η οποία όριζε: «Κατά την αληθινή έννοια του άρθρου 88 επιτρέπεται ο διορισμός σε θέσεις παρέδρων και συμβούλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου». Δεδομένου ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο αναγνωρίστηκε ως Ανώτατο Δικαστήριο μόνο από το ισχύον Σύνταγμα, η παρέκκλιση από τον κανόνα της παραγράφου 1 του άρθρου 88 κρίθηκε τότε επιβεβλημένη ως μεταβατική ρύθμιση.

«Κατά την αληθινή έννοια του άρθρου 88, επιτρέπεται η ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης και η ρύθμιση της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστικών λειτουργών του βαθμού αυτού, εφ' όσον προβλέπεται διαδικασία κρίσης και αξιολόγησης, όπως νόμος ορίζει».

2. Το ζήτημα των μετατάξεων δικαστικών λειτουργών απασχόλησε επί μακρό την Ε' Αναθεωρητική Βουλή, το 1975. Αρχικά, είχε προταθεί η επέκταση της πρακτικής αυτής, ώστε να συμπεριλάβει και τη δυνατότητα προαγωγής φορολογικών δικαστών στο Συμβούλιο της Επικρατείας⁶. Εν τούτοις, η ιδέα της διεύρυνσης των επιτρεπόμενων μετατάξεων προσέκρουσε σε οξείες αντιδράσεις, καθώς θεωρήθηκε ότι ανοίγει κερκόπορτα για αθέμιτες παρεμβάσεις της νομοθετικής εξουσίας στην σταδιοδρομία των δικαστικών λειτουργών. Χαρακτηριστική είναι η ακόλουθη περικοπή αγόρευσης του Γ.Β. Μαγκάκη, βουλευτή της τότε αξιωματικής αντιπολίτευσης:

«[...] να σταματήσει αυτή η ιστορία, είναι αντιπαθής η διάταξις αυτή, κύριε Υπουργέ. Κύριέ μου, όταν εδιάλεξες να μπης σε ένα δικαστικό σώμα, είχες υπ' όψιν σου και διάβασες γι' αυτό και προετοιμάσθης και μπήκες. Τί δουλειά έχεις, μετά ταύτα, να γίνεσαι αλεξιπτωτιστής και να μεταπηδάς από το ένα Σώμα στο άλλο;»⁷

Ακόμη σαφέστερος ήταν ο βουλευτής, επίσης της αντιπολίτευσης, Ν.Ι. Παπαϊωάννου:

«[...]Με αυτές τις μετατάξεις, που θα έχη το δικαίωμα ο νομοθέτης να θεσπίσει -ας αφήσωμεν την κακοβουλία την προηγουμένη, ή την εκδίκησιν, ή ο,τιδήποτε άλλο- πώς θα έχωμεν την προαγωγήν αυτών των ανθρώπων, όχι βαθμολογικώς, αλλά επιστημονικώς, όταν θα υπάρχη η δαμόκλειος σπάθη της

⁶ Βλ. την εισήγηση του Δημ. Παπασπύρου, γενικού εισηγητή της πλειοψηφίας στην Ε' Αναθεωρητική Βουλή, ο οποίος, συνοψίζοντας τις έως τότε συζητήσεις στην αρμόδια Υποεπιτροπή και στην ολομέλεια της Επιτροπής Αναθεωρήσεως του Συντάγματος, υποστήριξε: «Εν τω αυτώ άρθρω 88, [τίθεται] το θέμα της μετατάξεως των δικαστικών λειτουργών από σώματος εις σώμα ή από κλάδου εις κλάδον. Ως προς τούτο, υφίστανται η άποψις της απαγορεύσεως της γενικώς, η άποψις του περιορισμού της μόνον μεταξύ εισαγγελικού κλάδου και των δικαστών των αστικών και ποινικών δικαστηρίων και η άποψις της περιωρισμένης τοιαύτης μεταξύ των δικαστών τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων και των δικαστών του Συμβουλίου της Επικρατείας», βλ. Ε' Αναθεωρητική Βουλή, *Πρακτικά Ολομελείας*, συνεδρ. 10.5.1975, σελ. 606. Βλ. επίσης την αγόρευση του βουλευτή Γ.Β. Μαγκάκη, στην ίδια συνεδρίαση, σελ. 627.

⁷ *Πρακτικά Ολομελείας*, ό.π., συνεδρ. 10.5.1975, 626.

μετατάξεως; Νομίζω ότι εδώ ημπορούμεν καταστατικά να απαγορεύσωμεν την μετάταξιν των δικαστικών [...]»⁸.

Έτσι, ο συντακτικός νομοθέτης αντέστρεψε τον κανόνα: για να αποτρέψει τον κίνδυνο αυθαιρεσιών εις βάρος της δικαστικής ανεξαρτησίας, τελικά απαγόρευσε ρητά τις μετατάξεις, πλην των περιοριστικά αναφερομένων εξαιρέσεων⁹.

3. Όπως προαναφέρθηκε, η ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88 δεν εισάγει κύριο κανόνα δικαίου, αλλά μιαν ακόμη εξαίρεση -την τρίτη κατά σειρά- στην απαγόρευση των μετατάξεων. Διότι, εν όψει της απαγόρευσης αυτής, τόσο ο Άρειος Πάγος όσο και το Εφετείο Αθηνών είχαν αποφανθεί στο παρελθόν, δηλαδή πριν από την αναθεώρηση του 2001, ότι χωρίς συνταγματική «κάλυψη», η σκοπούμενη ενοποίηση δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί με κοινό νόμο¹⁰. Πιο συγκεκριμένα, όταν επιχειρήθηκε το 1999 η εν λόγω ενοποίηση, στην διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, η οποία συγκλήθηκε επί τούτω, ο εισηγητής αρεοπαγίτης Γεώργιος Νικολόπουλος είχε υποστηρίξει, μεταξύ άλλων, ότι από την παράγραφο 6 του άρθρου 88 του Συντάγματος

«προκύπτει ότι ο συνταγματικός νομοθέτης, θέλοντας να διατηρήσουν οι δικαστικοί λειτουργοί την υπηρεσιακή κατάσταση που αρμόζει στην ανεξάρτητη λειτουργία που ασκούν και για να αποφεύγονται τυχόν παρεμβάσεις και κινητικότητες, απαγόρευσε γενικώς κάθε είδους μετάταξη πλην αυτών που επέτρεψε ειδικά. Και αν, λοιπόν, ήθελε θεωρηθεί ότι δεν πρόκειται για διορισμό των ειρηνοδικών σε θέση παρέδρου, ώστε να απαιτείται διαδικασία επιλογής (άρθρο 88§1), τότε πρόκειται ασφαλώς για μετάταξη αυτών από τον ιδιαίτερο κλάδο των ειρηνοδικών, στον οποίο ανήκουν, σε άλλο κλάδο του δικαστικού σώματος».

⁸ Πρακτικά Ολομελείας, ό.π., συνεδρ. 10.5.1975, 635.

⁹ Γι' αυτές, δηλαδή τις εξαιρέσεις, οι μετατάξεις περιελήφθησαν στις αρμοδιότητες των Ανώτατων Δικαστικών Συμβουλίων στο άρθρο 90§1 του Συντάγματος.

¹⁰ Βλ. τα πρακτικά 7/1999 της διοικητικής ολομέλειας του Αρείου Πάγου 9 (βλ. Παράρτημα 4) και 6/1990 της διοικητικής ολομέλειας του Εφετείου Αθηνών.

Στο ίδιο πνεύμα, ο Στέφανος Μαθθίας, πρόεδρος τότε του Αρείου Πάγου, δεν περιορίστηκε μόνο στην αντισυνταγματικότητα της επιχειρούμενης ενοποίησης, αλλά στάθηκε και στην ουσία της:

«πέραν της ρητής αντισυνταγματικότητας, και από ουσιαστική άποψη, η αθρόα και ανεπίλεκτη εκ του νόμου μεταπήδηση των ειρηνοδικών και πταισματοδικών στο Δικαστικό Σώμα θα είχε ως επακόλουθο τη μεγαλύτερη υποβάθμισή του, τόσο στις προς τα έσω, μεταξύ συναδέλφων, σχέσεις, όσο και έναντι των δικαζομένων. Διότι, πολλοί εκ των ειρηνοδικών, ιδίως όσοι υπηρετούν από ετών σε μικρά ειρηνοδικεία, με ελάχιστη δικαστηριακή κίνηση (10 έως 30 αποφάσεις κατ' έτος, κατά το πλείστον δε τυποποιημένες ή όμοιες) [...] στερούνται και της στοιχειώδους ακόμη εμπειρίας και αδυνατούν να χειρισθούν υποθέσεις (πολιτικές και ποινικές) αρμοδιότητας πρωτοδικείου. Ουδεμία ελάφρυνση θα είναι σε θέση να προσφέρουν στους συναδέλφους τους. Αντιθέτως, μόνο ζητήματα και προβλήματα θα προκαλούν. Η δικαιοσύνη θα υποστεί καθίζηση».

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει και η ακόλουθη σκέψη του αείμνηστου προέδρου για την βέβαιη, όπως υποστήριζε, υποβάθμιση της Εθνικής Σχολής Δικαστών (ΕΣΔι), η ίδρυση της οποίας ήταν νωπή τότε:

«Επί πλέον, η μαζική ένταξη θα καταφέρει καίριο πλήγμα κατά της Εθνικής Σχολής Δικαστών, η οποία έχει προσελκύσει πλήθος ικανών νέων και αποτελεί την ελπίδα για την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό του Δικαστικού Σώματος. Η πλησμονή που θα προκληθεί από την μοναδική είσοδο 650 ειρηνοδικών [: σήμερα προσεγγίζουν τους χιλίους] και η συνακόλουθη συμφόρηση στην επετηρίδα θα αχρηστεύσει τη Σχολή και θα απογοητεύσει τους καλούς νέους, με αποτέλεσμα την κατάπτωση του Δικαστικού Σώματος».

Στην επακολουθήσασα ψηφοφορία, 40 αρεοπαγίτες έναντι 5, επί συνόλου 48, αποφάνθηκαν ότι η επιχειρούμενη τότε ενοποίηση «ενέχει και αντισυνταγματική 'μετάταξη'»¹¹.

4. Δεν καταλείπεται, συνεπώς, καμιά αμφιβολία ότι η ένταξη των Ειρηνοδικών στον κύριο κλάδο του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης συνιστά μετάταξη. Πράγματι, οι Ειρηνοδικές ανήκουν μεν στον ίδιο κλάδο με τους Πρωτοδικές των πολιτικών δικαστηρίων, πλην όμως, όπως έχει κριθεί, είναι δικαστές κατώτερου

¹¹ Βλ. τις σελ. 8, 9-10, 16-19 του πρακτικού/απόφασης 7/1999 της διοικητικής ολομέλειας του Αρείου Πάγου, Παράρτημα 4.

βαθμού και διέπονται από ιδιαίτερο νομικό καθεστώς, το οποίο οι ίδιοι αποδέχονται με την είσοδό τους στο δικαστικό σώμα¹². Η σκοπούμενη ενοποίηση, συνεπώς, συνιστά ιδιαίτερη περίπτωση μετάταξης, αντίστοιχη με εκείνην των τακτικών διοικητικών δικαστών, οι οποίοι, αν και διέπονται και αυτοί από διαφορετικό νομικό καθεστώς, μπορούν πλέον να μεταταχθούν στο Συμβούλιο της Επικρατείας¹³. Το ότι η ενοποίηση αφορά το σύνολο των λειτουργών που υπηρετούν στον καταργούμενο κλάδο και όχι μόνον μεμονωμένες περιπτώσεις προς πλήρωση κενών θέσεων, όπως στην περίπτωση των τακτικών διοικητικών δικαστών, δεν αναιρεί την φύση της ως μετάταξης. Διότι, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, πρόκειται για ένταξη δικαστικών λειτουργών σε προϋφιστάμενο κλάδο και όχι για δημιουργία νέου πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, επειδή δηλαδή δεν ιδρύεται νέος βαθμός δικαιοδοσίας, αλλά οι υπηρετούντες στα καταργούμενα Ειρηνοδικεία εντάσσονται στον υφιστάμενο κλάδο των Πρωτοδικών, η ενοποίηση προβλέπεται ως διακριτή περίπτωση μετάταξης σε ερμηνευτική δήλωση και όχι ως (νέα) αυτοτελής ρύθμιση στο σώμα του άρθρου 88¹⁴. Ως εξαίρεση, λοιπόν, από τον απαγορευτικό κανόνα της κύριας διάταξης, η ερμηνευτική δήλωση θα πρέπει να ερμηνεύεται στενά, ώστε να μην αναιρείται η ουσία της απαγόρευσης των μετατάξεων, δηλαδή να μην πλήττονται οι εγγυήσεις της ανεξαρτησίας των προϋπηρετούντων στον υφιστάμενο δικαστικό κλάδο, στον οποίο θα ενταχθούν οι μετατασσόμενοι. Πιο συγκεκριμένα:

¹² Βλ. την σκέψη 9 της ΣτΕ 851/2011 (υποσημ. 1) και την σκέψη 4 της ΣτΕ(Ολ.)2425/2018.

¹³ Σύμφωνα με την προαναφερθείσα δεύτερη εξαίρεση της παρ. 6 του άρθρου 88 (βλ. και υποσημ.3).

¹⁴ Με το επιχείρημα ότι αν συνιστούσε μετάταξη θα έπρεπε να περιλαμβάνεται ως ξεχωριστή περίπτωση στο σώμα της παραγράφου 6 του άρθρου 88, υποστηρίζεται η άποψη ότι η ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας, που προβλέπει η ως άνω ερμηνευτική δήλωση, δεν συνιστά μετάταξη αλλά είναι *allium*. Ως εκ τούτου, πάντοτε κατά την ίδια άποψη, για την ένταξη των Ειρηνοδικών στην γενική επετηρίδα του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης, δεν απαιτείται προηγούμενη ατομική κρίση και αξιολόγησή τους (βλ.το Πρακτικό της Ολομέλειας των Ειρηνοδικών της Θεσσαλονίκης (σελ. 7) και την γνμδ. της καθηγήτριας Παπαδοπούλου (σελ. 5, Παραρτήματα 2 και 3 αντιστοίχως). Η άποψη αυτή δεν ευσταθεί, προπάντων διότι η ίδια η ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88 προϋποθέτει «διαδικασία κρίσης και αξιολόγησης» (βλ. και πιο κάτω στο κείμενο την απάντησή μου στο πρώτο ερώτημα).

II.

Ο επιβαλλόμενος σεβασμός των εγγυήσεων της δικαστικής ανεξαρτησίας

5. Το άρθρο 26 του Συντάγματος καθιερώνει την αρχή της διάκρισης των εξουσιών και η παράγραφος 1 του άρθρου 87 ορίζει ότι η δικαιοσύνη απονέμεται από δικαστήρια συγκροτούμενα από τακτικούς δικαστές, οι οποίοι απολαμβάνουν λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία. Από την άλλη, η παράγραφος 4 του άρθρου 4 του Συντάγματος καθιερώνει την αρχή της ίσης πρόσβασης στα δημόσια αξιώματα, η οποία, προδήλως καταλαμβάνει και τους δικαστικούς λειτουργούς.

6. Ο κοινός νομοθέτης είναι κατ' αρχήν αρμόδιος, κατά το Σύνταγμα, να προβλέπει τα προσόντα και τη διαδικασία επιλογής των δικαστικών λειτουργών (άρθρο 88§1), τα της βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξής τους (άρθρο 88§2) και τα των προαγωγών τους (άρθρα 88§6 και 90)¹⁵. Στη χώρα μας, από συστάσεως ελληνικού κράτους, έχει επιλεγεί το δικαστικό σύστημα της λατινογενούς νομικής παράδοσης, δηλαδή των δικαστών καριέρας¹⁶. Επί πλέον, υπό το ισχύον Σύνταγμα, προβλέπεται η ισοβιότητα όλων των δικαστικών λειτουργών¹⁷. Υπό αυτά τα δεδομένα, η ρύθμιση της δικαστικής σταδιοδρομίας με σταθερούς και προβλέψιμους κανόνες, εγγυάται την προσωπική ανεξαρτησία των δικαστών. Δεν θα ήταν μάλιστα υπερβολή να λεχθεί ότι η σταθερότητα και η προβλεψιμότητα της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστών αποτελούν ακρογωνιαίους λίθους της δικαστικής ανεξαρτησίας. Ασφαλώς, εισερχόμενος στον δικαστικό κλάδο, κάθε δικαστικός

¹⁵ Το Σύνταγμα επίσης αναφέρεται στα δικαστήρια διαφόρων επιπέδων δικαιοδοσίας (άρθρα 87§3, 88 §5, 6 & 7, 90, 91, 94, 95, 97§2, 98, 99 και 100), τη διαδικασία προαγωγών (άρθρο 90§1), την επιθεώρηση των δικαστικών λειτουργών (άρθρο 87§3) και τον πειθαρχικό έλεγχό τους (άρθρο 91).

¹⁶ Κατ' αντιδιαστολή προς το αγγλοσαξωνικό των αιρετών, κατ' αρχήν δικαστών. Σημειωτέον ότι το σύστημα των δικαστών καριέρας προβλέφθηκε από τον πρώτο κί' όλας Οργανισμό Δικαστηρίων και Συμβολαιογράφων της 21.1/2.2.1834, συντάκτης του οποίου ήταν ο Γκεόργκ Λούντβιχ φον Μάουερ, μέλος της Αντιβασιλείας. Στα βασικά χαρακτηριστικά του Οργανισμού αυτού, ο οποίος διατηρήθηκε σε ισχύ -ασφαλώς με πολλές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις- έως την αντικατάστασή του από τον προϊσχύσαντα Οργανισμό (ν. 1756/1988, Α'35), αναφέρεται ο ίδιος ο φον Μάουερ στο βιβλίο του *Ο Ελληνικός Λαός*, ελλ. μτφ. Όλγας Ρουμπάκη, εισαγωγή-επιμέλεια- σχολιασμός: Τάσος Βουρνάς, Αθήνα, εκδ. Αφών Τολίδη, 1976, σελ. 630 & επ.

¹⁷ Βλ. την παράγραφο 1 του άρθρου 88 του Συντάγματος.

πάρεδρος δεν μπορεί να έχει τη βεβαιότητα ότι θα εξελιχθεί στα ανώτατα δικαστικά αξιώματα· δικαιούται, εν τούτοις, να έχει την εύλογη προσδοκία ότι, αν ανταποκριθεί με επάρκεια στα καθήκοντά του, θα προαχθεί σε προβλέψιμο χρόνο, στον ανώτερο κάθε φορά βαθμό. Όπως προκύπτει από τις προπαρασκευαστικές εργασίες του άρθρου 88 του Συντάγματος, την προσδοκία αυτή επιδιώκει να κατοχυρώσει η απαγόρευση των μετατάξεων.

7. Υπό το φως των ανωτέρω, οι αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας καταλαμβάνουν προέχουσα θέση κατά την ρύθμιση της δικαστικής σταδιοδρομίας. Υπενθυμίζεται ότι ήδη, το πρώτο Σύνταγμα της Ελλάδος, το 1822, καθιέρωνε πανηγυρικά την αρχή της αξιοκρατίας, με μια διατύπωση που συγκινεί ακόμη και στις μέρες μας¹⁸. Έκτοτε, αν και η αρχή της αξιοκρατίας δεν κατοχυρώνεται ρητά στο Σύνταγμα, η κατά τον λόγο της προσωπικής αξίας και ικανότητας εκάστου ελεύθερη πρόσβαση και σταδιοδρομία στις δημόσιες θέσεις αναγνωρίζεται ως αναπόσπαστη συνέπεια της αρχής της ισότητας και του δικαιώματος για ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας (άρθρα 4§1, 4§4 και 5§1 Σ.)¹⁹. Σημειωτέον ότι, στην αρχή της αξιοκρατίας αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου²⁰.

¹⁸ §ς : Όλοι οι Έλληνες, εις όλα τα αξιώματα και τιμές, έχουσι το αυτό δικαίωμα· δοτήρ δε τούτων μόνη η αξιότης εκάστου»· βλ. επίσης την §ε' του Συντάγματος του Άστρους.

¹⁹ Βλ. αντί πολλών ΣτΕ (Τμ.Γ') 379/2007 και Στ. Κοφίνη, υπό το άρθρο 4 του Συντάγματος, σε Φ. Σπυρόπουλο, Ξ. Κοντιάδη, Χ. Ανθόπουλο και Γ. Γεραπετρίτη, *Σύνταγμα. Κατ' άρθρο ερμηνεία*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, εκδ. Σάκκουλα, 2017, σελ. 78, Π.Δ. Δαγτόγλου, *Συνταγματικό δίκαιο. Ατομικά δικαιώματα*, 4^η έκδ., Αθήνα-Θεσσαλονίκη, εκδ. Σάκκουλα, 2012, σελ. 1032.

²⁰ Βλ. ΕΔΔΑ, την ιστορική απόφαση της 15.3.2022 στην υπόθεση *Grzeda κατά Πολωνίας*, η οποία αφορούσε την γνωστή απόπειρα χειραγώγησης της δικαιοσύνης από την τότε κυβέρνηση της Βαρσοβίας. Σύμφωνα με τη σκέψη 308 της εν λόγω απόφασης, η ανεξαρτησία θα πρέπει να χαρακτηρίζει όχι μόνο τη γενικότερη στάση των δικαστών, αλλά και «το πλέγμα των θεσμικών και λειτουργικών ρυθμίσεων -οι οποίες αφορούν τόσο τη διαδικασία διορισμού των δικαστών με τρόπο που να διασφαλίζει την ανεξαρτησία τους, όσο και τα κριτήρια επιλογής τους, τα οποία θα πρέπει να στηρίζονται στην αξία τους- [ρυθμίσεων] που πρέπει να παρέχουν εχέγγοα κατά αθέμιτων επιρροών και/ή αυθαίρετων παρεμβάσεων των κρατικών εξουσιών, τόσο κατά το αρχικό στάδιο του διορισμού ενός δικαστή όσο και κατά την άσκηση των καθηκόντων του/της». (“[...] a set of institutional and operational arrangements -involving both a procedure by which judges can be appointed in a manner that ensures their independence and selection criteria based on merit- which must provide safeguards against undue influence and/or unfettered discretion of the other State powers, both at the initial stage of the appointment of a judge and during the exercise of his or her duties”).

8. Είναι πρόδηλο ότι η εφαρμογή της αρχής της αξιοκρατίας σε διαγωνισμούς για την κατάληψη περιορισμένου αριθμού θέσεων (*numerus clausus*), προϋποθέτει συγκριτική αξιολόγηση των ενδιαφερομένων από ανεξάρτητο όργανο, που να παρέχει όλες τις εγγυήσεις της αμερόληπτης κρίσης. Και τούτο, προκειμένου να διαπιστωθεί ποιοι εκ των υποψηφίων διαθέτουν σε υψηλότερο βαθμό τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, ώστε αυτοί να προκριθούν έναντι των λοιπών ενδιαφερομένων. Όπως έχει κρίνει η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, σε υπόθεση διορισμού μονίμων εκπαιδευτικών με κύριο κριτήριο την προϋπηρεσία τους και όχι την επιτυχία σε διαγωνισμό του ΑΣΕΠ, η σχετική ρύθμιση ήταν αντίθετη προς τις αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας,

«διότι ελλείπει η απαραίτητη σύγκριση μεταξύ των επιτυχόντων, η οποία θα επέτρεπε τον διορισμό κάθε φορά των αξιοτέρων υποψηφίων»²¹.

Σε παρόμοια υπόθεση, η Ολομέλεια έκρινε ότι η κρίσιμη ρύθμιση

«πρέπει να κινείται μέσα στα όρια που διαγράφονται από την αρχή της ισότητας και τα οποία αποκλείουν τόσο την εκδήλως άνιση μεταχείριση με τη μορφή της εισαγωγής καθαρά χαριστικού μέτρου, μη συνδεομένου προς αξιολογικά κριτήρια, ή της επιβολής αδικαιολόγητης επιβαρύνσεως, όσο και την αυθαίρετη εξομοίωση διαφορετικών καταστάσεων ή την ενιαία μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό διαφορετικές συνθήκες, με βάση όλους τυπικά ή συμπτωματικά ή άσχετα μεταξύ τους κριτήρια»²².

Με άλλα λόγια, σε διαγωνισμούς ή κρίσεις γενικότερα για την κατάληψη περιορισμένου αριθμού θέσεων, η αρχή της αξιοκρατίας δεν αρκείται στη πραγματοποίηση ατομικής αξιολόγησης, δηλαδή στη διαπίστωση της συνδρομής των προβλεπόμενων προσόντων σε καθέναν από τους ενδιαφερόμενους υποψηφίους· επιβάλλει τουναντίον τη σύγκριση μεταξύ όλων όσων διαθέτουν τα προβλεπόμενα τυπικά προσόντα, ώστε να προκριθούν οι αξιότεροι. Και τούτο από ανεξάρτητο όργανο.

9. Η γενική δικαστική επετηρίδα περιλαμβάνει τα ονόματα όλων των υπηρετούντων δικαστικών λειτουργών κατά κλάδο, βαθμό και σειρά

²¹ ΣτΕ(ΟΛ.) 527/2015 (σκ. 13).

²² ΣτΕ(ΟΛ.) 2396/2004 (σκ.5).

αρχαιότητας σε κάθε βαθμό ιεραρχίας δικαστικών λειτουργιών²³. Η αρχαιότητα, διαμορφώνεται βάσει της σειράς αποφοίτησης από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών (ΕΣΔι), αλλά και βάσει των επιδόσεων τους κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους. Είναι συνεπώς *sine qua non* εργαλείο, για την συγκριτική αξιολόγησή τους. Γιατί μόνον έτσι διασφαλίζεται στην πράξη η τήρηση των αρχών της ισότητας και της αξιοκρατίας. Ο σεβασμός, επομένως, της δικαστικής επετηρίδας είναι μια από τις σοβαρότερες εγγυήσεις όχι μόνο για την εύρυθμη λειτουργία των δικαστηρίων, αλλά και για την διασφάλιση του κύρους των δικαστικών λειτουργιών, καθώς και για την εμπέδωση της εμπιστοσύνης μεταξύ των τελευταίων όσο και έναντι των πολιτών²⁴.

III.

Απαντήσεις στα τεθέντα ερωτήματα

Υπό το φως των ανωτέρω, οι απαντήσεις μου στα τεθέντα ερωτήματα έχουν ως εξής:

Επί του πρώτου ερωτήματος

Είναι σύνηθες η αθρόα ένταξη των υπηρετούντων Ειρηνοδικών στην υφιστάμενη επετηρίδα των Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών και Παρέδρων Πρωτοδικείου;

1. Η αθρόα, δηλαδή η αυτοδίκαιη, ένταξη όλων των υπηρετούντων Ειρηνοδικών στη γενική επετηρίδα των Προέδρων Πρωτοδικών και Πρωτοδικών, είτε γίνει εφ' άπαξ είτε σταδιακά, αντίκειται κατά πρώτο λόγο προς το γράμμα της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 88. Και τούτο διότι η τελευταία ρητά απαιτεί «κρίση και αξιολόγηση» των ενδιαφερομένων· κάτι που εξ ορισμού αποκλείεται με την αθρόα

²³ Βλ. άρθρο 65§4 του ισχύοντος Οργανισμού Δικαστηρίων (ν. 4938/2022).

²⁴ Βλ. και ΣτΕ(ΟΛ.) 1304/2019 (σκ.10).

ένταξη²⁵. Προπάντων όμως αντίκειται προς τις εγγυήσεις της προσωπικής ανεξαρτησίας των υπηρετούντων Προέδρων Πρωτοδικών και Πρωτοδικών. Διότι, εν όψει της ουσιώδους διαφοράς των τυπικών αλλά και των ουσιαστικών προσόντων των τελευταίων σε σύγκριση με αυτά των Ειρηνοδικών²⁶, η ένταξη των Ειρηνοδικών στην γενική επετηρίδα συνιστά προαγωγή σε ανώτερο βαθμό της δικαστικής ιεραρχίας. Γι' αυτήν, όμως, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 90 του Συντάγματος, απαιτείται απόφαση του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Αλλά ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι δεν συνιστά προαγωγή, η ένταξη των Ειρηνοδικών στον κλάδο των Πρωτοδικών συνιστά, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, μετάταξη, για την οποία επίσης η παράγραφος 1 του άρθρου 90 του Συντάγματος προβλέπει κρίση του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Επομένως, η αθρόα ένταξη των υπηρετούντων Ειρηνοδικών στην υφιστάμενη επετηρίδα των Προέδρων Πρωτοδικών, των Πρωτοδικών και των Παρέδρων Πρωτοδικείου δεν θα ήταν σύννομη, ακόμη και αν θεσπιζόταν ποσοστιαίος περιορισμός, όσον αφορά τον αριθμό των εντασσομένων²⁷.

²⁵ Βλ. την εισήγηση του Ευ. Βενιζέλου, εισηγητή της πλειοψηφίας, ενώπιον της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής: «Και βεβαίως, η τέταρτη πράξη χειραφέτησης είναι η νέα ερμηνευτική δήλωση, υπό το άρθρο 88, που επιτρέπει τώρα στον κοινό νομοθέτη, με αξιοκρατικά και διαφανή κριτήρια, να επιλύσει το χρόνιο ζήτημα της διάσπασης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας στην πολιτική δικαιοσύνη, μεταξύ ειρηνοδικείων και πρωτοδικείων», σε Ζ' Αναθεωρητική Βουλή, *Πρακτικά των συνεδριάσεων της Ολομέλειας της Βουλής επί των αναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος*, Αθήνα, 2002, συνεδρ. 7.3.2001(πρωί), σελ. 577 & επ.

²⁶ Υπενθυμίζεται ότι οι Πρόεδροι Πρωτοδικών, οι Πρωτοδίκες και οι Πάρεδροι Πρωτοδικείων έχουν διορισθεί ύστερα από φοίτηση στην ΕΣΔι, για την είσοδο στην οποία διεξάγεται εξαιρετικά απαιτητικός διαγωνισμός, ο οποίος δεν συγκρίνεται από πλευράς δυσκολίας με τον αντίστοιχο των Ειρηνοδικών. Επί πλέον, σύμφωνα με το άρθρο 66 του ισχύοντος Οργανισμού Δικαστηρίων (ν.4938/2022), το οποίο προβλέπει τους βαθμούς ιεραρχίας των δικαστικών λειτουργών, ορίζει ότι οι Πρόεδροι Πρωτοδικών αναπληρώνονται από Πρωτοδίκες και όχι από Ειρηνοδίκες, ακόμη και Α' τάξης· οι τελευταίοι, εκτός από το ότι δεν είναι εξοικειωμένοι με την ποινική προδικασία και την ποινική δίκη αφού, μετά την κατάργηση των πταισμάτων, το 2019, ασκούν μόνον περιορισμένα προανακριτικά καθήκοντα, μπορούν να αναπληρώσουν μόνο Πρωτοδική και να συμμετέχουν στη σύνθεση τριμελών Πλημμελειοδικείων μόνον ως νεότερα μέλη αυτής (εξ αριστερών σύνεδροι) και ποτέ ως προεδρεύοντες. Τέλος είναι αρμόδιοι για την επίλυση αστικών διαφορών περιορισμένου αντικείμενου (μικροδιαφορές, ασφαλιστικά νομής και ορισμένες ειδικές διαδικασίες), αλλά και αξίας (μέχρι 20.000€).

²⁷ Τα αντίθετα υποστηρίζονται -εσφαλμένα, κατά τη γνώμη μου- στο Πρακτικό 1/2024 της Ολομέλειας του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης.

2. Το ίδιο ισχύει ακόμη και αν η ένταξη των Ειρηνοδικών στην γενική επετηρίδα γινόταν μετά τον τελευταίο υπηρετούντα Πάρεδρο Πρωτοδικών²⁸. Διότι, εντασσόμενοι στην επετηρίδα αυτή, οι Ειρηνοδίκες αφ' ενός μεν θα αποκτήσουν δικαίωμα προαγωγής στις ανώτερες δικαστικές βαθμίδες -δικαίωμα το οποίο σήμερα στερούνται- και, αφ' ετέρου, θα ασκούν καθήκοντα τα οποία, τό γε νυν έχον, δεν προβλέπονται γι' αυτούς. Για παράδειγμα, θα δικάζουν και ποινικές υποθέσεις, θα προεδρεύουν σε πολυμελείς συνθέσεις, θα δικάζουν ένδικα μέσα και θα ασκούν εν γένει πιο απαιτητικά καθήκοντα σε σύγκριση με τις σημερινές αρμοδιότητές τους²⁹.

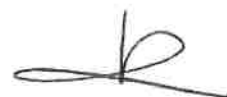
3. Από την άλλη, η απαιτούμενη κρίση θα πρέπει να είναι εξατομικευμένη και να επιτρέπει ουσιαστική αξιολόγηση του ενδιαφερομένου. Θα ήταν αθέμιτο, ως εκ τούτου, να στηρίζεται σε τυπικά και μόνον κριτήρια, όπως ο χρόνος προϋπηρεσίας στον βαθμό του Ειρηνοδίκη, η παρακολούθηση απλώς (δηλαδή χωρίς εξετάσεις) επιμορφωτικών σεμιναρίων ή η ελάχιστη υποχρεωτική υπηρεσία ως δοκίμων, στα νέα καθήκοντα. Είναι προφανές ότι, και σε αυτή την περίπτωση, η σκοπούμενη ένταξη δεν μπορεί να είναι αθρόα, διότι η πραγματοποίηση σοβαρής κρίσης -από, ή με ευθύνη του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 90§1 του Συντάγματος- θα είναι μοιραία χρονοβόρα. Θα ήταν ανέφικτο συνεπώς, να πραγματοποιηθεί αυτή εφ' άπαξ ή σταδιακά, κατά ομάδες ενδιαφερομένων.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

Αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι όχι, υπό ποιές προϋποθέσεις θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί η σκοπούμενη ενοποίηση, χωρίς να

²⁸ Όπως προβλεπόταν από το άρθρο 109 του προϊσχύσαντος Οργανισμού Δικαστηρίων (ν. 1756/1988) και είχε καταργηθεί με το άρθρο 9§1 του ν. 1968/1991, αλλά και από τις παραγρ. 1,2,3 και 5 του άρθρου 120 του ν. 1578/1985 και, ακόμη παλαιότερα, από το άρθρο 77§3 του ν.δ. 962/1971. -Αυτό σημειωτέον προβλεπόταν και στο σχέδιο νόμου του 1999, επί του οποίου αποφάνθηκε η διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, βλ. τις υποσημ. 10 και 11, ως άνω.

²⁹ Βλ. ως άνω υποσημ. 26. Πρβλ. και την σκέψη 4 της απόφασης 2425/2018 του Γ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, όπου τα Ειρηνοδικεία χαρακτηρίζονται «κατώτερα πολιτικά [...] δικαστήρια, πλήρως ενταγμένα στο σύστημα απονομής της πολιτικής [...] δικαιοσύνης»,

θίγεται η υπηρεσιακή κατάσταση των υπηρετούντων Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών και Παρέδρων Πρωτοδικείου;

1. Για τους λόγους που προεκτέθηκαν, αναγκαία προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της σκοπούμενης ένταξης είναι η αξιολόγηση των ενδιαφερομένων, με ουσιαστική κρίση από ή με ευθύνη του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Κρίση εξατομικευμένη, η οποία θα επιτρέπει την συνεκτίμηση όχι μόνο της επιστημονικής κατάρτισης, αλλά και των λοιπών ικανοτήτων των ενδιαφερομένων. Μόνον ύστερα από μια τέτοια κρίση, οι ενδιαφερόμενοι Ειρηνοδίκες θα μπορούν να ενταχθούν στην γενική επετηρίδα. Και τούτο, μετά τον τελευταίο Πάρεδρο Πρωτοδικών, δηλαδή χωρίς ανατροπή της σειράς αρχαιότητας της ισχύουσας γενικής επετηρίδας.

2. Εν τούτοις, αν προβλεφθεί η εμβόλιμη ένταξή τους στην ισχύουσα γενική επετηρίδα, όπως ορίζει το προσχέδιο νόμου που τέθηκε υπ' όψη μου (Παράρτημα 2), η εξατομικευμένη κρίση των ενδιαφερομένων δεν αρκεί. Αναγκαία προϋπόθεση γι' αυτό, όπως εκτέθηκε στο δεύτερο μέρος της παρούσας γνωμοδότησης, είναι η σύγκρισή τους με τους υπηρετούντες ήδη δικαστές στην βαθμίδα του Προέδρου Πρωτοδικών, Πρωτοδίκη και Παρέδρου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπερέχουν αυτών, όχι βάσει τυπικών και μόνον κριτηρίων, όπως είναι τα χρόνια υπηρεσίας, αλλά ουσιαστικών, όπως η επιστημονική κατάρτιση, η απόδοσή τους κ.ά.³⁰ Αυτό επιβάλλεται από τις αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας, η απαρέγκλιτη τήρηση των οποίων συνάπτεται άμεσα, όπως προελέχθη, με την προσωπική ανεξαρτησία των δικαστών. Εν όψει μάλιστα της πρόδηλης υπεροχής των Πρωτοδικών και, ακόμη περισσότερο, των Προέδρων Πρωτοδικών, έναντι των Ειρηνοδικών, οι τελευταίοι θα πρέπει να υπερτερούν καταφανώς των πρώτων και, κατ' ακριβολογία, όλων των υπηρετούντων Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών και Παρέδρων, κατά τον κρίσιμο χρόνο. Κάτι πρακτικά ανέφικτο αλλά και συνταγματικά ανεπίτρεπτο, δεδομένου ότι η ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88 θεσπίσθηκε για την κατάργηση των

³⁰ Και τούτο, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι, κατά τελευταία έτη, στον διαγωνισμό των Ειρηνοδικών παρουσιάζονται συνήθως όσοι δεν επιτυγχάνουν στον διαγωνισμό για είσοδο στην ΕΣΔι.

Ειρηνοδικείων και όχι για την επανάκριση των Πρωτοδικών³¹. Και ναι μεν ο Οργανισμός Δικαστηρίων προβλέπει από παλιά την κατ' απόλυτη εκλογή προαγωγή δικαστικών λειτουργών, εφ' όσον διαθέτουν «εξαιρετικά προσόντα» -ή ακόμη και προσόντα «σε ιδιαίτερα ικανό βαθμό»³², πλην όμως στην πράξη, εξ αιτίας της προφανούς δυσκολίας που ενέχει κάθε σύγκριση των ουσιαστικών προσόντων των ενδιαφερομένων, οι σχετικές διατάξεις εφαρμόζονται σπανιότατα αν όχι ποτέ.

3. Σε κάθε περίπτωση, η εμβόλιμη ένταξη των Ειρηνοδικών στην γενική επετηρίδα των Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών και Παρέδρων θα παραβίαζε την δικαιολογημένη εμπιστοσύνη τους, αφού θα ανέτρεπε τις προοπτικές της σταδιοδρομίας που είχαν επιλέξει, όταν αποφάσισαν να ασκήσουν αυτό το λειτούργημα³³. Τούτο ισχύει κατ' εξοχήν για τους υπηρετούντες δικαστές, οι οποίοι έχουν την εύλογη προσδοκία να εξελιχθούν έως την ανώτατη βαθμίδα του κλάδου τους, σε προβλέψιμο κατ' αρχήν χρόνο, προοπτική η οποία θα υπονομευόταν αν προτάσσονταν στην επετηρίδα άγνωστος αριθμός εντασσόμενων Ειρηνοδικών³⁴. Ισχύει όμως και για τους εκπαιδευόμενους στην ΕΣΔι, ο χρόνος κατάρτισης των οποίων θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ως προς τον καθορισμό της σειράς αρχαιότητας και ως προς

³¹ Βλ. την έκθεση του Ευ. Βενιζέλου προς την Ζ' Αναθεωρητική Βουλή: «Με τη νέα διατύπωση της παραγράφου 6 του άρθρου 88 και της ερμηνευτικής δήλωσης που βρίσκεται κάτω από αυτό επέρχονται και άλλες τρεις σημαντικές μεταβολές: [...] τρίτον, παρέχεται η δυνατότητα ενοποίησης του α' βαθμού δικαιοδοσίας των πολιτικών δικαστηρίων (ειρηνοδικεία/πρωτοδικεία) και ρύθμιση της θέσης των ειρηνοδικών, μετά όμως από σοβαρή κρίση και αξιολόγηση», βλ. Ζ' Αναθεωρητική Βουλή, *Πρακτικά των συνεδριάσεων και έκθεση της Επιτροπής Αναθεωρήσεως του Συντάγματος*, Αθήνα, 2000, σελ. 609 & επ., 643. Είναι έτσι προφανές ότι, κατά τη βούληση τουλάχιστον του αναθεωρητικού νομοθέτη, η κρίση αυτή και αξιολόγηση δεν μπορεί να επεκταθεί και στους υπηρετούντες Προέδρους Πρωτοδικών Πρωτοδικές και Παρέδρους Πρωτοδικών.

³² Βλ. τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 59 του ισχύοντος Οργανισμού Δικαστηρίου (ν. 4938/2022).

³³ Για την αρχή της προστατευόμενης ή δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, βλ. μεταξύ άλλων ΣτΕ(Τμ.Δ') 1468/2012, 2674/2013 και ΣτΕ(Ολ.) 801/2021.

³⁴ Αυτό θα συνέβαινε ακόμη και αν αυξάνονταν οι οργανικές θέσεις σε όλη την ιεραρχία της πολιτικής δικαιοσύνης (όπως προτείνεται από την Ολομέλεια του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης, στο προαναφερθέν πρακτικό). Και τούτο, πρωτίστως διότι δεν είναι γνωστό πόσοι Ειρηνοδίκες θα ενταχθούν, ύστερα από σχετική κρίση και αξιολόγηση, στην γενική επετηρίδα, ώστε να ιδρυθούν ισάριθμες θέσεις δικαστών όλων (;) των βαθμίδων.

όλα τα λοιπά θέματα της πραγματικής και μισθολογικής κατάστασής τους³⁵.

Επί του τρίτου ερωτήματος

Σε κάθε περίπτωση, θα ήταν σύνηθες η δημιουργία ειδικής επετηρίδας των πρώην Ειρηνοδικών, παράλληλης με την υφιστάμενη γενική επετηρίδα των Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών και Παρέδρων Πρωτοδικείου; Και αν ναι, υπό ποιες προϋποθέσεις και με ποιους περιορισμούς;

1. Εν όψει όσων προελέχθησαν, η διατήρηση της υφιστάμενης επετηρίδας των Ειρηνοδικών παράλληλα με την γενική των Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών και Παρέδρων Πρωτοδικείου είναι αναγκαία. Και τούτο, για να περιληφθούν σε αυτήν όσοι Ειρηνοδίκες προκρίνουν να παραμείνουν ως έχουν, καθώς και όσοι δεν κριθούν επαρκείς, κατά την αξιολόγηση στην οποία θα υποβληθούν, σύμφωνα με τα ανωτέρω, προκειμένου να προαχθούν σε Παρέδρους Πρωτοδικών.

2. Η επετηρίδα αυτή θα είναι προσωρινή και ειδική, με την έννοια ότι θα περιλαμβάνει μόνο τους υπηρετούντες κατά την έναρξη της ισχύος του σχετικού νόμου Ειρηνοδίκες, οι θέσεις των οποίων θα καταργούνται αυτοδίκαια με την καθ' οποιοδήποτε τρόπο μετάταξη ή αφυπηρέτησή τους. Επί πλέον θα είναι «παγωμένη», με την έννοια ότι η νομική θέση των εγγεγραμμένων σε αυτήν δεν θα μεταβληθεί, ούτε από πλευράς καθηκόντων, ούτε από πλευράς μεταθέσεων και προαγωγών³⁶. Ακόμη, θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι, σε κάθε περίπτωση τομής/συνάντησης της ειδικής με τη γενική επετηρίδα, θα θεωρείται αρχαιότερος και θα προηγείται ο δικαστικός λειτουργός που ανήκει στη δεύτερη³⁷.

³⁵ Βλ. άρθρο 3653 του ν. 4871/2021.

³⁶ Κάτι το οποίο γνώριζαν και αποδέχθηκαν κατά την είσοδό τους στον ειρηνοδικειακό κλάδο, βλ. την προαναφερθείσα απόφαση ΣτΕ(Γ') 2425/2018 (σκ.4).

³⁷ Όπως, για παράδειγμα, κατά τη συμμετοχή δικαστών σε πολυμελείς συνθέσεις, στο πλαίσιο αναπληρώσεων ή άλλων υπηρεσιακών ζητημάτων, για τα οποία ο νόμος ή η ακολουθούμενη πρακτική προβλέπουν ότι προηγείται ο αρχαιότερος δικαστής.

3. Αυτόθροη συνέπεια της διατήρησης της ανωτέρω επετηρίδας θα είναι η αναβολή της πλήρους ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας, μέχρις ότου μεταταχθεί ή αποχωρήσει, με οποιοδήποτε τρόπο, και ο τελευταίος υπηρετών σήμερα Ειρηνοδίκης. Για να αποφευχθεί η επί μακρό αναβολή της κατάργησης των Ειρηνοδικείων -και αφού, ούτως ή άλλως, η διατήρηση της εν λόγω επετηρίδας ως παράλληλης με την γενική είναι αναγκαία- θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα οι εγγεγραμμένοι σε αυτήν Ειρηνοδίκες να μετονομασθούν σε «περιφερειακούς Πρωτοδίκες» ή άλλο αντίστοιχο όρο που να τους αντιδιαστέλλει από τους Πρωτοδίκες της γενικής επετηρίδας, χωρίς καμιά μεταβολή της υπηρεσιακής τους κατάστασης, ούτε και των καθηκόντων τους. Ασφαλώς, η λύση αυτή θα ήταν εμβλαμματική, αλλά δεν βλέπω άλλον τρόπο για να επιτευχθεί σύννομα, χωρίς καθυστέρηση, η τυπική έστω κατάργηση του ειρηνοδικειακού κλάδου³⁸.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

Ποιές συνέπειες, τέλος, θα είχε η κακή συγκρότηση των Πρωτοδικείων, λόγω μη σύμφωνης προς την ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88 ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης;

1. Η ένταξη των Ειρηνοδικών στην γενική επετηρίδα, κατά παράβαση των όρων της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 88 (: «κρίση και αξιολόγηση») και των γενικών εγγυήσεων της δικαστικής ανεξαρτησίας, όπως εκτέθηκαν στο Β' Μέρος της παρούσας γνωμοδότησης, θα θέσει δίχως άλλο ζήτημα κακής σύνθεσης των δικαστηρίων στα οποία οι μετατασσόμενοι θα συμμετέχουν. Η κακή σύνθεση αποτελεί βέβαια αυτοτελή λόγο αναιρέσεως (άρθρο 559 αριθμ. 2 ΚΠολΔ). Όπως έχει κριθεί, για παράδειγμα, η ορθή αναπλήρωση κωλυόμενου δικαστή αποτελεί

³⁸ Σκόπιμη, εξ άλλου, θα ήταν η διευκρίνιση ότι η προβλεπόμενη βαθμολογική αντιστοίχιση των πρώην Ειρηνοδικών με τους Προέδρους Πρωτοδικών, Πρωτοδίκες και Παρέδρους (βλ. άρθρο 5 του προσχεδίου νόμου, Παράρτημα 2), αφορά αποκλειστικά την μισθολογική μεταχείρισή τους.

αντικείμενο αναιρετικού ελέγχου³⁹. Η κακή σύνθεση, εξ άλλου, εξετάζεται και υπό το πρίσμα της αρχής του νόμιμου δικαστή (άρθρο 8 Σ.)⁴⁰. Προπάντων όμως, η κακή σύνθεση θα θέσει θέμα κακής συγκρότησης του δικαστηρίου, υπό το πρίσμα της παρ. 1 του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ.

2. Με αφορμή τις γνωστές «πολωνικές» υποθέσεις, το ΕΔΔΑ είχε πράγματι πρόσφατα την ευκαιρία να εμβαθύνει στην έννοια του «ανεξάρτητου και αμερόληπτου» δικαστηρίου. Θεωρώντας αθέμιτο τον διορισμό δικαστών σε ανώτατο δικαστήριο, κατά παρέκκλιση των ισχυόντων κανόνων, με πρωτοβουλία της κυβέρνησης και απόφαση του πλειοψηφούντος συνασπισμού στην Κάτω Βουλή της Πολωνίας, το ΕΔΔΑ αποφάνθηκε:

Οι παρατυπίες αυτές κατά την διαδικασία διορισμού [των δικαστών] κλονίζουν την νομιμότητα της σύνθεσης του Αστικού Τμήματος του Ανώτατου Δικαστηρίου, το οποίο εξέτασε την υπόθεση του προσφεύγοντος· και τούτο διότι, ακολουθώντας μίαν εγγενώς ελαττωματική διαδικασία δικαστικών διορισμών, η διαδικασία αυτή δεν διαθέτει τα χαρακτηριστικά που πρέπει να συντρέχουν για να θεωρηθεί «νόμιμο» ένα «δικαστήριο» υπό το άρθρο 6§1. Έτσι προσβάλλεται ο πυρήνας του επίδικου δικαιώματος.⁴¹

Ανεξάρτητα, ως εκ τούτου, από τις προθέσεις του κοινού νομοθέτη, η συμμετοχή μη νομίμως μετατασσομένων δικαστών σε δικαστήρια μετά την πραγματοποίηση της σκοπούμενης ενοποίησης, είναι βέβαιο ότι θα θέσει ζητήματα κακής σύνθεσης, υπό το φως των άρθρων 8 και 20§1 του Συντάγματος, αλλά και 6§1 της ΕΣΔΑ⁴².

³⁹ ΑΠ(Τμ.Δ') 1359/1984, βλ. Κωνστ. Καλαβρού, *Η αναίρεση κατά τον ΚΠολΔ. Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, εκδ. Σάκκουλα, 2009, σελ. 172-173.

⁴⁰ Βλ. ΑΠ 36/2006 και 261/2017.

⁴¹ ΕΔΔΑ, απόφαση *Advance Pharma sp. Z o.o κατά Πολωνίας*, 3.2.2022, σκ.349.

⁴² Αλλά και των άρθρων 19 της ΣΕΕ και 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, πρβλ. ΔΕΕ, απόφαση C-181/21 & C-269/21 της 9.1.2024.

Συμπεράσματα

1. Για να ενισχύσει την προσωπική ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργιών, το Σύνταγμα του 1975 έθεσε τέρμα στην πρακτική των μετατάξεών τους, που ακολουθούνταν έως τότε (άρθρο 88§6).
2. Εξαίρεση από τον ανωτέρω κανόνα εισάγει, μεταξύ άλλων, η ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88, η οποία προβλέπει τη δυνατότητα ενοποίησης δια νόμου του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης. Ως εξαίρεση, η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να ερμηνεύεται και να ρυθμίζεται στενά, εν όψει των αρχών της ισότητας και της αξιοκρατίας, οι οποίες αποτελούν εγγυήσεις της δικαστικής ανεξαρτησίας.
3. Η δικαστική επετηρίδα είναι το κατ' εξοχήν εργαλείο για την τήρηση των αρχών αυτών στην πράξη. Ως εκ τούτου, η ανατροπή της δεν επιτρέπεται, διότι προσβάλλει την εύλογη προσδοκία των δικαστικών λειτουργιών να εξελιχθούν στον ανώτερο κάθε φορά βαθμό σε προβλέψιμο κατ' αρχήν χρόνο, ενώ ταυτόχρονα διαταράσσει την εύρυθμη λειτουργία των δικαστηρίων.
4. Έτσι, η αθρόα ένταξη των υπηρετούντων Ειρηνοδικών στην γενική επετηρίδα των Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών και Παρέδρων Πρωτοδικείων αποκλείεται, ελλείψει προηγούμενης αξιολόγησης των εντασσομένων. Σε κάθε περίπτωση, η αθρόα ένταξη θα ήταν αντίθετη πρώτον με την ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88, η οποία προβλέπει υποχρεωτικά «κρίση και αξιολόγηση» των επιθυμούντων να ενταχθούν και, δεύτερον, με το άρθρο 90§1, το οποίο ορίζει ότι οι κατ' εξαίρεση μετατάξεις και οι προαγωγές δικαστικών λειτουργιών διενεργούνται μόνο ύστερα από απόφαση του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου.
5. Οι αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας απαιτούν εξατομικευμένη ουσιαστική κρίση των ενδιαφερομένων, ώστε να αξιολογείται τόσο η επιστημονική κατάρτισή τους, όσο και τα λοιπά ουσιαστικά προσόντα τους.

6. Η κρίση αυτή είναι αναγκαία προϋπόθεση για την ένταξη των ενδιαφερομένων Ειρηνοδικών στην γενική επετηρίδα, ακόμη και στην περίπτωση που αυτοί θα εντάσσονταν μετά τον υπηρετούντα τελευταίο Πάρεδρο.

7. Η κρίση αυτή, εν τούτοις, δεν αρκεί, αν προβλεφθεί η εμβόλιμη ένταξή τους στην γενική επετηρίδα. Διότι, στην περίπτωση αυτή, οι αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας προϋποθέτουν σύγκρισή τους με τους υπηρετούντες Προέδρους Πρωτοδικών, Πρωτοδίκες και Παρέδρους, καθώς, με την πρόταξη πρώην Ειρηνοδικών, θα επηρεαζόταν δυσμενώς η υπηρεσιακή κατάσταση και η προσδοκία εξέλιξης των πρώτων στον ανώτερο βαθμό, σε προβλέψιμο χρόνο.

8. Επειδή η σύγκριση αυτή είναι πρακτικά ανέφικτη και υπερβαίνει τους σκοπούς της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 88 του Συντάγματος, οι εντασσόμενοι, ύστερα από θετική κατά τα ως άνω κρίση Ειρηνοδίκες θα πρέπει απαραιτήτως να εγγράφονται ως Πάρεδροι Πρωτοδικών, κάτω από τον υπηρετούντα τελευταίο Πάρεδρο.

9. Η διατήρηση, εξ άλλου, ειδικής επετηρίδας παράλληλα με τη γενική είναι αναγκαία προκειμένου να παραμείνουν σε αυτήν οι μη επιθυμούντες να ενταχθούν στην γενική επετηρίδα, καθώς και όσοι δεν κρίνονται επαρκείς κατά την αξιολόγηση που θα διενεργηθεί. Θα είναι προσωρινή και «παγωμένη», όσον αφορά τα καθήκοντα και την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των εγγεγραμμένων σε αυτήν. Οι τελευταίοι, για λόγους ομοιογένειας, θα μπορούσαν να μετονομασθούν σε «περιφερειακούς Πρωτοδίκες».

10. Η κατά παράβαση, τέλος, των όρων της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 88 και των γενικών εγγυήσεων της δικαστικής ανεξαρτησίας ένταξη Ειρηνοδικών στην γενική επετηρίδα θα θέσει σοβαρά ζητήματα κακής σύνθεσης των δικαστηρίων στα οποία θα κληθούν να συμμετάσχουν.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2024

Ο γνωμοδοτών,

N. Αλιβιζάτος

20

ΝΙΚΟΣ Κ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΟΔΟΣ ΒΑΛΛΑΩΡΙΤΟΥ 12 - 106 71 ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210 36 13 117 - e-mail: val12law@otenet

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
Ερωτώντες Δικαστές

**ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΤ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ
ΠΑΡΕΔΡΩΝ**

ΑΜΟΙΡΙΔΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΑΜΠΕΛΙΔΟΥ ΡΕΒΕΚΑ

ΑΠΕΡΓΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΘΑΛΕΙΑ

ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΝΙΚΟΛΙΤΣΑ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

ΑΣΗΜΑΚΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΑΣΛΑΝΙΔΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΒΑΛΑΝΙΔΟΥ ΦΑΙΔΡΑ

ΒΑΡΚΑΡΗ ΠΛΟΥΜΙΤΣΑ

ΒΑΣΚΟΥ ΜΑΡΘΑ ΕΥΤΕΡΠΗ

ΒΕΝΕΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΒΛΑΣΑΚΟΥΔΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

ΒΟΪΚΟΛΑΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΛΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ

ΓΑΡΦΕ ΑΓΑΠΗ ΟΥΪΝΤΑΝΤ

ΓΕΡΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΑ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΤΣΗ ΑΛΙΚΗ

ΓΚΙΝΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΓΚΙΝΟΓΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

ΓΟΜΠΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΔΑΡΕΛΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΔΙΑΚΟΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΔΡΑΜΑΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΕΓΓΛΕΖΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΖΩΓΡΑΦΑΚΗ ΦΟΙΒΗ

ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΜΑΝΘΑ

ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΙΑΚΩΒΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

ΙΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΚΑΒΟΥΡΑ ΜΑΡΙΝΑ

ΚΑΖΑΚΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

ΚΑΖΑΡΑ ΧΡΥΣΑΝΘΗ

ΚΑΚΑΖΑΝΗ ΚΡΥΣΤΑΛΙΑ

ΚΑΛΑΜΠΑΛΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

ΚΑΜΠΟΥΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΚΑΝΕΛΛΟΣ ΘΩΜΑΣ

ΚΑΠΕΛΟΥΖΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΟΦΙΑ

ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΚΑΡΑΪΝΔΡΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ
ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΚΑΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΑΡΤΑΛΤΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΚΑΡΥΔΑΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ
ΚΑΤΡΑΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
ΚΑΤΣΩΡΗ ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΚΑΨΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΚΙΝΤΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ
ΚΙΟΥΛΕΠΟΓΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΚΙΣΣΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΥ ΑΜΑΝΤΑ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ
ΚΛΕΙΤΣΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ΚΟΚΚΩΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΚΟΛΟΒΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΟΝΤΟΒΡΑΚΗ ΠΕΤΡΟΥΛΑ
ΚΟΤΣΟΒΟΥ ΑΡΓΥΡΟΥΛΑ
ΚΟΥΗ ΜΑΛΑΜΩ
ΚΟΥΡΑΚΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ
ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ
ΚΟΥΤΣΑΝΔΡΕΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΚΟΥΤΣΟΡΙΝΑΚΗ ΖΑΜΠΙΑ
ΚΡΑΣΣΑΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ
ΚΡΟΜΜΥΔΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΚΡΟΥΠΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΚΩΣΤΟΓΛΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑ
ΛΑΓΑΝΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΛΕΚΚΑΣ ΔΑΝΙΗΛ
ΛΟΥΚΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ
ΜΑΖΙΩΤΗ ΜΑΡΙΑ
ΜΑΚΡΙΔΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΜΑΛΙΚΕΝΤΖΟΣ ΣΩΤΗΡΗΣ
ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΜΑΡΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΜΑΡΤΙΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
ΜΕΓΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
ΜΕΡΜΗΓΚΑ ΝΙΚΗ
ΜΗΣΕΛΙΔΟΥ ΛΟΥΚΙΑ
ΜΠΑΙΜΠΑ ΜΑΡΙΑ
ΜΠΑΚΑΛΑΡΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΜΠΑΚΩΛΗ ΘΕΟΔΩΡΑ-ΜΑΡΙΑ
ΜΠΑΛΑΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΜΠΑΣΚΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΕΙΡΗΝΗ
ΜΠΙΝΙΑΡΗ ΕΙΡΗΝΗ
ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΜΠΟΥΛΜΕΤΗ ΜΑΡΙΑ
ΜΥΛΩΝΑΚΗ ΒΟΜΒΑΡΔΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΦΟΙΒΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ
ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΝΤΑΚΟΥ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ
ΝΤΑΝΑΚΑ ΕΥΓΕΝΙΑ
ΝΤΟΥΚΑ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΝΑΤΑΣΑ
ΠΑΝΑΓΙΔΗ ΔΗΜΗΤΡΑ
ΠΑΝΟΥΣΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΠΑΠΑΔΑΤΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΠΑΠΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΒΙΚΤΩΡΙΑ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΔΟΞΙΑ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΜΟΡΦΙΛΗ
ΠΑΠΑΗΛΙΑ ΕΙΡΗΝΗ
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝΝΑ
ΠΑΠΑΛΕΩΝΙΔΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΠΑΠΑΡΗΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ
ΠΑΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΑΡΑΣΧΟΥ ΜΑΡΙΑ
Π'ΕΛΚΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΠΕΛΚΑ ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΑΠΗ
ΠΗΛΙΧΟΣ ΜΙΧΑΗΛ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΠΟΛΥΖΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΠΟΛΥΜΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΣΠΑΣΙΑ
ΠΟΡΤΟΚΑΛΑΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ
ΠΟΥΛΟΥΠΑΤΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ
ΠΡΑΤΙΚΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΡΙΖΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ
ΡΙΣΚΑΚΗ ΔΑΝΑΗ
ΡΟΥΣΣΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΣΑΜΛΙΔΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ
ΣΕΡΕΜΕΤΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΣΙΝΑΝΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΣΚΑΡΤΟΥΛΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΣΠΑΝΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ ΙΟΛΗ
ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ
ΣΤΑΦΥΛΙΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΣΤΕΡΓΙΟΥΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΤΑΤΣΗ ΝΕΦΕΛΗ
ΤΖΙΟΥΒΑΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΤΟΠΑΛΙΔΗΣ ΟΡΕΣΤΗΣ

ΤΣΑΓΚΑΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΤΣΑΚΑΛΙΔΟΥ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ
ΤΣΑΚΝΑΚΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ
ΤΣΑΚΡΙΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΤΣΙΑΝΑΒΑΣ ΒΑΪΟΣ
ΤΣΙΓΚΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΤΣΙΡΙΔΗ ΜΑΡΙΑ
ΤΣΙΡΟΓΛΟΥ ΕΥΘΑΛΙΑ
ΤΣΟΤΣΟΥ ΕΥΜΟΡΦΙΑ
ΦΑΡΣΑΛΙΩΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΦΑΡΣΑΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
ΦΛΩΡΟΥ ΑΛΕΞΙΑ
ΧΑΛΙΚΙΑ ΑΝΘΟΥΛΑ
ΧΑΡΙΣΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑ
ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΧΕΙΜΑΡΑ ΣΟΦΙΑ
ΨΥΧΑ ΒΑΡΒΑΡΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Σχέδιο Νόμου

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Άρθρο 1

Ορισμοί

1. Ως πρωτοδικείο νοείται και το αντίστοιχο πλημμελειοδικείο.
2. Ως ειρηνοδικείο νοείται και το αντίστοιχο πταισματοδικείο.
3. Ως ειρηνοδίκες νοούνται και οι αντίστοιχοι πταισματοδίκες.

Άρθρο 2

Ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης

Καταργούνται τα ειρηνοδικεία ως πολιτικά και ποινικά δικαστήρια και επέρχεται ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης. Οι έδρες των καταργούμενων ειρηνοδικείων που αναφέρονται στη διάταξη της παραγράφου του άρθρου 3 του παρόντος, διατηρούνται ως περιφερειακές έδρες των πρωτοδικείων, στα οποία υπάγονται.

Άρθρο 3

Χωροταξική αναδιάρθρωση των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων

Τα Ειρηνοδικεία που έχουν έδρα τις πρωτεύουσες των πρώην Νομών καταργούνται και οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στα κατά τόπον Πρωτοδικεία. Ειδικότερα:

- 1) Στην Περιφερειακή Ενότητα Έβρου (πρώην Νομός Έβρου) ορίζονται κεντρικά Πρωτοδικεία, το Πρωτοδικείο Έβρου (Αλεξανδρούπολη) και το Πρωτοδικείο Ορεστιάδας, με την ίδια τοπική αρμοδιότητα που έχουν έως σήμερα. Τα Ειρηνοδικεία Αλεξανδρούπολης, Ορεστιάδας και Διδυμοτείχου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Έβρου (Ειρηνοδικείο Αλεξανδρούπολης) και στο πρωτοδικείο Ορεστιάδας (Ειρηνοδικεία Ορεστιάδας και Διδυμοτείχου) αντίστοιχα. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Ορεστιάδας, **το Διδυμότειχο**.

- 2) Στην Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης (πρώην Νομός Ροδόπης), το Ειρηνοδικείο Κομοτηνής καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Ροδόπης.
- 3) Στην Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης (πρώην Νομός Ξάνθης), το Ειρηνοδικείο Ξάνθης καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Ξάνθης.
- 4) Στην Περιφερειακή Ενότητα Δράμας (πρώην Νομός Δράμας), το Ειρηνοδικείο Δράμας καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Δράμας.
- 5) Στις Περιφερειακές Ενότητες Καβάλας και Θάσου (πρώην Νομός Καβάλας), τα Ειρηνοδικεία Καβάλας, Παγγαίου και Θάσου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Καβάλας. **Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Καβάλας, η Θάσος.**
- 6) Στην Περιφερειακή Ενότητα Σερρών (πρώην Νομός Σερρών), τα Ειρηνοδικεία Σερρών, Νιγρίτας, Ροδολιβούς και Συντίκης καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Σερρών. **Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Σερρών, το Σιδηρόκαστρο (Σιντική).**
- 7) Στην Περιφερειακή Ενότητα Κιλκίς (πρώην Νομός Κιλκίς) τα Ειρηνοδικεία Κιλκίς και Πολυκάστρου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Κιλκίς.
- 8) Στην Περιφερειακή Ενότητα Πέλλας (πρώην Νομός Πέλλας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Έδεσσας και **α)** τα Ειρηνοδικεία Έδεσσας, Αλμωπίας (Αριδαίας) και Σκύδρας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο Έδεσσας **β)** το Πρωτοδικείο Γιαννιτσών και το Ειρηνοδικείο Γιαννιτσών καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο

Κεντρικό Πρωτοδικείο Έδεσσας. Ορίζονται περιφερειακή έδρα του Κεντρικού Πρωτοδικείου Έδεσσας, **τα Γιαννιτσά**.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ:

Στην Περιφερειακή Ενότητα Πέλλας (πρώην Νομός Πέλλας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Πέλλας, με έδρα την Έδεσσα και α) τα Ειρηνοδικεία Έδεσσας, Αλμωπίας (Αριδαίας) και Σκύδρας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Πέλλας **β)** το Πρωτοδικείο Γιαννιτσών και το Ειρηνοδικείο Γιαννιτσών καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Πέλλας. Ορίζονται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Πέλλας, **τα Γιαννιτσά**.

- 9) Στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης (πρώην Νομός Θεσσαλονίκης), τα Ειρηνοδικεία Θεσσαλονίκης, Βασιλικών, Κουφαλίων και Λαγκαδά καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ο Λαγκαδάς και?????
- 10) Στην Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής (πρώην Νομός Χαλκιδικής), τα Ειρηνοδικεία Πολυγύρου, Κασσάνδρας, Αρναίας και Νέων Μουδανιών καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Χαλκιδικής. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Χαλκιδικής, η **Κασσάνδρα και??????????**
- 11) Στην Περιφερειακή Ενότητα Ημαθίας (πρώην Νομός Ημαθίας), τα Ειρηνοδικεία Βέροιας, Νάουσας και Αλεξάνδρειας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Βέροιας.
- 12) Στην Περιφερειακή Ενότητα Πιερίας (πρώην Νομός Πιερίας), τα Ειρηνοδικεία Κατερίνης και Κολινδρού καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Κατερίνης.

- 13) Στην Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας (πρώην Νομός Φλώρινας), τα Ειρηνοδικεία Φλώρινας και Αμυνταίου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Φλώρινας. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Φλώρινας, **το Αμύνταιο. ΠΡΟΣΟΧΗ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΟΥΜΕ ΟΤΙ «η κατά τόπον αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου Φλώρινας ταυτίζεται με τα διοικητικά όρια την νυν Περιφερειακής Ενότητας Φλώρινας».**
- 14) Στην Περιφερειακή Ενότητα Καστοριάς (πρώην Νομός Καστοριάς), το Ειρηνοδικείο Καστοριάς καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Καστοριάς.
- 15) Στην Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης (πρώην Νομός Κοζάνης), τα Ειρηνοδικεία Κοζάνης και Εορδαίας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Κοζάνης. **ΕΧΟΥΜΕ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙ ΚΑΤΙ ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΔΡΑ ΣΤΗΝ ΚΟΖΑΝΗ?**
- 16) Στην Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών (πρώην Νομός Γρεβενών), το Ειρηνοδικείο Γρεβενών καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Γρεβενών.
- 17) Στην Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων (πρώην Νομός Ιωαννίνων), τα Ειρηνοδικεία Ιωαννίνων και Κόνιτσας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Ιωαννίνων. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, **η Κόνιτσα.**
- 18) Στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσπρωτίας (πρώην Νομός Θεσπρωτίας), το Ειρηνοδικείο Ηγουμενίτσας καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Θεσπρωτίας.
- 19) Στην Περιφερειακή Ενότητα Πρέβεζας (πρώην Νομός Πρέβεζας), το Ειρηνοδικείο Πρέβεζας καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Πρέβεζας.

- 20) Στην Περιφερειακή Ενότητα Άρτας (πρώην Νομός Άρτας), το Ειρηνοδικείο Άρτας καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Άρτας.
- 21) Στην Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων (πρώην Νομός Τρικάλων), τα Ειρηνοδικεία Τρικάλων και Καλαμπάκας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Τρικάλων. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Τρικάλων, **η Καλαμπάκα.**
- 22) Στην Περιφερειακή Ενότητα Λάρισας (πρώην Νομός Λάρισας), τα Ειρηνοδικεία Λάρισας, Φαρσάλων και Ελασσόνας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Λάρισας. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Λάρισας, τα **Φάρσαλα** και η **Ελασσόνα.**
- 23) Στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας (πρώην Νομός Καρδίτσας), το Ειρηνοδικείο Καρδίτσας καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Καρδίτσας.
- 24) Στις Περιφερειακές Ενότητες Μαγνησίας και Σποράδων (πρώην Νομός Μαγνησίας), τα Ειρηνοδικεία Βόλου, Αλμυρού και Σκοπέλου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Βόλου. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Βόλου, **ο Αλμυρός** και η **Σκόπελος.**
- 25) Στην Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας (πρώην Νομός Κέρκυρας), το Ειρηνοδικείο Κέρκυρας καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Κέρκυρας.
- 26) Στην Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας (πρώην Νομός Λευκάδας), τα Ειρηνοδικεία Λευκάδας και Βόνιτσας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Λευκάδας.

27)Στις Περιφερειακές Ενότητες Κεφαλληνίας και Ιθάκης (πρώην Νομός Κεφαλληνίας), τα Ειρηνοδικεία Αργοστολίου και Σαμαίων καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Κεφαλληνίας.

28)Στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου (πρώην Νομός Ζακύνθου), το Ειρηνοδικείο Ζακύνθου καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Ζακύνθου.

29)Στην Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας (πρώην Νομός Αιτωλοακαρνανίας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Αγρινίου και **α)** τα Ειρηνοδικεία Αγρινίου και Βάλτου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο Αγρινίου**β)** το Πρωτοδικείο Μεσολογγίου και τα Ειρηνοδικεία Μεσολογγίου και Ναυπάκτου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο Αγρινίου.Ορίζονται περιφερειακές έδρες του κεντρικού Πρωτοδικείου Αγρινίου, **το Μεσολόγγι και η Ναύπακτος.**

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ:

Στην Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας (πρώην Νομός Αιτωλοακαρνανίας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Αιτωλοακαρνανίας, με έδρα το Αγρίνιο και **α)** τα Ειρηνοδικεία Αγρινίου και Βάλτου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Αιτωλοακαρνανίας**β)** το Πρωτοδικείο Μεσολογγίου και τα Ειρηνοδικεία Μεσολογγίου και Ναυπάκτου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Αιτωλοακαρνανίας.Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Αιτωλοακαρνανίας, **το Μεσολόγγι και η Ναύπακτος.**

30)Στην Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας (πρώην Νομός Ευρυτανίας), το Ειρηνοδικείο Ευρυτανίας καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Ευρυτανίας.

31)Στην Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας (πρώην Νομός Φθιώτιδας), τα Ειρηνοδικεία Λαμίας και Αταλάντης καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των

υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Λαμίας. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Λαμίας, **η Αταλάντη**.

32) Στην Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας (πρώην Νομός Φωκίδας), το Ειρηνοδικείο Άμφισσας καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Άμφισσας.

33) Στην Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας (πρώην Νομός Βοιωτίας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Θηβών και **α)** το Ειρηνοδικείο Θηβών καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο Θηβών **β)** το Πρωτοδικείο Λιβαδειάς και το Ειρηνοδικείο Λιβαδειάς καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο **Θηβών**. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του κεντρικού Πρωτοδικείου Λιβαδειάς, **η Λιβαδειά**.

ΞΑΝΘΑΚΤΙΚΑ:

3) Στην Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας (πρώην Νομός Βοιωτίας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Βοιωτίας, με έδρα τη Λιβαδειά και α) το Ειρηνοδικείο Λιβαδειάς καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Βοιωτίας **β)** το Πρωτοδικείο Θηβών και το Ειρηνοδικείο Θηβών καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Βοιωτίας. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Βοιωτίας, **η Θήβα**.

34) Στην Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας (πρώην Νομός Εύβοιας), τα Ειρηνοδικεία Χαλκίδας, Ιστιαίας, Καρύστου, Κύμης και Ταμινέων (Αλιβέρι) καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο **Χαλκίδας**. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Χαλκίδας, **η Ιστιαία** και **η Κάρυστος**.

36) Στην Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας (πρώην Νομός Αχαΐας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Πατρών και **α)** τα Ειρηνοδικεία Πατρών και Δύμης καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο **Πατρώνβ)** το Πρωτοδικείο Αιγίου και το Ειρηνοδικείο Αιγιαλείας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο **Πατρώνγ)** το Πρωτοδικείο Καλαβρύτων και τα Ειρηνοδικεία Καλαβρύτων και Ακράτας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο **Πατρών**. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του κεντρικού Πρωτοδικείου Πατρών, **το Αίγιο και τα Καλάβρυτα**.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ:

Στην Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας (πρώην Νομός Αχαΐας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Αχαΐας, με έδρα την Πάτρα και α) τα Ειρηνοδικεία Πατρών και Δύμης καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Αχαΐαςβ) το Πρωτοδικείο Αιγίου και το Ειρηνοδικείο Αιγιαλείας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Αχαΐαςγ) το Πρωτοδικείο Καλαβρύτων

και τα Ειρηνοδικεία Καλαβρύτων και Ακράτας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Αχαΐας. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Αχαΐας, **το Αίγιο και τα Καλάβρυτα.**

37) Στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας (πρώην Νομός Ηλείας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Ηλείας (Πύργος) και **α)** τα Ειρηνοδικεία Πύργου, Ολυμπίων και Αρήνης καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο **Ηλείας, β)** το Πρωτοδικείο Αμαλιάδας και τα Ειρηνοδικεία Αμαλιάδας, Γαστούνης και Μυρτουντίων καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο **Ηλείας.** Ορίζεται περιφερειακή έδρα του κεντρικού Πρωτοδικείου Ηλείας, **η Αμαλιάδα.**

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ:

Στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας (πρώην Νομός Ηλείας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Ηλείας, με έδρα τον Πύργο και α) τα Ειρηνοδικεία Πύργου, Ολυμπίων και Αρήνης καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Ηλείας **β)** το Πρωτοδικείο Αμαλιάδας και τα Ειρηνοδικεία Αμαλιάδας, Γαστούνης και Μυρτουντίων καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Ηλείας. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Ηλείας, **η Αμαλιάδα.**

38) Στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας (πρώην Νομός Κορινθίας), τα Ειρηνοδικεία Κορίνθου, Σικυώνος, Νεμέας και Ξυλοκάστρου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο **Κορίνθου.** Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Κορίνθου, **το Ξυλόκαστρο.**

39) Στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας (πρώην Νομός Αργολίδας), τα Ειρηνοδικεία Ναυπλίου, Άργους, Άστρους και Μάσσητος (Κρανίδι) καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο **Ναυπλίου.** Ορίζεται

περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Ναυπλίου, η **Μάσσητος (Κρανίδι) και το Άργος**.

- 40) Στην Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας (πρώην Νομός Αρκαδίας), τα Ειρηνοδικεία Τρίπολης, Μεγαλόπολης και Ψωφίδος (Δημητσάνα) καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο **Τρίπολης**. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Τρίπολης, η **Δημητσάνα (ή Μεγαλόπολη, θα το δούμε μετά την συνάντηση)**.
- 41) Στην Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας (πρώην Νομός Μεσσηνίας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Καλαμάτας και **α)** τα Ειρηνοδικεία Καλαμάτας και Πύλου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο **Καλαμάτας**
β) το Πρωτοδικείο Κυπαρισσίας και τα Ειρηνοδικεία Κυπαρισσίας και Πλαταμώδους καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο **Καλαμάτας**. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του κεντρικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας, η **Κυπαρισσία και η Πύλος**.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ:

Στην Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας (πρώην Νομός Μεσσηνίας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Μεσσηνίας, με έδρα την Καλαμάτα και **α)** τα Ειρηνοδικεία Καλαμάτας και Πύλου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο **Μεσσηνίας**
β) το Πρωτοδικείο Κυπαρισσίας και τα Ειρηνοδικεία Κυπαρισσίας και Πλαταμώδους καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο **Μεσσηνίας**. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Μεσσηνίας, η **Κυπαρισσία και η Πύλος**.

- 42) Στην Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας (πρώην Νομός Λακωνίας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Σπάρτης και **α)** τα Ειρηνοδικεία Σπάρτης και Επιδαύρου-Λιμηράς (Μολάοι) καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο **Σπάρτης**
β) το Πρωτοδικείο Γυθείου και

τα Ειρηνοδικεία Γυθείου και Νεαπόλεως Βοιών καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο **Σπάρτης**. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του κεντρικού Πρωτοδικείου Σπάρτης, **το Γύθειο και η Νεάπολη**.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ:

Στην Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας (πρώην Νομός Λακωνίας) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Λακωνίας, με έδρα τη Σπάρτη και α) τα Ειρηνοδικεία Σπάρτης και Επιδαύρου-Λιμηράς (Μολάοι) καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο **Λακωνίας β)** το Πρωτοδικείο Γυθείου και τα Ειρηνοδικεία Γυθείου και Νεαπόλεως Βοιών καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο **Λακωνίας**. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Λακωνίας, **το Γύθειο και η Νεάπολη**.

43) Στις Περιφερειακές Ενότητες Λέσβου και Λήμνου (πρώην Νομός Λέσβου), τα Ειρηνοδικεία Μυτιλήνης, Καλλονής, Πλωμαρίου και Λήμνου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Μυτιλήνης. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Μυτιλήνης, η **Λήμνος** και η **Καλλονή**.

44) Στην Περιφερειακή Ενότητα Χίου (πρώην Νομός Χίου), το Ειρηνοδικείο Χίου καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Χίου.

45) Στις Περιφερειακές Ενότητες Σάμου και Ικαρίας (πρώην Νομός Σάμου), τα Ειρηνοδικεία Σάμου, Ικαρίας και Καρλοβασίου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Σάμου. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Σάμου, η **Ικαρία**.

46) Στις Περιφερειακές Ενότητες Άνδρου, Μήλου, Θήρας, Κέας-Κύθνου, Μυκόνου, Νάξου, Σύρου, Τήνου και Πάρου (πρώην Νομός Κυκλάδων) ορίζονται κεντρικά Πρωτοδικεία, τα Πρωτοδικεία Σύρου και Νάξου με την ίδια κατά τόπον αρμοδιότητα που είχαν έως σήμερα **α)** τα Ειρηνοδικεία Άνδρου, Ερμούπολης, Μήλου, Μυκόνου, Πάρου και Τήνου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των

υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο Σύρου**)** Ορίζονται περιφερειακές έδρες του κεντρικού Πρωτοδικείου Σύρου, **η Άνδρος, η Μύκονος, η Πάρος, η Μήλος και η Τήνος, γ)** ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Νάξου **η Θήρα.**

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ:

Στις Περιφερειακές Ενότητες Άνδρου, Μήλου, Θήρας, Κέας-Κύθνου, Μυκόνου, Νάξου, Σύρου, Τήνου και Πάρου (πρώην Νομός Κυκλάδων) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Κυκλάδων, με έδρα την Ερμούπολη και α) τα Ειρηνοδικεία Άνδρου, Ερμούπολης, Μήλου, Μυκόνου, Πάρου και Τήνου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Κυκλάδων**)** το Πρωτοδικείο Νάξου και τα Ειρηνοδικεία Νάξου και Θήρας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Κυκλάδων. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Κυκλάδων, **η Άνδρος, η Μήλος, η Μύκονος, η Πάρος, η Νάξος, η Τήνος και η Θήρα.**

47) Στις Περιφερειακές Ενότητες Καλύμνου, Καρπάθου- Κάσου, Κω και Ρόδου (πρώην Νομός Δωδεκανήσου) ορίζονται κεντρικά Πρωτοδικεία, το Πρωτοδικείο Ρόδου και το Πρωτοδικείο Κω, με την ίδια τοπική αρμοδιότητα που είχαν έως σήμερα **α)** τα Ειρηνοδικεία Ρόδου και Καρπάθου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο Ρόδου**)** τα Ειρηνοδικεία Κω, Καλύμνου και Λέρου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο κεντρικό Πρωτοδικείο Κω, **γ) Ορίζονται περιφερειακές έδρες του κεντρικού Πρωτοδικείου Ρόδου, η Κάρπαθος και η Κάλυμνος και του κεντρικού πρωτοδικείου Κωη Λέρος.**

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ:

Στις Περιφερειακές Ενότητες Καλύμνου, Καρπάθου-Ηρωικής Νήσου, Κάσου, Κω και Ρόδου (πρώην Νομός Δωδεκανήσου) ορίζεται κεντρικό Πρωτοδικείο, το Πρωτοδικείο Δωδεκανήσου, με έδρα τη Ρόδο και α) τα Ειρηνοδικεία Ρόδου και Καρπάθου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Δωδεκανήσου**)** το

Πρωτοδικείο Κω και τα Ειρηνοδικεία Κω, Καλύμνου και Λέρου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Δωδεκανήσου. Ορίζονται περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Δωδεκανήσου, **η Λέρος, η Κάλυμνος, η Κως και η Κάρπαθος.**

48) Στην Περιφερειακή Ενότητα Χανίων (πρώην Νομός Χανίων), τα Ειρηνοδικεία Χανίων και Βάμου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Χανίων. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Χανίων, ο Βάμος.

49) Στην Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου (πρώην Νομός Ρεθύμνου), το Ειρηνοδικείο Ρεθύμνου καταργείται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Ρεθύμνου.

50) Στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου (πρώην Νομός Ηρακλείου), τα Ειρηνοδικεία Ηρακλείου, Πύργου, Μοιρών και Καστελλίου καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Ηρακλείου. Ορίζονται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Ηρακλείου, **οι Μοίρες.**

51) Στην Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου (πρώην Νομός Λασιθίου), τα Ειρηνοδικεία Λασιθίου, Σητείας και Ιεράπετρας καταργούνται. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκεί δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων μεταφέρονται στο Πρωτοδικείο Λασιθίου. Ορίζεται περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Λασιθίου, **η Σητεία.**

Άρθρο 4

Κατάργηση βαθμών ιεραρχίας ειρηνοδικών – ειδική επετηρίδα – καθήκοντα - επιμόρφωση

1. Καταργούνται [ο κλάδος των ειρηνοδικών και] οι βαθμοί ιεραρχίας των ειρηνοδικών Α', Β', Γ' και Δ' τάξης.
2. Οι υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ειρηνοδίκες εντάσσονται σε ειδική επετηρίδα κατά τη σειρά αρχαιότητας του αρχικού διορισμού τους, η οποία ισχύει παράλληλα με την ισχύουσα γενική επετηρίδα των λοιπών δικαστικών λειτουργών των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων. Οι οργανικές τους θέσεις μεταφέρονται στα πρωτοδικεία στην περιφέρεια των οποίων υπάγονται τα καταργούμενα ειρηνοδικεία.
3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5, οι υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ειρηνοδίκες εξακολουθούν να εκτελούντα καθήκοντα που εκτελούσαν έως την κατάργηση των ειρηνοδικείων [χωρίς να υπόκεινται στους περιορισμούς της καθ' ύλην αρμοδιότητας αυτών ή] χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί της καθ' ύλην αρμοδιότητας αυτών.
4. Οι υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ειρηνοδίκες παρακολουθούν υποχρεωτικά προγράμματα επιμόρφωσης κυρίως στον τομέα του ποινικού δικαίου και της ποινικής δικονομίας, τα οποία θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024.
5. Μετά τη συμπλήρωση των παραπάνω υποχρεωτικών προγραμμάτων επιμόρφωσης, ο διευθύνων το πρωτοδικείο μπορεί να αναθέτει στους υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ειρηνοδίκες και επιπλέον καθήκοντα.

Άρθρο 5

Βαθμολογική αντιστοιχία πρώην ειρηνοδικών σε προέδρους πρωτοδικών και πρωτοδίκες – δυνατότητα ένταξης σε γενική επετηρίδα

1. Οι υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου:
 - α) ειρηνοδίκες Α' τάξης αντιστοιχούν σε προέδρους πρωτοδικών,
 - β) ειρηνοδίκες Β' τάξης σε πρωτοδίκες που έχουν συμπληρώσει από οκτώ έως δώδεκα έτη υπηρεσίας,
 - γ) ειρηνοδίκες Γ' τάξης σε πρωτοδίκες που έχουν συμπληρώσει από τέσσερα έως οκτώ έτη υπηρεσίας και

δ) ειρηνοδίκες Δ' τάξης σε πρωτοδίκες που έχουν συμπληρώσει έως τέσσερα έτη υπηρεσίας.

2. Στους ειρηνοδίκες Β', Γ' και Δ' τάξης της προηγούμενης παραγράφου παρέχεται η δυνατότητα να εντάσσονται στη γενική επετηρίδα των πρωτοδικών, κατόπιν αίτησής τους και σε ποσοστό όχι μεγαλύτερο από 15% του συνολικού αριθμού τους, εφόσον έχουν ολοκληρώσει τα υποχρεωτικά προγράμματα επιμόρφωσης του προηγούμενου άρθρου και συμπληρώσει στη συνέχεια επιπλέον πραγματική δικαστική υπηρεσία δύο ετών. Για την ένταξη αυτή και τον ακριβή αριθμό των εντασσομένων αποφαινεται, με αιτιολογημένη απόφαση, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, το οποίο λαμβάνει υπόψη τις εκθέσεις των προϊσταμένων και επιθεωρητών, το ήθος, την επιστημονική κατάρτιση, την ποιοτική και ποσοτική απόδοση της εργασίας και την επίδοση αυτών γενικά. Οι εντασσομένοι στην παραπάνω επετηρίδα τοποθετούνται ως εξής: α) οι ειρηνοδίκες Β' τάξης μετά τον τελευταίο πρωτοδική που έχει συμπληρώσει οκτώ έτη υπηρεσίας, β) οι ειρηνοδίκες Γ' τάξης μετά τον τελευταίο πρωτοδική που έχει συμπληρώσει τέσσερα έτη υπηρεσίας και γ) οι ειρηνοδίκες Δ' τάξης μετά τον τελευταίο πάρεδρο πρωτοδικείου.

Άρθρο 6

Μεταθέσεις

Οι υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ειρηνοδίκες μπορούν να μετατεθούν μόνο κατόπιν αίτησής τους. Σε περίπτωση που υπηρετούν σε έδρα ειρηνοδικείου η οποία δεν διατηρείται ως περιφερειακή έδρα πρωτοδικείου, καθώς και σε περίπτωση που υπηρετούν σε έδρα καταργούμενου πρωτοδικείου, εντάσσονται αυτοδικαίως στη δύναμη του κεντρικού πρωτοδικείου του ίδιου νομού ή της ίδιας περιφερειακής ενότητας όπου υπηρετούν.

Άρθρο 7

Μισθολογικά

Οι αποδοχές των υπηρετούντων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ειρηνοδικών εξακολουθούν να προσδιορίζονται με βάση το ισχύον μισθολόγιο, κατ' αναλογία προς τη βαθμολογική τάξη που ήδη κατέχουν και δεν μπορεί να κατώτερες των αποδοχών που λάμβαναν πριν την κατάργηση των ειρηνοδικείων. Σε περίπτωση ένταξής τους στη γενική επετηρίδα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2, οι αποδοχές τους, οι οποίες δεν μπορεί να είναι κατώτερες των αποδοχών που λάμβαναν πριν την κατάργηση των ειρηνοδικείων, προσδιορίζονται με βάση τα έτη συνολικής δικαστικής υπηρεσίας, κατ' αναλογία προς το εκάστοτε ισχύον μισθολόγιο και κατά πλήρη μισθολογική εξομοίωσή τους με τους λοιπούς δικαστικούς λειτουργούς της γενικής επετηρίδας.

Άρθρο 8

Διοίκηση πρωτοδικείων και εφετείων

Στα πολιτικά Πρωτοδικεία και Εφετεία Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιά η διενέργεια μειοδοτικών διαγωνισμών με αντικείμενο την προμήθεια υλικών – μηχανολογικού εξοπλισμού και την παροχή συνδεόμενων με τη λειτουργία των ανωτέρω δικαστηρίων υπηρεσιών, η παρακολούθηση της προσήκουσας εκπλήρωσης των συναπτόμενων συμβάσεων, [η παρακολούθηση και διαχείριση των πιστώσεων και των παγίων επιχορηγήσεων], η συντήρηση, η επισκευή, ο καθαρισμός και ο ευπρεπισμός των κτιρίων, των εγκαταστάσεων και των περιβαλλόντων χώρων, καθώς και η μέριμνα για τη συντήρηση και επισκευή του απαραίτητου για τη λειτουργία των ανωτέρω δικαστηρίων μηχανολογικού εξοπλισμού, ανατίθενται στο Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων. Οι σχετικές αποφάσεις αυτού λαμβάνονται κατόπιν σύμφωνης γνώμης των διοικήσεων των ανωτέρω δικαστηρίων.

Άρθρο 9

Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον των καταργούμενων ειρηνοδικείων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, των οποίων οι έδρες διατηρούνται ως περιφερειακές έδρες των πρωτοδικείων του άρθρου 3, εκδικάζονται από τις εν λόγω περιφερειακές έδρες, ενώ οι υποθέσεις των καταργούμενων ειρηνοδικείων, χωρίς τη διατήρησή τους ως περιφερειακών εδρών πρωτοδικείου, εκδικάζονται από το οικείο πρωτοδικείο.
2. Η προανάκριση επί εκκρεμών υποθέσεων ενώπιον πταισματοδικών κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εξακολουθεί να διενεργείται από τους ίδιους ως προανακριτές πρωτοδικείς.
3. Οι θέσεις συμβολαιογράφων και αμίσθων υποθηκοφυλάκων δεν θίγονται και ως έδρα αυτών νοείται η περιφερειακή έδρα του πρωτοδικείου, στην οποία αυτοί υπάγονται, εάν υφίσταται, άλλως η έδρα του οικείου πρωτοδικείου.

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος

Ως χρόνος έναρξης ισχύος του νόμου αυτού ορίζεται η 16η Σεπτεμβρίου 2024.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Α) το με αριθμ. 1/2024 πρακτικό/
απόφαση της Ολομέλειας του
Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης

Β) η από 22.01.2024 γνωμοδότηση της κ.
Τριανταφυλλιάς (Λίνας) Παπαδοπούλου,
καθηγήτριας Συνταγματικού Δικαίου ΑΠΘ

Αριθμός 1/2024

Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΠΟΤΕΛΟΥΜΕΝΗ από τους Ειρηνοδίκες Ευδοκία Σελησίου, Ειρηνοδίκη Α' και Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης, Τριανταφυλλιά Μπακαλοπούλου, Ειρηνοδίκη Α'- Μέλος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης και Εισηγήτρια (δυνάμει του με αριθμ. Πρωτ. 186/23-1-2024 εγγράφου της Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Ειρηνοδικείου), Δήμητρα Κόμναρη, Ειρηνοδίκη Β'- Μέλος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης και Εισηγήτρια (δυνάμει του ίδιου ως άνω εγγράφου της Προέδρου) και Νικόλαο Μάνο, Ειρηνοδίκη Β' και Εισηγητή (δυνάμει του ίδιου ως άνω εγγράφου), καθώς επίσης και: Ευσταθία Αθανασιάδου, Μαρία Ανδρέου, Ελένη Βερβεροπούλου, Δήμητρα Βροχίδου, Κωνσταντίνο Γαλίδη, Αγάπη Γενηζεγκινοπούλου, Μαρία Γεωργιάδου, Ηρώ Γεωργούση, Χαρίλια Γιακοβή, Γεωργία-Αγάπη Ευθυμίου, Ιωάννα Εφραιμίδου, Καλλιόπη Ζερβογιαννίδου, Αναστασία Καλπιριμίδου, Χαρίκλεια Καραγιαννίδου, Βασίλειο Καραούλη, Αικατερίνη Καρδάκου, Λάζαρο Καψάλη, Παναγιώτα Κοκκίνη, Εμμανουήλ Κοκκωνίδα, Ελένη Κολοβού, Μάρθα Κοντογιώργη, Ιωάννα Κυρούδη, Ευθαλία Κώστα, Ολυμπία Λιακοπούλου, Αναστασία Μαντζάρα, Βασιλική Μαντζάρη, Παναγιώτα Μαντζαρίδου, Γεωργία Μασούρα, Αναστασία Μαστορίδου, Ευαγγελία Μαυρίδου-Καπουριτζούδη, Βασιλική Μιχαλογιάννη, Ηλία Μόσχου, Αργύρη Μπιχάκη, Λαμπρινή Νάστου, Αλεξάνδρα Παμπουκίδου, Βασιλική Παρασκευοπούλου, Ματίνα Πασπαλά, Κυριακή Πατρίκου, Σοφία Σαββοπούλου, Βαρσάμω Σαρακατσιάνου, Λαμπρινή Σκεμιτζή, Δημήτριο Στασινούλα, Γεώργιο Τανάγια, Μαρία Τζιάρα, Ειρήνη Τρικαλιώτη, Μαρία Τροκάνα, Στυλιανή Χαλδαιοπούλου, Διονυσία Χαριζάνη, Θεόδωρο Χατζηγιωάννου, Καλλιόπη Χατζηνικολάου κι Ευστράτιο Χονδροζουμάκη,

ΣΥΝΗΛΘΕ, κατόπιν της από 24-1-2024 πρόσκλησης της Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης, την 1η Φεβρουαρίου 2024, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12:00 μ.μ., παρουσία και της Γραμματέα Στυλιανής Παπαλεξίου- Γραμματέα Π.Ε. με βαθμό Α' και Αναπληρώτριας Προϊσταμένης Γραμματείας του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης, προκειμένου να συζητήσει το θέμα: «Ο νέος δικαστικός χάρτης, η ενοποίηση

του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης και η ρύθμιση της υπηρεσιακής κατάστασης των Δικαστικών Λειτουργών του βαθμού αυτού».

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 15 παρ. 1 έως 7 του Ν. 4938/2022 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών» και των άρθρων 1 έως 7 του ισχύοντος Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης (Φ.Ε.Κ. Β' 4363/17-8-2022) προκύπτει ότι, την Ολομέλεια συγκαλεί ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου που διευθύνει το Ειρηνοδικείο, με έγγραφη πρόσκλησή του απευθυνόμενη ονομαστικά σε όλα τα μέλη της, προ τουλάχιστον πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία σύγκλησής της. Η Ολομέλεια βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα σ' αυτήν περισσότερα από τα μισά κατά το χρόνο σύγκλησης μέλη της, οι δε αποφάσεις της λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της. Περαιτέρω, στην αρμοδιότητα της Ολομέλειας υπάγεται -μεταξύ άλλων- η λήψη αποφάσεων για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος απονομής της δικαιοσύνης (άρθρ. 15§6β' Ν. 4938/2022 και άρθρ. 2§1β' του Κανονισμού του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης), ενώ η Ολομέλεια του Ειρηνοδικείου μπορεί να συκληθεί και προκειμένου τα μέλη της να συζητήσουν και να ανταλλάξουν απόψεις επί διαφόρων νομικών ζητημάτων (άρθρ. 15§7 Ν. 4938/2022 και άρθρ. 2§2 του Κανονισμού του Ειρηνοδικείου). Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η σχετική απόφαση της Ολομέλειας γνωστοποιείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και στον Άρειο Πάγο, το Εφετείο Θεσσαλονίκης και το Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης, ενώ μπορεί να δημοσιευθεί και στο νομικό τύπο.

Στην προκειμένη περίπτωση, νόμιμα συγκλήθηκε η Ολομέλεια του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης, έπειτα από έγγραφη πρόσκληση προς τους Ειρηνοδίκες σύμφωνα με τα παραπάνω, προκειμένου να συζητηθεί το θέμα: **«Ο νέος δικαστικός χάρτης, η ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης και η ρύθμιση της υπηρεσιακής κατάστασης των Δικαστικών Λειτουργών του βαθμού αυτού».**

Μετά τη διαπίστωση της απαρτίας, η Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης, κα Ευδοκία Σελησίου, κήρυξε την έναρξη των εργασιών της Ολομέλειας.

Ακολουθως, οι Εισηγητές κα Τριανταφυλλιά Μπακαλοπούλου-Ειρηνοδίκης Α', κα Δήμητρα Κόμναρη- Ειρηνοδίκης Β', μέλη του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Ειρηνοδικείου, καθώς και ο κος Νικόλαος Μάνος-Ειρηνοδίκης Β', ανέπτυξαν την Εισήγησή τους σχετικά με το ως άνω θέμα, η οποία είναι η εξής:

«ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εισήγηση με Θέμα:

«Ο νέος δικαστικός χάρτης, η ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης και η ρύθμιση της υπηρεσιακής κατάστασης των Δικαστικών Λειτουργιών του βαθμού αυτού»

Η υιοθέτηση του νέου δικαστικού χάρτη της χώρας, προϋποθέτει την ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής Δικαιοσύνης, γεγονός που εγείρει εκ των πραγμάτων, ζητήματα ρύθμισης της υπηρεσιακής κατάστασης των υπηρετούντων Δικαστικών Λειτουργιών του βαθμού αυτού.

Ενόψει των ανωτέρω, εισηγούμαστε προς την Ολομέλεια του Δικαστηρίου την ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής Δικαιοσύνης με το παρακάτω σχέδιο:

A. Ζητήματα υπηρεσιακής κατάστασης των Δικαστικών Λειτουργιών του πρώτου βαθμού

(1) Μετά από την κατάργηση των Ειρηνοδικείων ως πολιτικών και ποινικών Δικαστηρίων, οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων σε αυτά Δικαστικών Λειτουργιών θα πρέπει να μεταφερθούν στα κατά τόπο Πρωτοδικεία, ενώ οι υπηρετούντες Ειρηνοδίκες θα μπορούν να μετατεθούν μόνον κατόπιν αιτήσεώς τους. Συνεπεία των ανωτέρω, ο κλάδος των Ειρηνοδικών θα καταργηθεί, ομοίως και οι βαθμοί ιεραρχίας αυτών (Α, Β, Γ και Δ τάξης), προκρινόμενη δε λύση, είναι να ενταχθούν οι υπηρετούντες Ειρηνοδίκες σε ειδική επετηρίδα Δικαστικών Λειτουργιών κατά τη σειρά αρχαιότητάς τους, η οποία θα ισχύει παράλληλα με τη γενική επετηρίδα των λοιπών Δικαστικών Λειτουργιών των πολιτικών και ποινικών Δικαστηρίων. Στην ως άνω ειδική επετηρίδα οι Ειρηνοδίκες Α τάξης θα πρέπει να ενταχθούν ως Πρόεδροι Πρωτοδικών, οι Ειρηνοδίκες Β τάξης ως Πρωτοδίκες που έχουν συμπληρώσει από οκτώ έως δώδεκα έτη υπηρεσίας, οι Ειρηνοδίκες Γ τάξης

ως Πρωτοδίκες που έχουν συμπληρώσει από τέσσερα έως οκτώ έτη υπηρεσίας και οι Ειρηνοδίκες Δ τάξης ως Πρωτοδίκες που έχουν συμπληρώσει έως τέσσερα έτη υπηρεσίας (ανάλογα με τον ήδη διανυθέντα υπηρεσιακό τους χρόνο ως Ειρηνοδίκες).

(2) Οι πρώην Ειρηνοδίκες, κατά το χρόνο της ένταξής τους στην ειδική επετηρίδα θα πρέπει να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά ειδικά προγράμματα επιμόρφωσης, κυρίως στον τομέα του ποινικού δικαίου και της ποινικής δικονομίας, έπειτα από την ολοκλήρωση των οποίων θα μπορούν να τους ανατίθενται επιπλέον καθήκοντα.

(3) Όσο αφορά το ζήτημα της υπηρεσιακής εξέλιξης των πρώην Ειρηνοδικών, η τυχόν πρόβλεψη περιορισμένης υπηρεσιακής εξέλιξης γι' αυτούς (έως το βαθμό του Προέδρου Πρωτοδικών) δεν συνάδει με το πνεύμα της ουσιαστικής ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής Δικαιοσύνης, καθώς και με τη συνταγματική αρχή της ισότητας και δη την ισότιμη μεταχείριση δημοσίων λειτουργιών¹. Κι αυτό γιατί από την ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88 του Συντάγματος δεν εξάγεται συμπέρασμα περί αδυναμίας εξέλιξης των πρώην Ειρηνοδικών. Η ερμηνευτική δήλωση εστιάζει στη δυνατότητα, αλλά και «προτροπή», της ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής Δικαιοσύνης και όχι σε απαγόρευση της περαιτέρω εξέλιξης των (ενοποιημένων πλέον) πρώην Ειρηνοδικών, εφόσον μάλιστα ρητά γίνεται λόγος για κρίση και αξιολόγηση αυτών.

Άλλωστε, με την ένταξη των Ειρηνοδικών στην ειδική επετηρίδα, όλοι οι δικαστές του πρώτου βαθμού θα αναλαμβάνουν πλέον ίδια καθήκοντα (μετά την ολοκλήρωση της επιμόρφωσης των πρώην Ειρηνοδικών), συνεπώς δεν μπορεί να περιοριστεί η δυνατότητα υπηρεσιακής εξέλιξης τους στους ανώτερους βαθμούς της δικαστικής ιεραρχίας. Εξάλλου, η πλειοψηφία των πρώην Ειρηνοδικών έχει μπροστά της τουλάχιστον εικοσαετή (κατά μέσο όρο) υπηρεσιακή πορεία και διαθέτει επαρκή επιστημονικά προσόντα, αξιολογούνται δε και οι Ειρηνοδίκες διαρκώς κατά την επιθεώρησή τους. Ως εκ τούτου ο αποκλεισμός της περαιτέρω εξέλιξης των πρώην Ειρηνοδικών στους

¹ Επιχείρημα εκ των συνταγματικών διατάξεων των άρθρων 4§1, 5§1, 22§1'β, 87§1 και 88 του Συντάγματος

ανώτερους βαθμούς της δικαστικής ιεραρχίας δεν είναι σύμφωνος ούτε με τις παραπάνω συνταγματικές διατάξεις αλλά ούτε με το ηθικό μέρος της επιχειρούμενης μεταρρύθμισης².

Επομένως στους Ειρηνοδίκες της ειδικής επετηρίδας, θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα ένταξης στη γενική επετηρίδα των Δικαστικών Λειτουργών. Η κατά τα ανωτέρω ένταξη των πρώην Ειρηνοδικών στη γενική επετηρίδα, θα πρέπει να γίνεται κατόπιν αίτησής τους και σε ποσοστό 15% του συνολικού αριθμού κάθε τάξης ανά διετία, έπειτα από την ολοκλήρωση των υποχρεωτικών προγραμμάτων επιμόρφωσής τους και την ακόλουθη συμπλήρωση επιπλέον δικαστικής υπηρεσίας δύο ετών. Για την ένταξη αυτή και τον ακριβή αριθμό των εντασσόμενων θα αποφαινεται το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, το οποίο, λαμβάνοντας υπόψη την αρχαιότητα, τις εκθέσεις Επιθεώρησής τους, το ήθος, την επιστημονική κατάρτιση, την ποιοτική και ποσοτική απόδοση της εργασίας, τα λοιπά τυπικά και ουσιαστικά προσόντα και την επίδοση αυτών γενικά, θα αποφαινεται για την ένταξή τους στη γενική επετηρίδα, με τις εξής διαβαθμίσεις:

(4) Οι Ειρηνοδίκες Α τάξης θα εντάσσονται μετά τον τελευταίο Πρόεδρο Πρωτοδικών, οι Ειρηνοδίκες Β τάξης μετά τον τελευταίο Πρωτοδίκη που έχει συμπληρώσει από οκτώ έως δώδεκα έτη υπηρεσίας, οι Ειρηνοδίκες Γ' τάξης μετά τον τελευταίο Πρωτοδίκη που έχει συμπληρώσει από τέσσερα έως οκτώ έτη υπηρεσίας και οι Ειρηνοδίκες Δ τάξης μετά τον τελευταίο Πρωτοδίκη που έχει συμπληρώσει έως τέσσερα έτη υπηρεσίας (ανάλογα με τον ήδη διανυθέντα υπηρεσιακό χρόνο του πρώην Ειρηνοδίκη).

(5) Η ως άνω ένταξη, άλλωστε, θα πρέπει αναγκαία να επιφέρει και την ταυτόχρονη αύξηση των οργανικών θέσεων των υψηλότερων βαθμών της δικαστικής ιεραρχίας (Προέδρων Πρωτοδικών, Εφετών κλπ.), κατ' αναλογία με τον αριθμό των εντασσόμενων στη γενική επετηρίδα πρώην Ειρηνοδικών, αφού ληφθεί υπόψη ότι η ένταξη της δικαστικής ύλης των καταργούμενων Ειρηνοδικείων στα Πρωτοδικεία θα έχει ως άμεση συνέπεια τη μεγάλη επιβάρυνση του δεύτερου βαθμού δικαιοδοσίας. Η αύξηση των οργανικών

² Βλ. Πόρισμα της Παγκόσμιας Τράπεζας για την αναμόρφωση του Δικαστικού Χάρτη της Ελληνικής Δικαιοσύνης, 2023, σελ. 41 επ.

θέσεων των υψηλότερων βαθμών θα πρέπει να γίνεται αναλογικά, σε σχέση με τον αριθμό των πρώην Ειρηνοδικών που θα εισέρχονται κάθε φορά στη γενική επετηρίδα, με βάση το συνημμένο πίνακα και την επεξήγηση αυτού³.

Ο παραπάνω τρόπος ένταξης δεν θα εμποδίσει την υπηρεσιακή εξέλιξη των Δικαστικών Λειτουργών της γενικής επετηρίδας (Πρωτοδικών), αλλά αντίθετα θα την διευκολύνει, κάτι το οποίο, σε συνδυασμό με την ενίσχυση των Πρωτοδικείων με ανθρώπινο δυναμικό με δικαστική εμπειρία, θα αποτελέσει κίνητρο αποδοχής της συγκεκριμένης πρότασης από σημαντικό μέρος του δικαστικού σώματος⁴.

Τα παραπάνω προτεινόμενα, εξάλλου, προάγουν την κατά το δυνατόν καλύτερη αξιοποίηση του έμψυχου υλικού της Ελληνικής Δικαιοσύνης και τον καλύτερο επιμερισμό των εργασιών μεταξύ των Δικαστικών Λειτουργών, που, συνακόλουθα, θα έχουν ως αποτέλεσμα την επιθυμητή και επιδιωκόμενη επιτάχυνση της απονομής Δικαιοσύνης, άνευ απευκταίων περαιτέρω υποδιαιρέσεων εντός του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας⁵.

(6) Τέλος, ως προς τις αποδοχές των πρώην Ειρηνοδικών θα πρέπει πλέον να προσδιορίζονται με βάση το ισχύον μισθολόγιο για τους Πρωτοδίκες, κατ' αναλογία προς τα έτη συνολικής δικαστικής τους υπηρεσίας και τη βαθμολογική τους τάξη, με την αντιστοίχιση που θα λάβουν οι παραπάνω βαθμοί κατά το χρόνο ένταξης, ενώ οι αποδοχές τους δεν θα μπορούν να είναι κατώτερες των αποδοχών που λάμβαναν ή προσδοκούσαν να λάβουν πριν την κατάργηση των Ειρηνοδικείων.

B. Ζητήματα συνταγματικής προοπτικής του προτεινόμενου σχεδίου

Το ως άνω σχέδιο προτείνει ένα δυϊστικό, αλλά ανοικτό σύστημα παράλληλων συγκοινωνουσών επετηρίδων, χωρίς στεγανότητα, με

³ Βλ. Σκεμιτζή Λ., Κουφός Δ. «Επεξήγηση του υπολογιστικού φύλλο της επετηρίδας για τη σταδιακή εισροή των πρώην Ειρηνοδικών στη Γενική Επετηρίδα», *passim*

⁴ Βλ. Πόρισμα της Παγκόσμιας Τράπεζας για την αναμόρφωση του Δικαστικού Χάρτη της Ελληνικής Δικαιοσύνης, 2023, σελ. 43 επ. και Σκεμιτζή Λ., Κουφός Δ. «Επεξήγηση του υπολογιστικού φύλλο της επετηρίδας για τη σταδιακή εισροή των πρώην Ειρηνοδικών στη Γενική Επετηρίδα», *οπ. παρ.*

⁵ Βλ. Πόρισμα της Παγκόσμιας Τράπεζας για την αναμόρφωση του Δικαστικού Χάρτη της Ελληνικής Δικαιοσύνης, 2023, *οπ. παρ.*

δυνατότητα ένταξης από την ειδική στη γενική επετηρίδα βάσει βούλησης και ικανότητας/αξιολόγησης, ως μεταβατικό στάδιο, είτε μέχρι την απορρόφηση των πρώην ειρηνοδικών στη γενική επετηρίδα, είτε μέχρι την αφυπηρέτησή τους, υπακούει δε στις προϋποθέσεις της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 88 του Συντάγματος, υπηρετώντας τη λειτουργικότητα της Δικαιοσύνης, μέσω τόσο της περιφρούρησης της εργασιακής ειρήνης και συνεργασίας μεταξύ των μέχρι σήμερα διακριτών υποκλάδων (Ειρηνοδικών και λοιπών δικαστών της πολιτικής και ποινικής Δικαιοσύνης) όσο και της παροχής κίνητρων βελτίωσης και καλύτερης απόδοσης στους (πρώην) Ειρηνοδίκες, ενώ δεν διαταράσσει την υπηρεσιακή κατάσταση (π.χ. αμετάθετο) των πρώην Ειρηνοδικών που θα επιλέξουν να μην ενταχθούν στην κοινή επετηρίδα.

Ειδικότερα το ως άνω προτεινόμενο σχέδιο εναρμονίζεται με τις συνταγματικές διατάξεις ως ακολούθως:

(1) Εφόσον κατά το άρθρο 88 του Συντάγματος⁶ και τη νομολογία του ΣτΕ⁷ οι Ειρηνοδίκες δεν συνιστούν διακριτό, ιδιαίτερο και αυτοτελή κλάδο της Δικαιοσύνης, αλλά υποκλάδο (τμήμα) της πολιτικής και ποινικής Δικαιοσύνης, που διαφοροποιείται από τους υπολοίπους τακτικούς δικαστές του ίδιου κλάδου με κριτήρια λειτουργικά, δηλαδή με βάση την, κατά τις επιλογές του νομοθέτη, κατανομή της δικαιοδοσίας, δεν δύνανται να τοποθετηθούν εν είδει διακριτής βαθμίδας και μόνον, στο κάτω μέρος μιας ενιαίας πυραμίδας (επετηρίδας).

(2) Η ενοποίηση των δύο διακριτών υποκλάδων της πολιτικής και ποινικής Δικαιοσύνης δεν φέρει τη μορφή προαγωγής⁸ ή μετάταξης⁹, ώστε να τύχει αναλογικής εφαρμογής η σχετική νομολογία της Ολομέλειας του ΣτΕ, αλλά για «ενοποίηση» των δύο, μία δηλαδή, δομική, και όχι, καταρχήν,

⁶ Βλ. Σπυρόπουλος Φ., *Συνταγματικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Σάκκουλα 2020, 2η έκδ., σελ. 434 επ.

⁷ Βλ. ΣτΕ 851/2011 7μ. και ΣτΕ 2425/2018 ΣτΕ, Τμ. Γ, 5μ

⁸ Κατά τον ισχύοντα νόμο, δεν προβλέπεται η δυνατότητα προαγωγής ενός Ειρηνοδίκη Α΄ τάξης σε Εφέτη, ακριβώς εξαιτίας της μη διαπερατότητας των δύο πυραμίδων (επετηρίδων) εξέλιξης.

⁹ Η μετάταξη διενεργείται, σύμφωνα με το άρθρο 90 παρ. 1 Σ, από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο και αφορά πάντοτε συγκεκριμένα πρόσωπα, θα έπρεπε δε αν επρόκειτο για τέτοια να προστεθεί ως εδάφιο γ στο σώμα του άρθρου 88 Σ

προσωποποιημένη αλλαγή, στη συγκρότηση της πολιτικής και ποινικής Δικαιοσύνης.

(3) Για τον λόγο αυτό η ως άνω ενοποίηση δεν ακολουθείται από κατάργηση των οργανικών θέσεων των Ειρηνοδικείων, αφού δεν ανήκουν οι τελευταίοι σε διακριτό 'κλάδο' της πολιτικής και ποινικής Δικαιοσύνης, αλλά από ένταξη των οργανικών αυτών θέσεων στον ενιαίο πλέον υποκλάδο πολιτικής και ποινικής Δικαιοσύνης. Επομένως, εφόσον η ενοποίηση συνοδεύεται από απλή μετακίνηση των ειρηνοδικών που θα επιλέξουν να μετακινηθούν από την μία επετηρίδα στην άλλη μαζί με τις οργανικές τους θέσεις, δεν υφίσταται κίνδυνος διατάραξης της κοινής επετηρίδας και επιβράδυνσης του ρυθμού εξέλιξης των ήδη υπηρετούντων πρωτοδικών. Αντιθέτως, η εξέλιξή τους θα είναι ταχύτερη, λόγω της με αργότερο ρυθμό απορρόφησης των πρώην Ειρηνοδικών από την κοινή επετηρίδα και της ταυτόχρονης αναλογικής αύξησης των οργανικών θέσεων των υψηλότερων βαθμών της δικαστικής ιεραρχίας¹⁰.

(4) Η ως άνω μεταρρύθμιση, που προτείνεται και από την Παγκόσμια Τράπεζα σε σχετικό πόρισμά της, συμβάλει στην εξίσωση του φόρτου εργασίας μεταξύ των δύο υποκλάδων της πολιτικής και ποινικής Δικαιοσύνης, στην μείωση του χρόνου εκδίκασης των υποθέσεων και σε εξορθολογισμό του κόστους των δικαστικών υποθέσεων

(5) Μετά την ενοποίηση, οι επόμενες εξελίξεις (όπως οι προαγωγές) των δικαστικών λειτουργών, εντός της ενιαίας ή μεταξύ των δύο παράλληλων επετηρίδων, συνιστούν πράξεις προσωποποιημένες, που διενεργούνται κατόπιν απόφασης του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, κατ' άρθρο 90 του Συντάγματος και δεν μπορούν να περιορίζονται στον πρώτο βαθμό.

(6) Διατηρεί το υπηρεσιακό και μισθολογικό καθεστώς των ειρηνοδικών, καθόσον το ιδιαίτερο αυτό καθεστώς δεν μπορεί να χειροτερεύσει για λόγους που συνάπτονται με αλλαγές στην οργάνωσή της Δικαιοσύνης, λόγω της ιδιαίτερης θέσης των δικαστικών λειτουργών ως τρίτου πυλώνα της κρατικής

¹⁰ Βλ. Σκεμιτζή Λ., Κουφός Δ., οπ. παρ.

εξουσίας και ως εγγυητών του κράτους δικαίου και της συνταγματικά κατοχυρωμένης εγγυήσεως της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

(7) διασφαλίζει την αρχαιότητα των ήδη υπηρετούντων δικαστικών λειτουργών, όπως αυτή απορρέει από την αναφορά σε αυτήν σε ειδικά χωρία του συνταγματικού κειμένου, εκεί όπου άλλο κριτήριο δεν χωρεί εφόσον πρόκειται για ίδιας βαθμίδας δικαστικούς λειτουργούς¹¹. Ειδικότερα, το ως άνω σχέδιο σέβεται το γεγονός ότι μία λειτουργική αλλαγή της Δικαιοσύνης που θα επάγεται περισσότερες υποχρεώσεις και καθήκοντα με εμπλουτισμό της δικαιοδοσίας των νυν υπηρετούντων Ειρηνοδικών δεν μπορεί να συνοδεύεται από μία υποβάθμιση στο βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς τους, καθώς αυτό θα έπληττε αυθαίρετα το κύρος τους ως δικαστικών λειτουργών και, κατά συνέπεια, το κύρος της Δικαιοσύνης και την εμπιστοσύνη των διαδίκων στο έργο τους.

(8) Εφόσον πρόκειται για ενοποίηση (και όχι μετάταξη ή προαγωγή), η ως άνω πρόταση σέβεται τους σήμερα ισχύοντες βαθμούς στα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια¹², όπως προκύπτουν από το άρθρο 66 παρ. 2 (Βαθμοί ιεραρχίας - Αντιστοιχία – Προβάδισμα του δικαστικών λειτουργών) Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ. Επιπλέον, σέβεται το οριζόμενο στην ως άνω διάταξη σχήμα, διορθωμένο με βάση την ιδιότητα των Ειρηνοδικών τάξης Γ' και Δ' ως τακτικών δικαστών και την αρχαιότητα των δικαστικών λειτουργών, οι οποίοι δεν θα ήταν συνταγματικά επιτρεπτό να τοποθετηθούν κάτω από όλους τους Παρέδρους Πρωτοδικών, ως να υπήρχε κάθετη ιεραρχία μεταξύ των δύο υποκλάδων, καθώς στην περίπτωση των Ειρηνοδικών πρόκειται για ισόβιους δικαστές, σε αντίθεση με τους Παρέδρους, οι οποίοι ομοιάζουν με τους δόκιμους Ειρηνοδίκες.

Το ως άνω προτεινόμενο σχέδιο, εξάλλου, σεβόμενο τις συνταγματικές διατάξεις περί ισοβιότητας και αρχαιότητας, τοποθετεί τους Ειρηνοδίκες Δ στη βάση της επετηρίδας των Πρωτοδικών, τους Ειρηνοδίκες Γ σε Πρωτοδίκες που έχουν έναν αριθμό χρόνων προϋπηρεσίας και τους Ειρηνοδίκες Β τάξης ομοίως σε Πρωτοδίκες που έχουν μεγαλύτερο χρόνο προϋπηρεσίας,

¹¹ Βλ. άρθρ. 86 παρ. 4, 88 παρ. 7 και 100 παρ. 2 Σ

¹² Βλ. Σπυρόπουλος Φ., *Συνταγματικό Δίκαιο*, οπ. παρ. σελ. 434 επ.

εμβόλιμα. Και, τέλος, οι Ειρηνοδίκες Α τάξης τοποθετούνται στη βάση της βαθμίδας στην οποία ανήκουν ήδη, δηλαδή αυτή των Προέδρων Πρωτοδικών.

Η ως άνω προτεινομένη λύση είναι η μόνη ενδεδειγμένη, καθόσον η τοποθέτηση όλων συλλήβδην των νυν υπηρετούντων Ειρηνοδικών στη βάση ολοκλήρης της κύριας (γενικής) επετηρίδας, είναι κατάφορα αντισυνταγματική ως αντιτιθέμενη στη συνταγματικά κατοχυρωμένη έννοια της «αρχαιότητας», αλλά και στην αρχή της ισότητας¹³ τόσο μεταξύ των δικαστικών λειτουργών των διακριτών σήμερα υποκλάδων της πολιτικής Δικαιοσύνης, όσο και μεταξύ των σήμερα υπηρετούντων Ειρηνοδικών, καθώς όλοι οι τελευταίοι θα τοποθετούνταν, αδιακρίτως και παρά τη μέχρι τη σήμερα κατεχομένη τάξη τους στην ίδια εισαγωγική βαθμίδα.

(9) Με το προτεινόμενο σχέδιο δίνεται η δυνατότητα προαγωγής των πρώην Ειρηνοδικών σε επομένους βαθμούς, ακόμη και σε βαθμό Εφέτη ή Προέδρου Εφετών, μετά από αξιολόγηση από το ΑΔΣ και με συγκεκριμένη προσωποποιημένη διαδικασία και εκτίμηση προσόντων, που θα θέσει ο κοινός νομοθέτης (αρχαιότητα, επιμόρφωση, δοκιμαστική περίοδο, ιδίως, για παράδειγμα, σε ό,τι αφορά την ποινική Δικαιοσύνη)¹⁴.

Κατά τη γνώμη μας το ως άνω προτεινόμενο σχέδιο θα οδηγήσει σε άνοδο της ποιοτικής στάθμης της Δικαιοσύνης εν γένει, καθόσον η δυνατότητα μετακίνησης των πρώην Ειρηνοδικών από την προσωρινή προς τη γενική, ενιαία και τελικώς διαμορφωθσόμενη επετηρίδα, με βάση οριζόμενο από τον νομοθέτη ποσοστό, παρέχει κίνητρα βελτίωσης στους (πρώην) Ειρηνοδίκες, ενώ οι ευκαιρίες εξέλιξης ανταποκρίνονται στην αρχή της αξιοκρατίας και της ίσης ηθικής αξίας όλων των δικαστικών λειτουργών, αρχή που εναρμονίζεται με το ιδιαίτερο θεσμικό κύρος αυτών και την (εσωτερική) λειτουργική τους ανεξαρτησία, η οποία αποτέλεσε και τον πρώτο άξονα για τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001¹⁵.

¹³ Βλ. άρθρο 4 παρ. 1 Σ

¹⁴ Για όλα τα παραπάνω, βλ. Παπαδοπούλου Τ., *Γνωμοδότηση: «Ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης και η ρύθμιση της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστικών λειτουργών του βαθμού αυτού, κατά την ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88 Συντάγματος»*, Θεσσαλονίκη, 22.1.2024

¹⁵ Βλ. Βενιζέλος Ε., *Το αναθεωρητικό κεκτημένο*, εκδόσεις Σάκκουλα, 2002, σελ. 326 και 336 επ.

Συνημμένα υποβάλουμε προς την Ολομέλεια:

α) Γνωμοδότηση της Καθηγήτριας Συνταγματικού Δικαίου Τριανταφυλλιάς (Λίνας) Παπαδοπούλου, με θέμα: «Ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης και η ρύθμιση της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστικών λειτουργών του βαθμού αυτού, κατά την ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88 Συντάγματος»,

β) Υπολογιστικό φύλλο της επετηρίδας με επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων που επιμελήθηκε ο πολιτικός μηχανικός Δημήτριος Κουφός, ως προς την αναλογική αύξηση των οργανικών θέσεων των υψηλότερων βαθμών της δικαστικής ιεραρχίας που θα πρέπει να ακολουθήσει την ένταξη των πρώην Ειρηνοδικών στη Γενική Επετηρίδα και

γ) Επεξήγηση του υπολογιστικού φύλλου της επετηρίδας για τη σταδιακή εισροή των πρώην Ειρηνοδικών στη Γενική Επετηρίδα, που επιμελήθηκε η Ειρηνοδίκης Β' Τάξης Λαμπρινή Σκεμιτζή.»

Κατόπιν διαλογικής συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των Ειρηνοδικών, έγινε ΟΜΟΦΩΝΩΣ ΔΕΚΤΗ η ως άνω Εισήγηση από την Ολομέλεια του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης, με τις ακόλουθες προσθήκες:

Η Ειρηνοδίκης κα Ιωάννα Εφραιμίδου πρότεινε, εάν είναι εφικτό, να γίνεται η τοποθέτηση των νυν Ειρηνοδικών στην κοινή επετηρίδα κατ' έτος και το ποσοστό να ανέλθει σε 20%, πρόταση η οποία υιοθετήθηκε ομοφώνως από την Ολομέλεια.

Ο Ειρηνοδίκης κος Ευστράτιος Χονδροζουμάκης έθεσε στην Ολομέλεια τον ακόλουθο προβληματισμό: «Είναι υποχρεωτική η ένταξη στην κοινή επετηρίδα; Εάν συνάδελφοι Ειρηνοδίκες που έχουν λίγα χρόνια μέχρι την αφυπηρέτηση δεν επιθυμούν να μεταπηδήσουν στην κοινή επετηρίδα και θέλουν να παραμείνουν στην παράλληλη, γιατί δεν μπορούν να έχουν περαιτέρω εξέλιξη;» Κατόπιν παρεμβάσεων από την κα Μπακαλοπούλου και την κα Κόμναρη, επισημάνθηκε ότι πρέπει να δοθούν κίνητρα για τη σταδιακή ένταξη των νυν Ειρηνοδικών στην ενιαία επετηρίδα, με στόχο την εν τέλει ολοκλήρωση της ενοποίησης. Η πρόταση του κ. Χονδροζουμάκη περί δυνατότητας παραμονής στην παράλληλη επετηρίδα και μη υποχρεωτικότητας

ένταξης στην κοινή επετηρίδα, υιοθετήθηκε επίσης ομοφώνως από την Ολομέλεια.

Τέλος, η Ειρηνοδίκης κα Βασιλική Παρασκευοπούλου έθεσε στην Ολομέλεια τον προβληματισμό αναφορικά με το ποια θα είναι τα κριτήρια βάσει των οποίων θα γίνεται η ένταξη των νυν Ειρηνοδικών στην κοινή επετηρίδα από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο (λ.χ. αρχαιότητα, επιθεωρήσεις κλπ.), ενώ υπέβαλε την πρόταση να υπολογίζεται το ποσοστό ένταξης των νυν Ειρηνοδικών στην κοινή επετηρίδα επί του αρχικού συνολικού αριθμού τους, και όχι επί του εκάστοτε εναπομείναντος αριθμού πρώην Ειρηνοδικών στην παράλληλη επετηρίδα, πρόταση η οποία υιοθετήθηκε και αυτή ομόφωνα από την Ολομέλεια.

Στην Ολομέλεια έγιναν επίσης και οι παρακάτω παρεμβάσεις:

Η Ειρηνοδίκης κα Ευθαλία Κώστα τοποθετήθηκε ως εξής: «Συνάδελφοι γεια σας και από μένα. Στο καταστατικό της Ένωσης προβλέπεται ποσόστωση για τους Ειρηνοδίκες, δηλαδή πρέπει οπωσδήποτε να εκλεγεί Ειρηνοδίκης. Κλήθηκα εγώ, επί τόσα χρόνια πλέον, να υπηρετήσω αυτόν τον καταστατικό και θεσμικό ρόλο και τώρα να πάρω ειδική θέση ως Ειρηνοδίκης για την ενοποίηση. Εν συντομία, χθες το βράδυ ανακοινώθηκε η πρόταση του Προεδρείου. Έκανα μια αποτίμηση της πρότασης, την οποία θα σας αναφέρω:

«1) Σύσταση κεντρικών και περιφερειακών Πρωτοδικείων.

2) Σύσταση στεγανής παράλληλης επετηρίδας των νυν Ειρηνοδικών, η οποία, ενώ θεωρήθηκε αντισυνταγματική, όπως αναφέρθηκε κατ'επανάληψη στην τελευταία ΓΣ από την Πρόεδρο της ΕΝΔΕ με παραπομπές σε αποφάσεις της ΟΛ του ΣΤΕ, τώρα υιοθετείται.

3) Οι οργανικές θέσεις των νυν Ειρηνοδικών, με την ίδρυση των Περιφερειακών Πρωτοδικείων στα πρώην Ειρηνοδικεία, δεν μεταφέρονται στα κεντρικά Πρωτοδικεία, αλλά παραμένουν στα πρώτα. Τούτο προφανώς για να μην επιβαρύνονται οι νυν Πρωτοδίκες με καθημερινές υπηρεσίες στα Περιφερειακά, οι οποίες θα εκτελούνται αποκλειστικά από τους νυν Ειρηνοδίκες, που θα υπηρετούν στις οργανικές τους θέσεις. Σημειωτέον τούτο αναφέρεται και ως συμπέρασμα στην εν λόγω πρόταση, στην οποία, για ευνόητους λόγους, αναφέρεται ότι έτσι αποτρέπεται η καθημερινή μετάβαση

Δικαστικών Λειτουργιών (εννοεί προφανώς τους νυν Πρωτοδίκες) για την εκτέλεση υπηρεσιών στα Περιφερειακά Πρωτοδικεία, την οποία συνεπάγεται η μεταφορά όλων των οργανικών θέσεων στο Κεντρικό Πρωτοδικείο. Δηλαδή ο νυν Ειρηνοδίκης μονοεδρικού Ειρηνοδικείου, το οποίο θα μετατραπεί σε Περιφερειακό Πρωτοδικείο, όπως θα συμβεί σε νυν Ειρηνοδικεία τα οποία υπάρχουν στα νησιά, πολλά εκ των οποίων, σύμφωνα με το δικαστικό χάρτη, θα εξακολουθούν να υπάρχουν λόγω της ιδιαίτερης μορφολογίας τους, θα έχει υπηρεσία σε καθημερινή βάση και μάλιστα με αυξημένα καθήκοντα σε σχέση με τα σημερινά, διότι θα έχει αρμοδιότητα Μονομελούς Πρωτοδικείου και θα χρεώνεται και με υποθέσεις Μονομελούς Πρωτοδικείου, δηλ. μέχρι 250.000 ευρώ. Επί πλέον, η σχετική πρόταση καθιστά ιδιαίτερα δυσχερή τη μετάθεση των νυν Ειρηνοδικών, λόγω της έλλειψης ανατροφοδότησης και της στεγανότητας της παράλληλης επετηρίδας.

4) Δεν προβλέπεται υπηρεσιακή εξέλιξη των νυν Ειρηνοδικών πέραν του βαθμού του Προέδρου Πρωτοδικών, όπως προβλεπόταν και στο σχετικό πόρισμα του Υπουργείου, το οποίο καταδικάστηκε από την Πρόεδρο της ΕΝΔΕ κατά την τελευταία ΓΣ.

5) Δεν προβλέπεται η μεταπήδηση των νυν Ειρηνοδικών από την παράλληλη επετηρίδα στην ενιαία ούτε καν σε προαιρετική βάση, γεγονός το οποίο είναι πρωτοφανές και έχει ως αποτέλεσμα να αποκλείονται της υπηρεσιακής εξέλιξης νυν Ειρηνοδίκες, οι οποίοι έχουν και την κατάλληλη ηλικία και τα ανάλογα προσόντα και

6) Αποκλείονται οι νυν Ειρηνοδίκες από τις πολυμελείς συνθέσεις, γεγονός το οποίο θα τους αποστερεί τη συμμετοχή τους στις διασκέψεις, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται το έργο τους, που θα είναι πλέον επιβαρυνόμενο. Επίσης δεν διευκρινίζεται η ακριβής ύλη με την οποία θα απασχολούνται οι νυν Ειρηνοδίκες και εάν αυτή θα περιλαμβάνει και ποινικές υποθέσεις.

Από τα παραπάνω συνάγεται, ότι η πρόταση του Προεδρείου όχι μόνο δεν συμβάλλει στην αναβάθμιση του βαθμού του νυν Ειρηνοδίκη, στην οποία πρέπει να αποβλέπει η ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας, προκειμένου να ανταποκριθεί στα αυξημένα καθήκοντά του, αλλά συντελεί στην υπηρεσιακή του υποβάθμιση. Το ως άνω γεγονός καταδεικνύεται και από την πρόταση επιμόρφωσης των νυν Ειρηνοδικών από τα κατά τόπους Εφετεία

και όχι από την ΕΣΔΙ. Τέλος, η εν λόγω πρόταση βρίσκεται σε αντίθεση με το πνεύμα της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 88 του Συντάγματος, από την οποία προκύπτει ότι, κατά την υλοποίηση της ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας, δεν μπορούν να δημιουργούνται δικαστές δύο ταχυτήτων, όπως συμβαίνει με την εν λόγω πρόταση, καθότι, σε καταφατική περίπτωση, δε θα ήταν αναγκαία η προβλεπόμενη ενοποίηση, αλλά τούτο θα μπορούσε να συμβεί με την ανάθεση στους νυν Ειρηνοδίκες δικαστικής ύλης μεγάλου και ποικίλου αντικειμένου. Αν θέλετε να ρωτήσετε κάτι και να διευκρινίσω, είμαι στη διάθεσή σας».

Η Ειρηνοδίκης κα Ελένη Βερβεροπούλου εξέφρασε τον προβληματισμό της για το επικείμενο δημοψήφισμα της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων και, ειδικότερα, για τη σκοπιμότητα του να απαντήσουμε ναι ή όχι στην ενοποίηση, επί του οποίου η κα Σελησίου απάντησε ότι θα λάβουμε μέρος σε δημοψήφισμα με προτάσεις ενοποίησης.

Η Ειρηνοδίκης και Εισηγήτρια κα Τριανταφυλλιά Μπακαλοπούλου πρότεινε να εκφράσει η Ολομέλεια τη διαφωνία της σε τυχόν προτάσεις καθετοποίησης- διχοτόμησης της δικαστικής ύλης ως μορφή ενοποίησης, τη διαφωνία στη δημιουργία μίας απολύτως στεγανής επετηρίδας πρώην Ειρηνοδικών, αλλά και τη διαφωνία στο ενδεχόμενο να τοποθετηθούν οι Ειρηνοδίκες συλλήβδην στο τέλος της κοινής επετηρίδας, καθότι όλα τα παραπάνω αντίκεινται στο Σύνταγμα, σύμφωνα και με όσα αναλυτικά εκτέθηκαν στην ανωτέρω Εισήγηση. Η ως άνω πρόταση έγινε δεκτή ομοφώνως από τους Ειρηνοδίκες της Ολομέλειας.

Η Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου του Ειρηνοδικείου, κα Σελησίου, επισήμανε από την πλευρά της ότι, ως Ειρηνοδικείο είχαμε υποβάλει τις προτάσεις μας στην Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων, που είναι το θεσμικό μας όργανο, προκειμένου να ψηφιστούν κατά τη Γενική Συνέλευση της 9ης Δεκεμβρίου 2023, εν συνεχεία τις αποστείλαμε στο Υπουργείο και, τέλος, έπειτα από κοινή απόφαση των Ειρηνοδικών του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης, τη 15η Ιανουαρίου 2024 το Τριμελές Συμβούλιο, με την κα Κώστα και τον κο Μάνο, επισκέφθηκε το Υπουργείο προκειμένου να ενημερωθεί για τις εξελίξεις ως προς την ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης. Η κα Σελησίου πρότεινε, ακόμη, να

εκφράσει η Ολομέλεια την αντίθεσή της στο περιεχόμενο διατυπώσεων άλλων Ολομελειών, ειδικά του Πρωτοδικείου Λάρισας, που αναρμοδίως αποφαίνονται για τη δικαστική επάρκεια των Ειρηνοδικών, κάτι στο οποίο συμφώνησαν ομόφωνα οι Ειρηνοδίκες.

Καταληκτικά, έγινε ομόφωνα δεκτή από την Ολομέλεια η κάτωθι παρέμβαση του Ειρηνοδίκη κου Αργυρή Μπιχάκη: «Αποκρούουμε τα επιχειρήματα που διατυπώθηκαν σε διάφορες Ολομέλειες σχετικά με τη βαθμολογική κατάσταση των Ειρηνοδικών. Υπάρχει ο Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών που απονέμει τους ανάλογους βαθμούς στην επετηρίδα των Ειρηνοδικών, οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία του Συντάγματος είναι προσχηματική τελείως και δείχνει να αμφισβητεί και τη θέση μας ως ισόβιους Δικαστικούς Λειτουργούς. Οποσδήποτε τα επιχειρήματα για τις ικανότητές μας είναι προσχηματικά, εφόσον έχουμε μια δικαστική διαδρομή όλοι μας και μια πορεία και αυτό πρέπει να ακουστεί. Πρέπει να αποκρούσουμε τέτοια επιχειρήματα και ως προς το νομικό κομμάτι, δηλαδή ως προς τη συνταγματική ερμηνεία».

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε και δημοσιεύθηκε στη Θεσσαλονίκη, την 1η Φεβρουαρίου 2024.

Η Πρόεδρος

Ευδοκία Σελησιού

Η Γραμματέας

Στυλιανή Παπαλεξίου

Οι Εισηγητές

Τριανταφυλλιά Μπακαλοπούλου

Δήμητρα Κόμναρη

(Μέλη του Τριμελούς Συμβουλίου)

Νικόλαος Μάνος

Οι Ειρηνοδίκες

1. Ευσταθία Αθανασιάδου,

2. Μαρία Ανδρέου,

3. Ελένη Βερβεροπούλου,

4. Δήμητρα Βροχίδου,
5. Κωνσταντίνος Γαλίδης,
6. Αγάπη Γενηζεγκινοπούλου,
7. Μαρία Γεωργιάδου,
8. Ηρώ Γεωργούση,
9. Χαρίλεια Γιακοβή,
10. Γεωργία-Αγάπη Ευθυμίου,
11. Ιωάννα Εφραιμίδου,
12. Καλλιόπη Ζερβογιαννίδου,
13. Αναστασία Καλτιριμίδου,
14. Χαρίκλεια Καραγιαννίδου,
15. Βασίλειος Καραούλης,
16. Αικατερίνη Καρδάκου,
17. Λάζαρος Καψάλης,
18. Παναγιώτα Κοκκίνη,
19. Εμμανουήλ Κοκκωνίδης,
20. Ελένη Κολοβού,
21. Μάρθα Κοντογιώργη,
22. Ιωάννα Κυρούδη,
23. Ευθαλία Κώστα,
24. Ολυμπία Λιακοπούλου,
25. Αναστασία Μαντζάρα,
26. Βασιλική Μαντζάρη,
27. Παναγιώτα Μαντζαρίδου,
28. Γεωργία Μασούρα,
29. Αναστασία Μαστορίδου,
30. Ευαγγελία Μαυρίδου-Καπουρτζούδη,
31. Βασιλική Μιχαλογιάννη,
32. Ηλίας Μόσχος,
33. Αργύρης Μπιχάκης,
34. Λαμπρινή Νάστου,
35. Αλεξάνδρα Παμπουκίδου,
36. Βασιλική Παρασκευοπούλου,

37. Ματίνα Πασπαλά,
38. Κυριακή Πατρίκου,
39. Σοφία Σαββοπούλου,
40. Βαρσάμω Σαρακατσιάνου,
41. Λαμπρινή Σκεμιτζή,
42. Δημήτριος Στασινούλας,
43. Γεώργιος Τανάγιας,
44. Μαρία Τζιάρα,
45. Ειρήνη Τρικαλιώτη,
46. Μαρία Τροκάννα,
47. Στυλιανή Χαλδαιοπούλου,
48. Διονυσία Χαριζάνη,
49. Θεόδωρος Χατζηγιάννου,
50. Καλλιόπη Χατζηνικολάου
51. Ευστράτιος Χονδροζουμάκης

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Νομική Σχολή

Λίνα Παπαδοπούλου

Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου

Έδρα Jean Monnet Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου και Πολιτισμού

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η

«Ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης και η
ρύθμιση της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστικών λειτουργών του βαθμού αυτού,
κατά την ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88 Συντάγματος»

Α. ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Ζητήθηκε η επιστημονική μου άποψη επί των ακόλουθων ερωτημάτων:

A. Το συνταγματικό καθεστώς των Ειρηνοδικών και η συνταγματική πρόβλεψη:

- 1) Αποτελούν οι Ειρηνοδίκες διακριτό κλάδο εντός της πολιτικής δικαιοσύνης;
- 2) Συνιστά η ενοποίηση, κατά την ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88 Σ : α. προαγωγή των Ειρηνοδικών, β. μετάταξη με εισφορά των οργανικών τους θέσεων ή γ. άλλου είδους μεταβολή της υπηρεσιακής τους κατάστασης;

B. Μετά την ενοποίηση:

- 1) Επιβάλλει το Σύνταγμα τη διατήρηση του ισχύοντος βαθμολογικού (άρθρο 66 παρ. 2 Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ., ν. 4938/2022) και μισθολογικού καθεστώτος (ν.3205/03 και ν.2521/97) των Ειρηνοδικών;
- 2) Ποιες οι συνταγματικές προϋποθέσεις, τα όρια και τα κριτήρια σχετικά με την υπηρεσιακή (ιδίως βαθμολογική) εξέλιξη των Ειρηνοδικών; Είναι συνταγματικά επιτρεπτή η συγκρότηση ειδικής (παράλληλης ως προς την κοινή) επετηρίδας που οδηγεί σε νεοπαγείς ανώτερες θέσεις;

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Το συνταγματικό καθεστώς των Ειρηνοδικών και η συνταγματική πρόβλεψη

1ο ερώτημα: Αποτελούν οι Ειρηνοδίκες διακριτό κλάδο εντός της πολιτικής δικαιοσύνης;

Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδας, οι Ειρηνοδίκες είναι και αυτοί δικαστικοί λειτουργοί, το καθεστώς των οποίων διέπεται από τις συνταγματικές διατάξεις περί δικαιοσύνης των οικείων άρθρων του Ε' τμήματος του Συντάγματος (ΣτΕ 2425/2018, Γ' 5μ, §4, ΣτΕ 851/2011, Τμ. Γ' §9), απολαύουν δε προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας, και άρα ισοβιότητας (άρθρο 88 παρ. 1 Σ), με σκοπό την απρόσκοπτη απονομή της δικαιοσύνης και τον σεβασμό του δικαιώματος δικαστικής προστασίας με εγγυήσεις δίκαιης δίκης. Ειδικότερα, με βάση το άρθρο 88 Σ και τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 851/2011 7μ. και ΣτΕ 2425/2018 ΣΤΕ, Τμ. Γ' , 5μ),

«το σύνολο των ειρηνοδικείων και πταισματοδικείων και οι υπηρετούντες σε αυτά δικαστικοί λειτουργοί, ειρηνοδίκες και πταισματοδίκες, δεν συνιστούν έναν ιδιαίτερο και αυτοτελή κλάδο της δικαιοσύνης, ανεξάρτητο από τα υπόλοιπα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια, αλλά, αντιθέτως, αποτελούν *τμήμα* της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης».

Ειδικότερα, ο κλάδος της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης υποδιαιρείται σε τρεις ξεχωριστούς υποκλάδους:¹

- 1) Στον κλάδο των Ειρηνοδικών,
- 2) της Εισαγγελίας και
- 3) των λοιπών τακτικών δικαστών της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης.

Η ένταξη σε κοινό κλάδο επιρρωνύεται και από την πρόβλεψη του κοινού νομοθέτη και δη του άρθρου 88 Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ., σύμφωνα με το οποίο:

«§5. Σε περίπτωση υπηρεσιακής ανάγκης, μπορεί να ασκήσει προσωρινώς καθήκοντα σε πρωτοδικείο ειρηνοδίκης ή πταισματοδίκης που ορίζεται από τον πρόεδρο πρωτοδικών της περιφέρειάς του.»

Εξάλλου, και οι προαγωγές, προβλέπονται σήμερα με τρόπο διακριτό, όμοιο με τους λοιπούς υποκλάδους, αλλά όχι ενιαίο, και σε διαφορετικές διατάξεις (άρθρα 87-89 και 90 Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ.).

¹ Φ. Σπυρόπουλος, *Συνταγματικό Δίκαιο*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλας 2020, 2^η έκδ., σελ. 434.

Συνεπώς, η απάντηση στο ερώτημα Α1 είναι ότι:

Οι Ειρηνοδίκες δεν συνιστούν διακριτό, ιδιαίτερο και αυτοτελή κλάδο της Δικαιοσύνης, αλλά υποκλάδο (τμήμα) της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, που διαφοροποιείται από τους υπόλοιπους τακτικούς δικαστές του ίδιου κλάδου με κριτήρια λειτουργικά, δηλαδή με βάση την, κατά τις επιλογές του νομοθέτη, κατανομή της δικαιοδοσίας. Συνεπώς, δεν αποτελούν απλώς μία βαθμίδα του ενός και μόνου υποκλάδου των τακτικών δικαστών της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, τοποθετούμενη, εν είδει διακριτής βαθμίδας και μόνον, στο κάτω μέρος μιας ενιαίας πυραμίδας (επετηρίδας).

2ο ερώτημα: Συνιστά η ενοποίηση, κατά την ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88Σ :

α. προαγωγή των Ειρηνοδικών,

β. μετάταξη με εισφορά των οργανικών τους θέσεων ή

γ. άλλου είδους μεταβολή της υπηρεσιακής τους κατάστασης;

Η ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88 Σ προστέθηκε με την αναθεώρηση του 2001. Οι ερμηνευτικές δηλώσεις σε άρθρα του Συντάγματος είναι συνταγματικές διατάξεις ίσης τυπικής ισχύος με εκείνες που έχουν τη νομοτυπική μορφή άρθρου, παραγράφου ή εδαφίου του συνταγματικού κειμένου. Η ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88 Σ αναφέρεται και ερμηνεύει την 6^η παράγραφο του ίδιου άρθρου (αμφότερα αναθεωρήθηκαν το 2001). Ως εκ τούτου, πρέπει να αναγνωστεί σε συνδυασμό με την τελευταία, που απαγορεύει ρητά τη μετάταξη δικαστικών λειτουργών. Ωστόσο, η απαγόρευση αυτή δεν είναι άνευ εξαιρέσεων.² Συγκεκριμένα, η ερμηνευτική δήλωση προβλέπει:

« Κατά την αληθινή έννοια του άρθρου 88, επιτρέπεται η ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης και η ρύθμιση της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστικών λειτουργών του βαθμού αυτού, εφόσον προβλέπεται διαδικασία κρίσης και αξιολόγησης, όπως νόμος ορίζει.»

Συνεπώς, μετά την αναθεώρηση του 2001, επιτρέπεται πλέον ρητά από το Σύνταγμα η έκδοση (εκτελεστικού) του άρθρου 88 Σ νόμου, προκειμένου να

² Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται μεταξύ παρέδρων σε Πρωτοδικεία και παρέδρων σε Εισαγγελίες, ύστερα από αίτηση των μετατασσομένων. Κατ' εξαίρεση, επίσης, είναι επιτρεπτή η δια προαγωγής μετάταξη δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στον βαθμό του Συμβούλου της Επικρατείας (άρθρο 88 παρ. 6 Σ). Περαιτέρω, το άρθρο 90 παρ. 5 Σ παρέχει τη δυνατότητα μετάταξης με προαγωγή μελών του Αρείου Πάγου στον βαθμό του Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον βαθμό του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας παρά τω Ελεγκτικώ Συνεδρίω και Προέδρων Εφετών των Διοικητικών Δικαστηρίων στον βαθμό του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στα Διοικητικά Δικαστήρια.

- ο πρώτον, ενοποιηθούν τα δικαστήρια του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης (Ειρηνοδικεία και Πρωτοδικεία) και
- ο δεύτερον, να ρυθμισθούν τα της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστών που υπηρετούν σε αυτά, μετά από αυτή την ενοποίηση, υπό την προϋπόθεση κρίσης και αξιολόγησής τους.

Η προσθήκη αυτής της ερμηνευτικής δήλωσης με την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 ήταν αναγκαία, καθώς υπό την προηγούμενη διατύπωση της οικείας συνταγματικής διάταξης είχε κριθεί από τη διοικητική Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών και του Αρείου Πάγου ότι το ζήτημα αυτό δεν θα μπορούσε να λυθεί νομοθετικά,³ οπότε και αναβλήθηκε επ' αόριστον η σχετική νομοθετική πρωτοβουλία που είχε αναλάβει η τότε Κυβέρνηση στα τέλη του προηγούμενου αιώνα, το 1999.

Η ρητή πλέον πρόβλεψη στο Σύνταγμα της δυνατότητας αυτής αίρει οποιαδήποτε αμφισβήτηση ως προς το συνταγματικά επιτρεπτό και θεμιτό της ενοποίησης με κατάργηση των Ειρηνοδικείων και ένταξη τόσο των νυν υπηρετούντων Ειρηνοδικών όσο και των νυν υπηρετούντων Πρωτοδικών σε έναν ενιαίο πλέον υποκλάδο της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης. Προκειμένου να συμβεί αυτό, απαιτείται διαδικαστικά η ψήφιση νόμου, καθώς εδώ ο εκτελεστικός νόμος πρέπει να είναι τυπικός και να ψηφισθεί από τη Βουλή.

Αξίζει να διευκρινιστεί ότι ο αναθεωρητικός νομοθέτης του 2001 με την ερμηνευτική δήλωση δεν εισήγαγε μία ακόμη εξαίρεση στην απαγόρευση μετατάξεων, όπως αυτές ρητά προβλέπονται στο σώμα του άρθρου 88 παρ. 6 Σ (για παρέδρους σε Πρωτοδικεία και Εισαγγελίες). Προβαίνοντας σε μία συστηματική ερμηνεία της οικείας συνταγματικής διάταξης, μπορεί ευχερώς να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, εάν επρόκειτο για μετάταξη, ως εξαίρεση στη γενική απαγόρευση, αυτή θα έπρεπε να προστεθεί ως εδάφιο γ' στο σώμα του άρθρου 88 Σ. Η μετάταξη, εξάλλου, διενεργείται, σύμφωνα με το άρθρο 90 παρ. 1 Σ, από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο και αφορά πάντοτε συγκεκριμένα πρόσωπα. Αντίθετα, εδώ δίδεται η δυνατότητα για «ενοποίηση» των δύο υποκλάδων, μία, δηλαδή, δομική, και όχι, καταρχήν, προσωποποιημένη αλλαγή, στη συγκρότηση της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης.

Πέραν τούτου, το γεγονός ότι πρόκειται για «ερμηνευτική δήλωση», επίσης, αποκλείει ερμηνευτικά ότι συνιστά *προσθήκη* εξαίρεσης ως προς την απαγόρευση των μετατάξεων. Επομένως, η αναθεωρητική Βουλή προέβη σε *αυθεντική ερμηνεία* του άρθρου 88 παρ. 6 Σ με τρόπο ρητό και αναντίλεκτο, διευκρινίζοντας ότι η τυχόν ενοποίηση επιτρέπεται κατά το

³ Διοικητική Ολομέλεια Εφετείου Αθηνών 6/1990 και διοικητική Ολομέλεια Α.Π. 7/1999.

Σύνταγμα, δεδομένου ότι δεν εμπίπτει στην απαγόρευση «μετατάξεων», κατά την ορθή κατανόηση της ερμηνευόμενης παραγράφου.

Σε αρμονία με τα παραπάνω, ο εκτελεστικός του Συντάγματος νόμος που μπορεί να εκδοθεί με βάση την ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88Σ θα εμπεριέχει γενική και αφηρημένη ρύθμιση με κανονιστικές συνέπειες και για τους δύο υφιστάμενους τη σήμερον υποκλάδους δικαστικών λειτουργιών της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, για την προσφορότερη και αποτελεσματικότερη οργάνωση του πρώτου βαθμού της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, την πιο εύρυθμη λειτουργία της τελευταίας και πληρέστερη ικανοποίηση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας των πολιτών.

Δεν πρόκειται, βεβαίως, για κατάργηση των οργανικών θέσεων των Ειρηνοδικείων, αφού δεν ανήκουν τα τελευταία, όπως προσημειώθηκε, σε διακριτό 'κλάδο' της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, αλλά για ενοποίηση των οργανικών αυτών θέσεων στον ενιαίο πλέον υποκλάδο πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης. Εξ ου και δε θα υπάρξει απόλυση ή παύση των Ειρηνοδικών, που άλλωστε αποκλείεται βάσει της εγγύησης της ισοβιότητας, αλλά απλή μετακίνησή τους μαζί με τις οργανικές τους θέσεις. Σε κάθε περίπτωση, η ενοποίηση των δύο υποκλάδων σε έναν **δεν συνιστά «μετάταξη»** όλων των δικαστικών λειτουργιών (σημερινών Πρωτοδικών και Ειρηνοδικών), των οποίων οι οργανικές θέσεις θα ενοποιηθούν σε έναν ενιαίο υποκλάδο, για να χρειάζεται ατομική κρίση καθενός δικαστικού λειτουργού εξ αυτών.

Ομοίως, **ούτε ως προαγωγή μπορεί να νοηθεί** η ένταξη στον ενιαίο πλέον υποκλάδο, δοθέντος ότι πρόκειται σήμερα, υπό το ισχύον καθεστώς, για δύο διακριτούς υποκλάδους, ως ήδη τεκμηριώθηκε υπό το ερώτημα 1°. Συγκεκριμένα, κατά τον ισχύοντα νόμο, δεν προβλέπεται η δυνατότητα προαγωγής ενός Ειρηνοδίκη Α' τάξης σε Εφέτη, ακριβώς εξαιτίας της μη διαπερατότητας των δύο πυραμίδων (επετηρίδων) εξέλιξης. Η άρση αυτής της στεγανότητας αποτελεί, εξάλλου, ευλόγως αντικείμενο και περιεχόμενο της ίδιας της ενοποίησης.

Συνεπώς, ο τυπικός νόμος που θα ψηφιστεί, με τη γενική και αφηρημένη ρύθμιση που θα εμπεριέχει, θα ενοποιεί τους δύο υποκλάδους σε έναν υποκλάδο (διακριτό πλέον μόνον από την Εισαγγελία) με ενοποίηση των οργανικών θέσεων. Ως εκ τούτου, θα επιτρέπει, όπως θα τεκμηριωθεί παρακάτω, τις εκ των υστέρων «τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις» εντός αυτού με τα κριτήρια που θα θέσει ο νόμος και, πάντως, με προσωποποιημένες κρίσεις εκ μέρους του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, κατ' άρθρο 90 παρ. 1 Σ. Στον υποκλάδο αυτόν θα υπάγεται το σύνολο των οργανικών θέσεων των σήμερα δύο διακριτών υποκλάδων. Η γενική και αφηρημένη αυτή ρύθμιση εγγυάται και ότι δεν θα προκληθούν αμφιβολίες σχετικά με την εξωτερική και εσωτερική ανεξαρτησία των δικαστών, και εξ αντανάκλασως σχετικά με την αξιοπιστία της δικαιοσύνης.

Η απόφαση αυτή εναπόκειται, προφανώς, στην πολιτική βούληση του κοινού νομοθέτη, εφόσον το Σύνταγμα δεν επιτάσσει, αλλά επιτρέπει την ενοποίηση. Ωστόσο, η ρητή συνταγματική τυποποίηση δημιουργεί όχι μόνο μία δυνατότητα, της οποίας η συνταγματικότητα δεν μπορεί πλέον να αμφισβητηθεί από τα Δικαστήρια, αλλά και μία κατά τεκμήριο συνταγματική συναίνεση, εφόσον ο αναθεωρητικός νομοθέτης μερίμνησε να την επιτρέψει ρητά, αναγάγοντας τη νομιμότητα και νομιμοποίηση μιας τέτοιας μεταρρύθμισης σε αντικείμενο του ίδιου του Συντάγματος και της συναίνεσης που η αναθεώρησή του απαιτεί. Η μεταρρύθμιση αυτή, εξάλλου, προτείνεται και από την Παγκόσμια Τράπεζα σε σχετικό πόρισμά της, που προτείνει την ανακατανομή των οργανικών θέσεων και την ενοποίηση των Ειρηνοδικείων με τα Πρωτοδικεία, προκειμένου να εξισωθεί ο φόρτος εργασίας μεταξύ αυτών των δύο υποκλάδων, να μειωθεί ο χρόνος εκδίκασης και να εξορθολογιστεί το κόστος των δικαστικών υποθέσεων.

Όπως ήδη τονίστηκε, η κρίση και αξιολόγηση δεν αφορούν την ενοποίηση αυτή καθεαυτήν (πρώτο στάδιο), που θα πρέπει να γίνει αυτομάτως ως ανωτέρω με μεταφορά των θέσεων και την τοποθέτηση των νυν Ειρηνοδικίων στις ήδη καταληφθείσες βαθμίδες ως αυτόθροη συνέπεια της μεταφοράς αυτής, αλλά το δεύτερο στάδιο, μετά την ενοποίηση. Η αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή, που θα ήθελε την κρίση και αξιολόγηση ήδη από το πρώτο στάδιο, θα ερχόταν σε αντίθεση με τη συνταγματική εγγύηση περί προσωπικής ανεξαρτησίας που προσφέρει το Σύνταγμα, καθώς θα άφηνε ανοικτή την πιθανότητα Ειρηνοδίκης να κριθεί ως ακατάλληλος να συνεχίσει να υπηρετεί μετά την ενοποίηση. Μία τέτοια κρίση θα προσέκρουε στην ισοβιότητα των δικαστών, στους οποίους ανήκουν και οι Ειρηνοδίκες, και τις συνταγματικές εγγυήσεις που τους συνοδεύουν. Θα οδηγούσε, δηλαδή, σε συνταγματική μη αποδεκτή ερμηνευτική εκδοχή, και γι' αυτό, με την μέθοδο της απαγωγής εις άτοπον θα πρέπει να απορριφθεί. Άλλωστε, και δικαιοπολιτικά, η ίδια η πρωτοβουλία του νομοθέτη για ενοποίηση προϋποθέτει την καταρχήν κρίση ότι ο υποκλάδος των Ειρηνοδικίων στελεχώνεται από δικαστές που έχουν ήδη κριθεί (μία ή περισσότερες φορές), εξ ου και δεν τίθεται θέμα εξαρχής αξιολόγησης ενός εκάστου ως προς τη βαθμίδα που ήδη κατέχει μετά από προσωποποιημένη κρίση.

Η μετέπειτα πορεία των νυν Ειρηνοδικίων μετά την ενοποίηση και την τοποθέτησή τους στη σήμερα κατεχόμενη βαθμίδα τους θα κρίνεται κατά περίπτωση, εξατομικευμένα, από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, κατ' άρθρο 90 Σ, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τον νόμο κριτήρια, και δεν μπορεί να περιορίζεται στον α' βαθμό. Με άλλα λόγια, η ενοποίηση του α' βαθμού, την οποία επιτρέπει η ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88 Σ, αφορά την πρώτη φάση, που συντελείται με απόφαση του νομοθέτη, όχι όμως και τη μετέπειτα εξέλιξή του, που θα γίνεται με τα κριτήρια του νόμου βάσει κρίσης του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

Η απόφαση περί ενοποίησης, η οποία εναπόκειται στην πολιτική εξουσία, ουδόλως συνιστά παρέμβαση στην ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Και αυτό επειδή η ανεξαρτησία της

δικαστικής έναντι της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας, ως απόρροια και έκφανση της θεμελιώδους αρχής του κράτους δικαίου και της διάκρισης των εξουσιών αφορά την επιτέλεση του δικαστικού έργου και δεν εκτείνεται μέχρι του σημείου της «αυτονομίας» της έναντι αυτών, ήτοι της θέσπισης εξ οικείων οργάνων των νόμων, δηλαδή των γενικών και αφηρημένων ρυθμίσεων για τη συγκρότηση και τη δόμηση του δικαστικού συστήματος. Η τελευταία αρμοδιότητα ανήκει άνευ ετέρου στην αρμοδιότητα της νομοθετικής εξουσίας, ασκείται δε βάσει των σχετικών προτάσεων εκ μέρους της έχουσας (επίσης) τη νομοθετική πρωτοβουλία Κυβέρνησης. Όλες δε οι εξουσίες οφείλουν να κινούνται στο πλαίσιο του Συντάγματος και να υπακούν στις δικές του επιταγές, μεταξύ των οποίων είναι, ως προελέχθη, και η ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 88 Σ, που ρητά επιτρέπει τη λήψη της απόφασης για ενοποίηση και αφορά, κατά τα ως άνω αναλυθέντα, τη δομή της δικαστικής εξουσίας, καταλείποντας, πάντως, στο επόμενο στάδιο, μετά την ενοποίηση, τις ατομικές περί προαγωγών κλπ κρίσεις στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Συνεπώς, κατά το δεύτερο στάδιο της υλοποίησής της, η ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88 Σ *πρέπει να συνδυαστεί* ερμηνευτικά με το άρθρο 90 παρ. 1 Σ που προβλέπει:

«Άρθρο 90: (Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο)

1. Οι προαγωγές, τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις των δικαστικών λειτουργιών ενεργούνται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση ανώτατου δικαστικού συμβουλίου.»

Οπότε, *μετά την ενοποίηση*, την οποία αποφασίζει ο νομοθέτης, οι επόμενες εξελίξεις (όπως οι προαγωγές) των δικαστικών λειτουργιών, εντός της ενιαίας ή μεταξύ τυχόν παράλληλων επετηρίδων, συνιστούν πράξεις προσωποποιημένες, που διενεργούνται κατόπιν απόφασης του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

Συνεπώς, η απάντηση στο ερώτημα A2 είναι ότι:

Με τη γενική και αφηρημένη αυτή ρύθμιση περί ενοποίησης του πρώτου βαθμού πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης δε διενεργείται ούτε μετάταξη ούτε προαγωγή των δικαστικών λειτουργιών (νυν υπηρετούντων Ειρηνοδικών ή Πρωτοδικών), αλλά δομείται το δικαστικό σύστημα με τη μεταφορά όλων των οργανικών θέσεων σε έναν, πλέον, υποκλάδο της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, ώστε εφεξής να πληρούνται με κριτήρια ενιαία. Οι εξατομικευμένες κρίσεις προαγωγής θα ακολουθήσουν την ενοποίηση και θα διενεργούνται σε ατομική βάση, ως ορίζει το άρθρο 90 παρ. 1 Σ, από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Κατά συνέπεια, η νομοθετική εξουσία δεν παρεμβαίνει στις εκεί προβλεπόμενες αρμοδιότητες, που συνιστούν έκφανση της δικαστικής ανεξαρτησίας και είναι εξατομικευμένες, αλλά αποφασίζει, κατά τη συνταγματική της αρμοδιότητα και με βάση την πολιτική της βούληση

και κρίση, σχετικά με τη δομή της δικαιοσύνης, για την εξυπηρέτηση του συνταγματικά θεμιτού σκοπού της πιο εύρυθμης απονομής της.

B. Μετά την ενοποίηση:

1° ερώτημα: Επιβάλλει το Σύνταγμα τη διατήρηση του ισχύοντος βαθμολογικού (άρθρο 66 παρ. 2 Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ.) και μισθολογικού καθεστώτος (ν.3205/03 κ ν.2521/97) των Ειρηνοδικιών;

Η ιδιαίτερη θέση των δικαστικών λειτουργιών εξαιτίας του κομβικού τους ρόλου στην απονομή δικαιοσύνης, ως τρίτου πυλώνα της κρατικής εξουσίας και ως εγγυητών του κράτους δικαίου, επιβάλλει τις εγγυήσεις της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας, έκφραση της πρώτης δε είναι και ένα ιδιαίτερο υπηρεσιακό και μισθολογικό καθεστώς που δεν μπορεί να χειροτερεύσει για λόγους που συνάπτονται με αλλαγές στην οργάνωση της δικαιοσύνης.

Κρίσιμο στοιχείο κατά τον υπηρεσιακό βίο των δικαστικών λειτουργιών είναι η αρχαιότητα. Η σημασία της έγκειται στην τακτοποίηση των σχέσεων με τρόπο αντικειμενικό και αναμφισβήτητο, τυποποιείται δε και απορρέει από την αναφορά σε αυτήν σε ειδικά χωρία του συνταγματικού κειμένου, εκεί όπου άλλο κριτήριο δεν χωρεί εφόσον πρόκειται για ίδιας βαθμίδας δικαστικούς λειτουργούς (βλ. άρθρα 86 παρ. 4, 88 παρ. 7 και 100 παρ. 2 Σ). Ιδίως, μάλιστα, αν, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση, πρόκειται -και αυτή είναι εξάλλου η ratio της ενοποίησης- για μία αλλαγή που θα επάγεται περισσότερες υποχρεώσεις και καθήκοντα με εμπλουτισμό της δικαιοδοσίας των νυν υπηρετούντων Ειρηνοδικιών. Με άλλα λόγια, δεν μπορεί μία αναβάθμιση στα έργα τους να συνοδεύεται από μία υποβάθμιση στο βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς τους, καθώς αυτό θα έπληττε αυθαίρετα το κύρος τους ως δικαστικών λειτουργών και, κατά συνέπεια, το κύρος της δικαιοσύνης και την εμπιστοσύνη των διαδίκων στο έργο τους.

Εφόσον πρόκειται για ενοποίηση (και όχι μετάταξη ή προαγωγή), θα πρέπει να γίνουν σεβαστοί οι τη σήμερα ισχύοντες βαθμοί στα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια, οι οποίοι προβλέπονται ως εξής:⁴

- i. Πρόεδρος του Αρείου Πάγου και Εισαγγελεύς του Αρείου Πάγου,

⁴ Φ. Σπυρόπουλος, *Συνταγματικό Δίκαιο*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλας 2020, 2^η εκδ., σελ. 434.

- ii. Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου, Αρεοπαγίτης και Αντεισαγγελεύς του Αρείου Πάγου,
- iii. Πρόεδρος Εφετών και Εισαγγελεύς Εφετών,
- iv. Εφέτης και Αντεισαγγελεύς Εφετών,
- v. Πρόεδρος Πρωτοδικών, Εισαγγελεύς Πρωτοδικών και Ειρηνοδίκης Α΄ τάξης,
- vi. Πρωτοδίκης, Αντεισαγγελεύς Πρωτοδικών και Ειρηνοδίκης Β΄ τάξης,
- vii. Πάρεδρος Πρωτοδικών, Πάρεδρος Εισαγγελίας και Ειρηνοδίκης Γ΄ τάξης,
- viii. Ειρηνοδίκης Δ΄ τάξης.

Αυτό θεσπίζεται ρητά στο άρθρο 66 (Βαθμοί ιεραρχίας - Αντιστοιχία – Προβάδισμα του δικαστικών λειτουργιών) Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ., παρ. 2, που προβλέπει ότι:

«2. Εξομοιώνονται βαθμολογικά:

α) ... β) ... γ) ... δ) ... ε) ...

στ) οι πρόεδροι και οι εισαγγελείς πρωτοδικών, οι πρόεδροι πρωτοδικών διοικητικών δικαστηρίων και οι ειρηνοδίκες Α΄ τάξης,

ζ) οι εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, οι πρωτοδίκες, οι αντεισαγγελείς πρωτοδικών, οι πρωτοδίκες των διοικητικών δικαστηρίων και οι ειρηνοδίκες Β΄ τάξης,

η) οι δόκιμοι εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, οι πάρεδροι πρωτοδικείου, οι πάρεδροι εισαγγελείς, οι πάρεδροι πρωτοδικείου των διοικητικών δικαστηρίων και οι ειρηνοδίκες Γ΄ τάξης.

3. Μεταξύ των δικαστικών λειτουργιών που ανήκουν στην ίδια βαθμίδα εξομοίωσης, προβαδίζει ο αρχαιότερος στον βαθμό με την εξής σειρά:

α) δικαστές, πλην ειρηνοδικών,

β) εισαγγελείς,

γ) επίτροποι,

δ) ειρηνοδίκες.»

Ωστόσο, αν η ενοποίηση γίνει με ενιαία επιτηρίδα, θα πρέπει να διενεργηθεί κατά το προηγούμενο σχήμα, διορθωμένο με βάση την ιδιότητα των Ειρηνοδικών τάξης Γ΄ και Δ΄ ως τακτικών δικαστών και την αρχαιότητα των δικαστικών λειτουργιών.

Έτσι, οι Ειρηνοδίκες Γ΄ και Δ΄ τάξης δεν θα ήταν συνταγματικά επιτρεπτό να τοποθετηθούν στη βάση της βαθμίδας στην οποία *τώρα*, στο πλαίσιο διακριτών υποκλάδων, προβλέπεται ότι αντιστοιχούν, δηλαδή κάτω από όλους τους Παρέδρους Πρωτοδικών, ως να υπήρχε κάθετη ιεραρχία μεταξύ των δύο υποκλάδων, καθώς στην περίπτωση των Ειρηνοδικών πρόκειται για ισόβιους δικαστές, σε αντίθεση με τους Παρέδρους. Η ισοβιότητα δεν είναι, βεβαίως, αυτοσκοπός, αλλά παρακολούθημα της ιδιότητας του τακτικού δικαστή, που χαρακτηρίζει τους Ειρηνοδίκες -σε αντιδιαστολή με την περίοδο δοκιμαστικής υπηρεσίας των Παρέδρων, που ως προς αυτή ομοιάζουν με τους δόκιμους Ειρηνοδίκες, σηματοδοτεί, ωστόσο, ως έκφανση της συνταγματικής εγγύησης της προσωπικής ανεξαρτησίας τον

σημαίνοντα ρόλο του δικαστικού λειτουργού που την απολαύει. Συνεπώς, σύμφωνα με τα δύο προαναφερθέντα κριτήρια που συνάγονται από τις οικείες συνταγματικές διατάξεις (ισοβιότητα και αρχαιότητα), οι Ειρηνοδίκες Δ' θα πρέπει να τοποθετηθούν στη βάση της επετηρίδας των Πρωτοδικών και οι Ειρηνοδίκες Γ' θα πρέπει να αντιστοιχούν σε Πρωτοδίκους που έχουν έναν αριθμό χρόνων προϋπηρεσίας.

Οι Ειρηνοδίκες Β' τάξης θα πρέπει να τοποθετηθούν εμβόλιμα, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας τους, και να αντιστοιχούν σε Πρωτοδίκους που έχουν προϋπηρεσία περισσότερων χρόνων σε σχέση με τους Ειρηνοδίκες Γ'. Και, τέλος, οι Ειρηνοδίκες Α' τάξης θα πρέπει να τοποθετηθούν στη βάση της βαθμίδας στην οποία ανήκουν ήδη, δηλαδή αυτή των Προέδρων Πρωτοδικών.

Πολλώ δε μάλλον, ευθέως και κατάφωρα αντισυνταγματική θα ήταν η τοποθέτηση όλων συλλήβδην των νυν υπηρετούντων Ειρηνοδικών στη βάση ολόκληρης της κύριας (γενικής) επετηρίδας, καθώς αυτό θα ερχόταν σε ευθεία αντίθεση όχι μόνο με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη έννοια και σημασία της «αρχαιότητας», η σημασία της οποία αναγνωρίζεται και συνταγματικά, όπως ήδη σημειώθηκε παραπάνω, αλλά και με την αρχή της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 Σ) τόσο μεταξύ των δικαστικών λειτουργών των διακριτών σήμερα υποκλάδων της πολιτικής δικαιοσύνης, όσο και μεταξύ των σήμερα υπηρετούντων Ειρηνοδικών, καθώς όλοι οι τελευταίοι θα τοποθετούνταν, αδιακρίτως και παρά τη μέχρι τη σημερινή κατεχόμενη τάξη τους στην ίδια εισαγωγική βαθμίδα. Και αυτό παρά το γεγονός ότι, όπως συνάγεται από το σύνολο των διατάξεων του Τμήματος Ε' του Συντάγματος περί δικαστικής εξουσίας, ο συνταγματικός νομοθέτης απέβλεψε στη στελέχωση της δικαιοσύνης με δικαστικούς λειτουργούς περισσότερων βαθμών (βλ και ΣτΕ 851/2011, Τμήμα Γ' παρ. 6).

Συνεπώς, η απάντηση στο ερώτημα Β1 είναι ότι:

Οι συνταγματικές εγγυήσεις περί δικαστικής ανεξαρτησίας, σε συνδυασμό με την αρχή της (αναλογικής) ισότητας επιβάλλουν τη διατήρηση του ισχύοντος ή αντίστοιχου αναλογικά με το ισχύον μισθολογικού και βαθμολογικού καθεστώτος των νυν υπηρετούντων Ειρηνοδικών, σε ευθεία αναλογία με τα νέα καθήκοντά τους, κατά τη σαφή επιταγή του άρθρου 88 παρ.2 Σ.

2° ερώτημα: Ποιες οι συνταγματικές προϋποθέσεις, τα όρια και τα κριτήρια σχετικά με την υπηρεσιακή (ιδίως βαθμολογική) εξέλιξη των Ειρηνοδικών; Είναι συνταγματικά επιτρεπτή η συγκρότηση ειδικής (παράλληλης ως προς την κοινή) επετηρίδας που οδηγεί σε νεοπαγείς ανώτερες θέσεις;

Όπως ήδη αναλύθηκε παραπάνω, ο εκτελεστικός του άρθρου 88 Σ (ερμηνευτική δήλωση) νόμος θα ρυθμίσει, πρώτον, την ενοποίηση του πρώτου βαθμού της πολιτικής δικαιοσύνης,

και δεύτερον, την υπηρεσιακή κατάσταση των υπηρετούντων σε αυτόν δικαστικών λειτουργών. Η συνταγματική αυτή εξουσιοδότηση εκ μέρους του αναθεωρητικού νομοθέτη διέπεται από μία ρητά προσδιορισμένη προϋπόθεση που τυποποιείται στο ίδιο το άρθρο 88 Σ (ερμηνευτική δήλωση) και αφορά την πρόβλεψη «διαδικασίας κρίσης και αξιολόγησης», όχι προφανώς για την ενοποίηση (που, όπως είναι σαφές, συνιστά κανονιστική ρύθμιση για τους δύο υποκλάδους), αλλά για κάθε περαιτέρω κρίση με σκοπό την προαγωγή.

Αναντίρρητο κριτήριο επί του οποίου ερείδεται η οργάνωση της Δικαιοσύνης, που επηρεάζει καθοριστικά, κατά τον νόμο και την πάγια δικαστική πρακτική, τις μεταξύ δικαστικών λειτουργών υπηρεσιακές σχέσεις καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, είναι η αρχαιότητα. Ο σεβασμός και η τήρηση αυτής θεωρείται ευλόγως αναφαίρετη εγγύηση εύρυθμης λειτουργίας των δικαστηρίων, μέσω και της διασφάλισης αφενός του κύρους των δικαστικών λειτουργιών αφετέρου των συναδελφικών και ειρηνικών μεταξύ τους σχέσεων σε κλίμα εμπιστοσύνης και συνεργασίας, χωρίς ανταγωνισμούς που θα υπέσκαπταν την εμπιστοσύνη των διαδίκων απέναντι στους δικαστικούς λειτουργούς. Κατά συνέπεια, η αρχαιότητα, δηλαδή η θέση του δικαστή (οποιοδήποτε κλάδου εκ των τριών προαναφερθέντων) στην επετηρίδα, ακολουθεί τον δικαστή καθ' όλη τη σταδιοδρομία του, αποτρέπει τις αυθαιρεσίες και επιβεβαιώνεται κατά τις διαδοχικές κρίσεις αυτού από τα οικεία Δικαστικά Συμβούλια (βλ και άρθρο 65 Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ).

Ο νομοθέτης μπορεί, όμως, και πρέπει, να προβλέψει περαιτέρω και τα κριτήρια με βάση τα οποία θα γίνει η εξατομικευμένη πλέον κρίση και αξιολόγηση κάθε δικαστή (πρώην Ειρηνοδίκη). Η εξέλιξη -μετά την ενοποίηση- στον επόμενο βαθμό / στους επόμενους βαθμούς θα στηρίζεται σε εξατομικευμένες κρίσεις επί τη βάση των κριτηρίων που θα θέσει ο νόμος. Άρα, η ερμηνευτική δήλωση εξουσιοδοτεί τον νομοθέτη να διαφοροποιήσει, αν το θεωρεί σκόπιμο, τα κριτήρια επί των οποίων θα γίνεται η αξιολόγηση και κρίση, λαμβάνοντας υπόψη τη «γενεαλογία» των υπαγόμενων πλέον στον ίδιο υποκλάδο δικαστικών λειτουργών α' βαθμού. Δηλαδή, ο νόμος θα πρέπει να ορίσει συγκεκριμένες διαδικασίες και προσόντα, με τα οποία οι πρώην Ειρηνοδίκες θα μπορούν να προάγονται σε επόμενους βαθμούς, ακόμη και σε βαθμό Εφέτη ή Προέδρου Εφετών.

Στο πλαίσιο αυτό, η ρητή συνταγματική εξουσιοδότηση σημαίνει ότι ο νομοθέτης μπορεί να θεσπίσει και διαφορετικές διαδικασίες από αυτές που ισχύουν ήδη για τους υπηρετούντες Πρωτοδίκες, π.χ. την υποχρεωτική παρακολούθηση σεμιναρίων και επιμόρφωσης, επιστημονικής επάρκειας κλπ, πέραν της αξιολόγησης της ποιοτικής και ποσοτικής επίδοσής τους μέχρι τούτου του σημείου της κρίσης τους, στο πλαίσιο πάντοτε των συνταγματικών επιταγών και της αρχής της αναλογικότητας.

Η διαδικασία αυτή κρίσεων θα πρέπει να είναι προσωποποιημένη και να συνάπτεται με τη βούληση και την ικανότητα των δικαστικών λειτουργών να ανταποκριθούν στις αυξημένες

απαιτήσεις των επόμενων βαθμίδων, προς όφελος πάντα της εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης. Ο νομοθέτης μπορεί να προβλέψει ότι η αξιολόγηση αυτή θα βασίζεται στην απόδοση του πρώην Ειρηνοδίκη, μετά από επιμόρφωση και δοκιμαστική περίοδο, ιδίως, για παράδειγμα, σε ό,τι αφορά την ποινική δικαιοσύνη.

Η ενοποίηση, σε κάθε περίπτωση, είναι έννοια λειτουργική που αφορά την υπηρεσία, δηλαδή την απονομή της δικαιοσύνης και αποσκοπεί στην ελάφρυνση του κλάδου της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης και την ορθολογική κατανομή της δικαστηριακής ύλης, μέσα από την ανάληψη σεβαστού αριθμού δικαιοδοτικών αντικειμένων από τους πρώην Ειρηνοδίκες.

Ειδικότερα, το μοντέλο ενοποίησης που εντέλει θα υιοθετηθεί οφείλει να υπηρετεί επιβεβλημένους ή, έστω, θεμιτούς συνταγματικά στόχους, που συνιστούν εκφάνσεις της εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης σε συνάρτηση με την πληρέστερη προστασία του δικαιώματος των διοικουμένων και διαδίκων σε δίκαιη δίκη. Κατά την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η έννοια της δίκαιης δίκης εμπεριέχει και την εντός ευλόγου χρόνου ολοκλήρωση της δίκης και άρση της δικαστικής εκκρεμότητας. Στη δικαστική πράξη, ωστόσο, αποτελεί κοινό τόπο ότι παρατηρούνται καθυστερήσεις, όπως έχει καταγραφεί και στην έκθεση JUSTICE SCOREBOARD 2020. Η έκθεση αυτή καταγράφει για την Ελλάδα τον υψηλότερο χρόνο διάρκειας της δίκης για τις εν επιδικία αστικές και εμπορικές υποθέσεις στον πρώτο βαθμό για το έτος 2019⁵. Συνεπώς, η ενοποίηση του α' βαθμού πολιτικής δικαιοσύνης και ο τρόπος με τον οποίο αυτός θα υλοποιηθεί από τον νομοθέτη θα πρέπει να υπηρετεί αυτόν τον διττό στόχο: αφενός την όσο το δυνατόν πιο εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης αφετέρου την πλήρωση των προϋποθέσεων για δίκαιη δίκη, άρα και ταχύρρυθμη επίλυση των δικαστικών διαφορών, αμφότερα αναφαίρετα συστατικά της θεμελιώδους συνταγματικής αρχής του κράτους δικαίου.

Το οργανωτικό μοντέλο που θα επιλέξει ο νομοθέτης μπορεί προφανώς να επιλεγεί ανάμεσα σε μια σειρά επιτρεπόμενων μοντέλων, τα οποία όμως μπορούν να κριθούν και να συγκριθούν μεταξύ τους με βάση τους ως άνω συνταγματικά επιτασσόμενους στόχους από τους οποίους απορρέουν συναφή κριτήρια. Σε κάθε περίπτωση, οι αρχές της αξιοκρατίας, της ισότητας, της προστατευόμενης εμπιστοσύνης και της αναγνώρισης της αρχαιότητας, ως αναφαίρετου στοιχείου της προσωπικής ανεξαρτησίας των δικαστικών λειτουργών, επιτάσσουν τη θεσμική δυνατότητα υπηρεσιακής εξέλιξης, τουλάχιστον, κατά τα σήμερα ισχύοντα.

⁵ βλ Π. Λυμπερόπουλος, Επιτάχυνση της απονομής της Δικαιοσύνης και μεταρρυθμίσεις, *Ελλάνη* 1/2023.307.

Βεβαίως, είναι συνταγματικά ανεκτά περισσότερα μοντέλα εσωτερικής δομής των δικαστών που θα υπηρετούν, μετά την ενοποίηση, στην πολιτική και ποινική δικαιοσύνη.

Με βάση τις συνταγματικές προκειμένες που ορίστηκαν παραπάνω, συνταγματικά προτιμότερη, ως περισσότερο λειτουργική καθότι συνδυάζει εγγυήσεις ταχύτερης παροχής δικαιοσύνης και εχέγγυα της ποιότητας των δικαστικών λειτουργιών, εμφανίζεται μία δομή που θα εκκινεί από τη σημερινή λειτουργική διαφοροποίηση Ειρηνοδικών και Πρωτοδικών, δηλαδή ένα δυϊστικό σχήμα, σε ό,τι αφορά την πυραμίδα. Η παράλληλη πυραμίδα (επετηρίδα) υπό τη μορφή ενός υπηρεσιακού, αλλά όχι πλέον λειτουργικού δυϊσμού της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, θα σήμαινε ότι οι θέσεις κάθε βαθμίδας προβλέπονται ανεξάρτητα στην κάθε μία, σύμφωνα με τις ειδικότερες ανάγκες της απονομής δικαιοσύνης και την υπηρεσιακή εξέλιξη των δικαστικών λειτουργιών, και λαμβανομένης υπόψη της υποχρέωσης διατήρησης της δυνατότητας υπηρεσιακής εξέλιξης σε αμφότερες τις πυραμίδες.

Ωστόσο, προκειμένου να υπηρετηθούν καλύτερα και γρηγορότερα οι συνταγματικοί στόχοι της ταχείας και ποιοτικής απονομής δικαιοσύνης, αλλά και να λαμβάνεται υπόψη η αρχή της αξιοκρατίας, κρίσιμο είναι ο νομοθέτης να επιτρέψει τις μετακινήσεις από την προσωρινή προς τη γενική, ενιαία και τελικώς διαμορφωθόσμενη επετηρίδα. Στο πλαίσιο αυτό, ο νομοθέτης μπορεί να ορίσει -ή και όχι- ένα μέγιστο ποσοστό τριαύτων επιτρεπόμενων μετακινήσεων. Η δυνατότητα μετακίνησης παρέχει κίνητρα βελτίωσης στους (πρώην) Ειρηνοδικές και η βελτίωση αυτή αντανακλάται στην ίδια την ποιότητα της δικαιοσύνης. Επιπλέον, οι ευκαιρίες εξέλιξης ανταποκρίνονται στην αρχή της αξιοκρατίας και της ίσης ηθικής αξίας όλων των δικαστικών λειτουργιών, αρχή που εναρμονίζεται με το ιδιαίτερο θεσμικό κύρος αυτών και την (εσωτερική) λειτουργική τους ανεξαρτησία, η οποία αποτέλεσε και τον πρώτο άξονα για τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001⁶).

Κάθε τέτοια μετακίνηση, θα στηρίζεται, πάντως, σε μία εξατομικευμένη κρίση, κατά τα οριζόμενα, στην ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 88 Σ και με κριτήριο τις ανάγκες της δικαιοσύνης, μπορεί δε ο νομοθέτης, όπως ήδη σημειώθηκε, να θέτει ως προϋπόθεση τη μετεκπαίδευση, προϋπηρεσία και αξιολόγηση της ποιοτικής και ποσοτικής απόδοσης των επιθυμούντων και αιτούντων τη μετακίνηση πρώην Ειρηνοδικών. Τις σχετικές κρίσεις θα διενεργεί, κατ' άρθρο 90 παρ. 1 Σ, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, προς περιφρούρηση της ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης, όπως ήδη σημειώθηκε στην ως άνω απάντηση στο ερώτημα Α2 της παρούσας. Η παροχή αυτού του κινήτρου, εξάλλου, συνιστά σημαντικό εργαλείο για τη βελτίωση του δικαιοδοτικού έργου των νυν Ειρηνοδικών και την πληρέστερη και σε βάθος αξιολόγηση της ποιοτικής απόδοσης όλων, τουλάχιστον όλων όσοι θα επιθυμούν την ένταξη

⁶ Ευ. Βενιζέλος, *Το αναθεωρητικό κεκτημένο*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας 2002, σελ. 326, 336.

τους στην κύρια επετηρίδα, και άρα την άνοδο της ποιοτικής στάθμης της δικαιοσύνης εν γένει.

Το δυϊστικό αλλά ανοικτό αυτό σύστημα παράλληλων συγκοινωνουσών επετηρίδων, χωρίς στεγανότητα, με δυνατότητα ένταξης από την ειδική στη γενική επετηρίδα βάσει βούλησης και ικανότητας / αξιολόγησης, ευνοείται από το Σύνταγμα, ως μεταβατικό στάδιο μέχρι την πλήρη ενσωμάτωση όλων των δικαστικών λειτουργιών στη μία τελική επετηρίδα. Και αυτό, επειδή υπακούει στις προϋποθέσεις της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 88 Σ, υπηρετεί τη λειτουργικότητα της δικαιοσύνης, μέσω τόσο της περιφρούρησης της εργασιακής ειρήνης και συνεργασίας μεταξύ των μέχρι σήμερα διακριτών υποκλάδων όσο και της παροχής κινήτρων βελτίωσης και καλύτερης απόδοσης στους (πρώην) Ειρηνοδίκες, και, τέλος, θωρακίζει το θεσμικό κύρος των δικαστών, ούτως ενισχύοντας την αξιοπιστία της δικαιοσύνης και την εμπιστοσύνη των διοικουμένων σε αυτόν τον κρίσιμο για το κράτος δικαίου θεσμό.

Συνεπώς, με βάση τα παραπάνω, η απάντηση στο ερώτημα Β2 είναι ότι:

Η υπηρεσιακή και βαθμολογική κατάσταση των νυν Ειρηνοδικών απορρέει από την αρχή του κράτους δικαίου που επιτάσσει την υπηρέτηση και εξασφάλιση μιας λειτουργικής και εύρυθμης απονομής δικαιοσύνης, λαμβανομένης υπόψη αφενός της αρχής της προσωπικής ανεξαρτησίας, που θωρακίζει θεσμικά την υπηρεσιακή και μισθολογική τους μεταχείριση με βάση της συνολική τους υπηρεσία, αφετέρου της αρχής της ισοτιμίας προς τους λοιπούς δικαστικούς λειτουργούς της κύριας (γενικής) επετηρίδας. Και αυτό ανεξάρτητα από το σχήμα που εντέλει θα επιλεγεί.

Συνεπώς, εφόσον ο νομοθέτης κρίνει κυριαρχικά ότι δεν υποσκάπτεται το λειτουργικό έργο της δικαιοσύνης, κρίση ιδιαιτέρως πειστική, εφόσον συνοδεύεται και από κατανομή αντικειμένων (δικαιοδοσία), μπορεί να συστήσει, ως μέτρο μεταβατικό, (δηλαδή, είτε μέχρι την απορρόφηση των πρώην ειρηνοδικών στη γενική επετηρίδα, είτε μέχρι την αφυπηρέτησή τους εάν δε μεταφερθούν όλοι ή κανείς στη γενική επετηρίδα) δύο παράλληλες υπηρεσιακές πυραμίδες (επετηρίδες), εφόσον, πάντως, παρέχει δυνατότητα μετακίνησης και ακώλυτης εξέλιξης στους περαιτέρω βαθμούς.

Θεσσαλονίκη, 22/01/2024

Η γνωμοδοτούσα

Τριανταφυλλιά (Λίνα) Παπαδοπούλου

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ	1ο ΕΤΟΣ		2ο ΕΤΟΣ		ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΘΕΣΕΙΣ			
			1ο ΕΤΟΣ	ΑΝΑΚΑΤΑΝΟΜΗ ΘΕΣΕΩΝ	2ο ΕΤΟΣ	ΑΝΑΚΑΤΑΝΟΜΗ ΘΕΣΕΩΝ				
ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΕΦΕΤΩΝ	201	11,39%	201	216,7156	217	16	230,0397	230	13	
ΕΦΕΤΕΣ	397	22,49%	397	428,0402	428	31	454,3569	454	26	
ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ	301	17,05%	327	324,5343	324	23	346	344,4873	345	21
ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΣ - ΠΑΡΕΔΡΟΙ	866	49,07%	978	933,7099	934	68	1029	991,1161	991	57
ΣΥΝΟΛΟ	1765		1903		1903		2020	2020		

	15%	1ο ΕΤΟΣ		2ο ΕΤΟΣ		3ο ΕΤΟΣ		4ο ΕΤΟΣ		5ο ΕΤΟΣ		6ο ΕΤΟΣ		7ο ΕΤΟΣ	
		1ο ΕΤΟΣ	2ο ΕΤΟΣ	2ο ΕΤΟΣ	3ο ΕΤΟΣ	3ο ΕΤΟΣ	4ο ΕΤΟΣ	4ο ΕΤΟΣ	5ο ΕΤΟΣ	5ο ΕΤΟΣ	6ο ΕΤΟΣ	6ο ΕΤΟΣ	7ο ΕΤΟΣ	7ο ΕΤΟΣ	
Α' ΤΑΞΗΣ	176	26,4	26	22,5	22	19,2	19	16,35	16	-1,95	19	-2,4	19	-3,3	19
Β' ΤΑΞΗΣ	263	39,45	39	33,6	33	28,65	29	24,3	24	-3	29	-3,6	29	-5,1	29
Γ' ΤΑΞΗΣ	279	41,85	42	35,55	36	30,15	30	25,65	26	-3	30	-3,9	30	-5,1	30
Δ' ΤΑΞΗΣ	204	30,6	31	25,95	26	22,05	22	18,75	19	-2,25	22	-2,85	22	-3,75	22
ΣΥΝΟΛΟ	922		138		117		100		85		100		100		100

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΤΗΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑΣ

για τη σταδιακή εισροή των πρώην Ειρηνοδικών στη Γενική Επετηρίδα

Εισηγήτρια: Λαμπρινή Σκεμιτζή, Ειρηνοδίκης Θεσσαλονίκης

Επεξεργασία στατιστικών στοιχείων: Δημήτριος Κουφός (Πολιτικός Μηχανικός Α.Π.Θ., MBA Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, MSc Διοίκηση και Διαχείριση Τεχνικών Έργων Α.Π.Θ.)

Θεσσαλονίκη, 29-1-2024

Αυτή τη στιγμή, σύμφωνα με τον πίνακα αρχαιότητας (Επετηρίδα) του έτους 2022, έχουμε τις εξής οργανικές θέσεις όπως φαίνονται στη δεύτερη στήλη του πρώτου πίνακα:

Πρόεδροι Εφετών :201

Εφέτες: 397

Πρόεδροι Πρωτοδικών: 301

Πρωτοδικές και Πάρεδροι: 866 (758+108)

Όσον αφορά τους Ειρηνοδίκες:

Α' Τάξης: 176

Β' Τάξης: 263

Γ' Τάξης: 279

Δ' Τάξης: 204

Η τρίτη στήλη του πρώτου πίνακα δείχνει το ποσοστό που αναλογεί σε κάθε βαθμό επί του συνόλου του αριθμού των δικαστικών λειτουργών (Εφετείου και Πρωτοδικείου). Οπότε θα κινηθούμε με το σκεπτικό ότι αυτή η αριθμητική αναλογία είναι ανάγκη να τηρείται σε κάθε βαθμό.

Με την πρώτη εισαγωγή του ποσοστού 15% των πρώην Ειρηνοδικών από κάθε τάξη (Α, Β, Γ, Δ) στη γενική επετηρίδα, οι θέσεις θα αυξηθούν κατά 138 (βλ. τέταρτη στήλη του δεύτερου πίνακα), άρα το σύνολο των υπηρετούντων στο Πρωτοδικείο θα ανέλθει σε 1.903 (βλ. τέταρτη στήλη του πρώτου πίνακα).

Αν θέλουμε να τηρηθεί η αριθμητική αναλογία που υπάρχει μέχρι στιγμής ανά βαθμό δικαστικών λειτουργών (όπως και είναι αναγκαίο), θα πρέπει να γίνει μια

ανακατανομή των οργανικών θέσεων και αυτές να διαμορφωθούν ως εξής (βλ. έκτη στήλη του πρώτου πίνακα):

Πρόεδροι Εφετών :217

Εφέτες: 428

Πρόεδροι Πρωτοδικών: 324

Πρωτοδίκες και Πάρεδροι: 934

Ως εκ τούτου, οι επιπλέον θέσεις που θα δημιουργηθούν εξαιτίας της αναγκαίας ανακατανομής των οργανικών θέσεων (χωρίς να συνυπολογίζεται τυχόν αύξηση αυτών) είναι: 16 για Προέδρους Εφετών, 31 για Εφέτες, 23 για Προέδρους Πρωτοδικών και 68 για Πρωτοδίκες (βλ. έβδομη στήλη του πρώτου πίνακα).

ΣΥΝΕΠΩΣ, 16 Εφέτες θα γίνουν άμεσα Πρόεδροι Εφετών, άρα θα δημιουργηθεί ένα κενό 16 θέσεων στους Εφέτες. Σε αυτόν τον αριθμό αν προσθέσουμε τις 31 θέσεις Εφετών που δημιουργούνται με την είσοδο των πρώην Ειρηνοδικών, το σύνολο είναι 47, άρα 47 Πρόεδροι Πρωτοδικών θα γίνουν άμεσα Εφέτες. Στη συνέχεια, 47 θέσεις Προέδρων Πρωτοδικών θα είναι κενές, πλέον τις 23 θέσεις που δημιουργούνται λόγω της εισόδου των πρώην Ειρηνοδικών, άρα 70 θέσεις θα είναι κενές για να γίνουν άμεσα οι Πρωτοδίκες, Πρόεδροι Πρωτοδικών.

Το σημαντικό είναι ότι οι πρώην Ειρηνοδίκες θα εισέρχονται στη γενική επετηρίδα με την οργανική τους θέση κι έτσι θα αυξάνονται οι θέσεις της γενικής επετηρίδας, επομένως η επετηρίδα θα μετατοπίζεται προς τα πάνω, με ταχύτερες προαγωγές για τους ήδη Πρωτοδίκες.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ, λόγω του μεγάλου όγκου αποφάσεων που θα εκδοθούν στον πρώτο βαθμό, θα πρέπει σίγουρα να προβλεφθεί και αύξηση των οργανικών θέσεων στο Εφετείο, ως εκ τούτου η μετατόπιση της επετηρίδας προς τα πάνω θα είναι έτι ταχύτερη.

Αντίστοιχα, τα παραπάνω θα ισχύουν και κατά τη δεύτερη είσοδο πρώην Ειρηνοδικών στη γενική επετηρίδα έπειτα από 2 έτη (βλ. πέμπτη κι έκτη στήλη του δεύτερου πίνακα), καθώς και κατά τις επόμενες. Οι εν λόγω πίνακες, ωστόσο, καταδεικνύουν τη μεγάλη επιμήκυνση του χρόνου διατήρησης της παράλληλης επετηρίδας (άνω των 30 ετών), για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαίο είτε η ετήσια εισαγωγή πρώην Ειρηνοδικών στη γενική επετηρίδα, είτε το μεγαλύτερο ποσοστό εισαγωγής τους σε αυτήν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

το με αριθμ. 7/1999 πρακτικό/ απόφαση
της διοικητικής Ολομέλειας του Αρείου

Πάγου

**ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ
ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ**

Αριθμός 7/1999

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

Σήμερα 16 Μαρτίου 1999, ημέρα Τρίτη και ώρα 12.30' στο Κατάστημα του Αρείου Πάγου συνήλθε, ύστερα από νόμιμη πρόσκληση, η, κατά τα άρθρα 90 του Συντάγματος και 68, 79 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών, Διοικητική Ολομέλεια στην οποία έλαβαν μέρος οι: Στέφανος Μαθίας, Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, Παναγιώτης Δημόπουλος, Εισαγγελέας Αρείου Πάγου, Αγησίλαος Μπακόπουλος, Γεώργιος Βελλής, Διονύσιος Κατσιρέας, Χαράλαμπος Μυρσινιάς, Πολύβιος Μαντζιάρας, Ευάγγελος Κρουσταλάκης, Κωνσταντίνος Λυμπερόπουλος, Κωνσταντίνος Παπαλάκης, Αντιπρόεδροι του Αρείου Πάγου, Εμμανουήλ Χαριτάκης, Γεώργιος Σταθέας, Γεώργιος Αρβανίτης, Ιωάννης Μυγιάκης, Θεόδωρος Πρασουλίδης, Ιωάννης Τέτοκας, Μιχαήλ Καρατζάς, Γεώργιος Μπούτσικος, Ανδρέας Κατράκης, Αναστάσιος Καραγεώργης, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Χαράλαμπος Γεωργακόπουλος, Γεώργιος Βρέττας, Αριστείδης Κρομμύδας, Γεώργιος Νικολόπουλος-Εισηγητής, Κωνσταντίνος Κωστήρης, Ηλίας Βλάσσης, Πέτρος Κακκαλής, Εμμανουήλ Δαμάσκος, Σπυρίδων Γκιάφης, Γεώργιος Κάπος, Κωνσταντίνος Τσαμαδός, Παύλος Μεϊδάνης, Γεώργιος Ρήγος, Αρχοντής Ντόβας, Δημήτριος Βούρβαχης, Γρηγόριος Φιλιππάτος, Στυλιανός Μοσχολέας, Αντώνιος Τωμαδάκης, Δημήτριος Ζέρβας, Δαμιανός Παπαθανάσης, Δημήτριος Λινός, Θεόδωρος

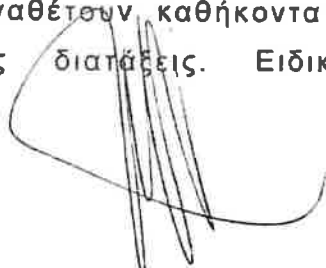
Λαφαζάνος, Λουκάς Λυμπερόπουλος, Λέανδρος Ρακιντζής, Θεόδωρος Μπάκας, Γεώργιος Χριστόφιλος, Γεράσιμος Φρούντζος και Ελευθέριος Τσακόπουλος, Αρεοπαγίτες. Κωλύονται και δεν παρέστησαν ο Αντιπρόεδρος τους Αρείου Πάγου Θεόδωρος Τόλιας και οι λοιποί Αρεοπαγίτες.

Παραστάθηκε ως Γραμματέας της Ολομέλειας ο Γενικός Διευθυντής της Γραμματείας του Αρείου Πάγου Απόστολος Ευαγγελίου.

Η Διοικητική Ολομέλεια συνήλθε σε Συμβούλιο ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του Αρείου Πάγου με χρονολογία 5 Μαρτίου 1999, για θέμα που ανάγεται στην «Κατάργηση Ειρηνοδικείων και ένταξη ειρηνοδικών». Άρθρο 1 παρ.9 και 11 του Νομοσχεδίου που κατατέθηκε ήδη στη Βουλή. Οι παράγραφοι αυτές του άρθρου 1 έχουν ως εξής:

Παρ. 9.- «Ο κλάδος των ειρηνοδικών και ο βαθμός του ειρηνοδική καταργούνται και αυξάνονται κατά 559 οι θέσεις πρωτοδικών και κατά 102 οι θέσεις αντεισαγγελέων πρωτοδικών. Οι ειρηνοδίκες και πταισματοδίκες διορίζονται με Π.Δ. ως πάρεδροι στα πρωτοδικεία και τις εισαγγελίες, μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος. Με αίτησή τους μπορούν να ζητήσουν το διορισμό τους ως παρέδρων πρωτοδικείου ή εισαγγελίας, μετά από σχετική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Οι ειρηνοδίκες και πταισματοδίκες υπηρετούν με το βαθμό του παρέδρου επί τρεις (3) μήνες στις έδρες των καταργουμένων ειρηνοδικείων και πταισματοδικείων, κατά το χρονικό δε αυτό διάστημα, ασκούν τα ίδια όπως και προηγουμένως καθήκοντα, χωρίς να μετακινηθούν, και είναι στη διάθεση του προέδρου και εισαγγελέα πρωτοδικών, αντίστοιχα, οι οποίοι μπορούν να τους αναθέτουν καθήκοντα παρέδρου, όπως προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις. Ειδικότερα οι δόκιμοι ειρηνοδίκες

ΘΕΩΡΗΣΗ
Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑΣ

υπηρετούν κατά τους πρώτους έξη (6) μήνες από το διορισμό τους στην έδρα του πρωτοδικείου και τους υπόλοιπους έξη (6) στην έδρα του καταργούμενου ειρηνοδικείου».

Παρ. 11.- «Μετά τη συμπλήρωση των τριών (3) μηνών προάγονται στο βαθμό του πρωτοδίκη ή του αντεισαγγελέα πρωτοδικών κατά περίπτωση και εντάσσονται είτε στις ισχύουσες (γενικές) επετηρίδες των πρωτοδικών και αντεισαγγελέων είτε στις δημιουργούμενες, με τον παρόντα νόμο, παράλληλες ειδικές επετηρίδες. Στις γενικές επετηρίδες μπορούν να ενταχθούν: α)υποχρεωτικά όσοι δεν έχουν συμπληρώσει δικαστική υπηρεσία οκτώ (8) ετών και β)όσοι υποβάλλουν αίτηση εκ των υπολοίπων. Η ένταξη στις περιπτώσεις α και β γίνεται με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου μετά προηγούμενη έκτακτη επιθεώρηση, εάν κριθεί τούτο αναγκαίο, με τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 76 παρ.1 εδάφ.β του ν.1756/1988 για το διορισμό παρέδρων πρωτοδικείου και εισαγγελίας σε θέση πρωτοδικών και αντεισαγγελέων αντίστοιχα. Οι εντασσόμενοι στις γενικές επετηρίδες, τοποθετούνται μετά τον τελευταίο αντίστοιχο Πάρεδρο. Στις ειδικές επετηρίδες εντάσσονται: α)Όσοι, πλην των αναφερόμενων στην περίπτωση α' του προηγούμενου εδαφίου, υποβάλλουν σχετική αίτηση, β)Όσοι δεν υποβάλλουν αίτηση εντάξεως και γ)Όσοι με την απόφαση του Α.Δ.Σ. δεν κριθούν ότι πρέπει να ενταχθούν στις γενικές επετηρίδες».

Ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου Στέφανος Μαθθίας έδωσε το λόγο στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Παναγιώτη Δημόπουλο, ο οποίος, απευθυνόμενος στην Ολομέλεια, ανέπτυξε την πρότασή του που έχει ως εξής: «1. Με το άρθρο

1 του Σχεδίου αφ' ενός μεν καταργούνται τα Ειρηνοδικεία και Πταισματοδικεία της χώρας και αντίστοιχα οι Ειρηνοδίκες που τα συγκροτούν αφ' ετέρου δε επιχειρείται αθρόα μετάταξη των Ειρηνοδικών σε θέσεις Πρωτοδικών και Αντεισαγγελέων Πρωτοδικών. Η κατάργηση των Ειρηνοδικείων δεν είναι μεν αντίθετη προς το Σύνταγμα είναι, όμως, κατά την εκτίμησή μου, άστοχη διότι θα στερήσει από το λαό, ιδιαίτερα δε της υπαίθρου, τις ευεργετικές επιπτώσεις που έχει η παρουσία του ειρηνοδίκη στις μικρές αυτές κοινωνίες, στη συνείδηση των οποίων έχει πλήρως καταξιωθεί ως έκφραση της δικαιοδοτικής λειτουργίας της Πολιτείας, ως ο οικείος σύμβουλος του πολίτη και παράγων πολιτισμού. Η επιχειρούμενη όμως μετάταξη των Ειρηνοδικών εις θέσεις Πρωτοδικών και Αντεισαγγελέων Πρωτοδικών θυμίζει την αυτοδίκαιη και αθρόα πολιτογράφηση κατοίκων προσαρτωμένων εδαφών. Η ρύθμιση αυτή είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του άρθρου 88 παρ.1 και 6 του Συντάγματος οι οποίες αφ' ενός μεν προβλέπουν «διαδικασία επιλογής» των διοριζομένων δικαστικών λειτουργών, αφ' ετέρου δε επιτρέπουν τη μετάταξη μόνο στις εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπουν. Ανεξαρτήτως όμως της μη συμβατότητας της ρυθμίσεως αυτής προς τη συνταγματική τάξη, η αυτοδίκαιη και αθρόα μετάταξη θα αναιρέσει την προσπάθεια της ίδιας της Πολιτείας για τον εκσυγχρονισμό της Δικαιοσύνης που επιδιώκεται με την ίδρυση και λειτουργία της Εθνικής Σχολής Δικαστών, αφού 650 περίπου Ειρηνοδίκες θα γίνουν Πρωτοδίκες και Αντεισαγγελείς Πρωτοδικών, χωρίς να έχουν φοιτήσει στη Σχολή Δικαστών ή να έχουν οποιαδήποτε άλλη προετοιμασία για την άσκηση των νέων καθηκόντων τους. Η ένταξη τόσων πολλών Ειρηνοδικών στους βαθμούς του Πρωτοδίκη και Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών θα αποθαρρύνει

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο ΕΙΣΠΗΓΗΤΗΣ

Αριθμός 7/1999 - σελ. 5

νέους ανθρώπους να προσέλθουν στον δικαστικό κλάδο, αφού η βαθμολογική εξέλιξή τους θα είναι υποθηκευμένη στην εξέλιξη των Ειρηνοδικών που θα μεταταγούν. Με την παρ.17 του ίδιου άρθρου προβλέπεται διορισμός σε θέσεις Πρωτοδικών και Αντεισαγγελέων Πρωτοδικών και των επιτυχόντων στον τελευταίο διαγωνισμό Ειρηνοδικών οι οποίοι δεν έχουν ασκήσει ακόμη οποιαδήποτε δικαστικά καθήκοντα. Οι επιτυχόντες όμως στον διαγωνισμό αυτόν υπέστησαν δοκιμασία και κρίθηκαν ικανοί, από άποψη ουσιαστικών προσόντων, για την άσκηση καθηκόντων Ειρηνοδικών. Και έρχεται η Πολιτεία με το μαγικό ραβδί της νομοθετικής λειτουργίας της και τους καθιστά ικανούς να ασκήσουν καθήκοντα Πρωτοδικών και Αντεισαγγελέων Πρωτοδικών. ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ Προτείνω ν'αποφανθεί η Ολομέλεια ότι η επιχειρούμενη ένταξη των Ειρηνοδικών εις θέσεις Πρωτοδικών και Αντεισαγγελέων Πρωτοδικών δεν είναι σύμφωνη προς τη συνταγματική τάξη».

Κατόπιν ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον εισηγητή, Αρεοπαγίτη Γεώργιο Νικολόπουλο, ο οποίος διάβασε την, προδιανεμηθείσα στους παρισταμένους, έγγραφη εισήγησή του, η οποία έχει ως εξής: «Νόμιμα, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.7β του Οργανισμού Δικαστηρίων (Ν.1756/1988) συγκλήθηκε η Ολομέλεια με πρόσκληση του Προέδρου, προκειμένου να συζητήσει και να λάβει απόφαση σχετικά με το ζήτημα της καταργήσεως των Ειρηνοδικείων και της εντάξεως των Ειρηνοδικών (άρθρο 1 του υπό ψήφιση νομοσχεδίου) που ανάγεται στην οργάνωση και λειτουργία των δικαστηρίων και στην απονομή της δικαιοσύνης, εμφανίζει δε γενικότερο ενδιαφέρον. Με το άρθρο 1 του νομοσχεδίου αυτού: Α)Καταργούνται τα Ειρηνοδικεία και Πταισματοδικεία και οι πρώην έδρες τους ορίζονται ως μεταβατικές έδρες Μονομελών

Πρωτοδικείων, ως Πολιτικών και Ποινικών Δικαστηρίων της περιφέρειας του οικείου Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Όπου κρίνεται αναγκαίο, λόγω αποστάσεως ή αυξημένης κινήσεως, ιδρύονται αυτοτελή (περιφερειακά) Μονομελή Πρωτοδικεία και Πλημμελειοδικεία στην έδρα του καταργούμενου Ειρηνοδικείου. Οι υπηρεσίες και τα καταστήματα των καταργουμένων Ειρηνοδικείων και Πταισματοδικείων διατηρούνται ως υπηρεσίες και καταστήματα συνεδριάσεως των Μονομελών Πρωτοδικείων και Πλημμελειοδικείων. Οι υποθέσεις της αρμοδιότητας των καταργουμένων δικαστηρίων εκδικάζονται από τα Μονομελή Πρωτοδικεία-Πλημμελειοδικεία. Οι εφέσεις από τα Πολυμελή Πρωτοδικεία και τα Τριμελή Πλημμελειοδικεία. Η κατάργηση αυτή των Ειρηνοδικείων και Πταισματοδικείων, που γίνεται επιτρεπτά από τον κοινό νομοθέτη, είναι επιτυχής και επιβεβλημένη, γιατί δεν δικαιολογείται πλέον, υπό τις σημερινές συνθήκες, η ύπαρξη δύο κατηγοριών πρωτοβαθμίων δικαστών και δικαστηρίων με την ίδια δικαιοδοσία και με κριτήριο κυρίως την αξία του αντικειμένου της διαφοράς. Β) Καταργείται ο βαθμός του ειρηνοδίκη και ο κλάδος των ειρηνοδικών και οι 661 οργανικές θέσεις αυτών αυξάνουν, αντίστοιχα, τις οργανικές θέσεις των πρωτοδικών (κατά 559) και των αντεισαγγελέων πρωτοδικών (κατά 102). Οι ειρηνοδίκες και πταισματοδίκες αυτοί «διορίζονται» με Π.Δ. ως πάρεδροι στα πρωτοδικεία και τις εισαγγελίες μέσα σε τρεις μήνες από τη δημοσίευση του νόμου. Με το βαθμό του παρέδρου υπηρετούν επί τρεις μήνες στις έδρες των καταργουμένων ειρηνοδικείων και πταισματοδικείων και μετά τη συμπλήρωση των τριών μηνών προάγονται στο βαθμό του πρωτοδίκη ή του αντεισαγγελέα πρωτοδικών και εντάσσονται, ύστερα από απόφαση του ΑΔΣ, είτε στην υπάρχουσα γενική επετηρίδα πρωτοδικών και αντεισαγγελέων,

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
ο εισαγγεστής

AS

Αριθμός 7/1999 - σελ. 7

μετά τον τελευταίο πάρεδρο, είτε σε δημιουργούμενη παράλληλη ειδική επετηρίδα. Το πρόβλημα που ανακύπτει είναι αν η αθρόα και μαζική αυτή εκ του νόμου είσοδος («διορισμός») εξακοσίων και πλέον ειρηνοδικών στα πρωτοδικεία και τις εισαγγελίες είναι επιτρεπτή και σύμφωνη με τις κείμενες συνταγματικές διατάξεις. α) Κατά το άρθρο 88 παρ.1 του Συντάγματος «οι δικαστικοί λειτουργοί διορίζονται με Π.Δ., σύμφωνα με νόμο που ορίζει τα προσόντα και τη διαδικασία της επιλογής τους». Με τη διάταξη αυτή θεσπίζεται ότι για να γίνει κάποιος δικαστικός λειτουργός πρέπει ο νόμος να προβλέπει ειδική «διαδικασία επιλογής» του. Άρα το Σύνταγμα απαγορεύει την ανεπίλεκτη εισαγωγή στο δικαστικό σώμα. Με τις κείμενες διατάξεις ο εισαγωγικός βαθμός στο δικαστικό σώμα είναι του παρέδρου, που καταλαμβάνεται με καθορισμένη διαδικασία επιλογής, κατόπιν αυστηρών εξετάσεων, στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν και ειρηνοδίκες. Κατά συνέπεια, η ρύθμιση της παρ.9 του άρθρ.1 του υπό ψήφιση νομοσχεδίου, που προβλέπει «διορισμό» όλων των ειρηνοδικών ως παρέδρων στα πρωτοδικεία και τις εισαγγελίες, δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 88 παρ.1 του Συντάγματος, γιατί δεν προβλέπει διαδικασία επιλογής. Το γεγονός ότι είναι ειρηνοδίκες δεν επιτρέπει τον ανεπίλεκτο διορισμό τους σε θέση παρέδρου, γιατί η επιλογή τους που προηγήθηκε με διαγωνισμό «ειρηνοδικών», προβλεπόταν μόνο για την εισαγωγή τους στον ιδιαίτερο αυτό κλάδο, χωρίς πρόβλεψη εξελίξεως ή προαγωγής. Αν ήθελαν να εισέλθουν στο καθαυτό (κυρίως) δικαστικό σώμα έπρεπε να υποβληθούν πάλι σε νέες αυστηρότερες εξετάσεις. β) Κατά το άρθρο 90 παρ.1 του Συντάγματος, οι προαγωγές, τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις των δικαστικών λειτουργών ενεργούνται «μετά από απόφαση του ΑΔΣ». Από τη

διάταξη αυτή ενισχύεται ακόμη περισσότερο η θέση που εκτέθηκε παραπάνω για την αντισυνταγματικότητα του διορισμού των ειρηνοδικών σε θέση παρέδρου χωρίς πρόβλεψη διαδικασίας επιλογής ή προηγούμενης κρίσης. γ) Κατά το άρθρο 88 παρ.6 του Συντάγματος, «Μετάταξη δικαστικών λειτουργών απαγορεύεται. Επιτρέπεται κατ'εξαιρεση μετάταξη τακτικών δικαστών για την πλήρωση κενών θέσεων αντεισαγγελέων του Αρείου Πάγου, ως και μεταξύ παρέδρων πρωτοδικών και παρέδρων εισαγγελίας, με αίτηση των μετατασσομένων». Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι ο συνταγματικός νομοθέτης, θέλοντας να διατηρήσουν οι δικαστικοί λειτουργοί την υπηρεσιακή κατάσταση που αρμόζει στην ανεξάρτητη λειτουργία που ασκούν και για να αποφεύγονται τυχόν παρεμβάσεις και κινητικότητες, απαγόρευσε γενικώς κάθε είδους μετάταξη πλην αυτών που επέτρεψε ειδικά. Και αν, λοιπόν, ήθελε θεωρηθεί ότι δεν πρόκειται για διορισμό των ειρηνοδικών σε θέση παρέδρου, ώστε να απαιτείται διαδικασία επιλογής (άρθρ.88 παρ.1) τότε πρόκειται ασφαλώς για μετάταξη αυτών από τον ιδιαίτερο κλάδο των ειρηνοδικών στον οποίο ανήκουν, σε άλλο κλάδο του δικαστικού σώματος. Ότι οι ειρηνοδίκες ανήκουν σε άλλο κλάδο προκύπτει από το ότι έχουν άλλο τρόπο εισαγωγής στο σώμα και έχουν διαφορετική εξέλιξη, αφού παραμένουν στον ίδιο βαθμό, που δεν είναι εισαγωγικός στο δικαστικό κλάδο. Επομένως, η ρύθμιση της παρ.9 του άρθρ.1 του υπό ψήφιση νομοσχεδίου έρχεται σε αντίθεση και με τη διάταξη της παρ.6 του άρθρου 88 του Συντάγματος, εφόσον προβλέπει μετάταξη των ειρηνοδικών σε θέση παρέδρου. Εκτός όμως της αντισυνταγματικότητας, από τη σχεδιαζόμενη αυτή μαζική είσοδο εκατοντάδων ειρηνοδικών στα πρωτοδικεία και τις εισαγγελίες και την κατάληψη θέσεων πρωτοδικών και

ΘΕΩΡΗΣΗ
Εισμητή

αντεισαγγελέων, είναι βέβαιο ότι θα επέλθει συμφόρηση στην επετηρίδα με όλες τις γνωστές συνέπειες για την εξέλιξη και το υπηρεσιακό ενδιαφέρον των δικαστών του πρώτου βαθμού. Κυρίως όμως, το μέτρο αυτό θα υποβαθμίσει για πολλά χρόνια τη σημασία της Σχολής Δικαστών και είναι ενδεχόμενο να καταλήξει σε ουσιαστική κατάργηση της Σχολής».

Ακολούθως ο Πρόεδρος υπογράμμισε τη σημασία του θέματος, τασσόμενος με τις απόψεις του εισηγητή. Ειδικότερα επισήμανε ότι, πέραν της διττής αντισυνταγματικότητας, και από ουσιαστική άποψη, η αθρόα και ανεπίλεκτη εκ του νόμου μεταπήδηση των ειρηνοδικών και πταισματοδικών στο Δικαστικό Σώμα θα είχε ως επακόλουθο τη μεγάλη υποβάθμισή του, τόσο στις προς τα έξω, μεταξύ συναδέλφων, σχέσεις, όσο και έναντι των δικαζομένων. Διότι πολλοί εκ των ειρηνοδικών, ιδίως όσοι υπηρετούν από ετών σε μικρά ειρηνοδικεία, με ελάχιστη δικαστηριακή κίνηση (10 έως 30 αποφάσεις κατ' έτος, κατά^{το} πλείστον δε τυποποιημένες ή όμοιες), καθώς και όσοι υπηρετούν ως πταισματοδίκες, στερούνται και της στοιχειώδους ακόμη εμπειρίας και αδυνατούν να χειριστούν υποθέσεις (πολιτικές και ποινικές) αρμοδιότητας πρωτοδικείου. Ουδεμία ελάφρυνση θα είναι σε θέση να προσφέρουν στους συναδέλφους τους. Αντιθέτως, μόνο ζητήματα και προβλήματα θα προκαλούν. Η δικαιοσύνη θα υποστεί καθίζηση. Όσον αφορά εκείνους που θα παραμείνουν στα περιφερειακά Μονομελή Πρωτοδικεία, με αρμοδιότητα όση και έως σήμερα έχουν, πρέπει να παρατηρηθεί: α)ότι, μετά το πρώτο αυτό βήμα της εισόδου τους στο Δικαστικό Σώμα, ασφαλώς θα επιδιώξουν, και τότε ευχερώς θα επιτύχουν, την πλήρη εξομοίωσή τους, και β)ότι, αν πρόκειται να εξακολουθήσουν να εκτελούν απλώς καθήκοντα ειρηνοδίκη, προς τι η «ένταξη» τους; Επιπλέον η μαζική ένταξη θα

καταφέρει καίριο πλήγμα κατά της Εθνικής Σχολής Δικαστών, η οποία έχει προσελκύσει πλήθος ικανών νέων και αποτελεί την ελπίδα για την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό του Δικαστικού Σώματος. Η πλησμονή που θα προκληθεί από την ομαδική είσοδο 650 ειρηνοδικών και η συνακόλουθη συμφόρηση στην επετηρίδα θα αχρηστεύσει τη Σχολή και θα απογοητεύσει τους καλούς νέους, με αποτέλεσμα την κατάπτωση του Δικαστικού Σώματος. Η Ολομέλεια θα ασχοληθεί προεχόντως με το ζήτημα της συνταγματικότητας της «ένταξης», όπως αυτή προβλέπεται στις παρ.9 και 11 του άρθρου 1 του Νομοσχεδίου. Δεν μπορεί όμως να παραβλέψει και τα αποτελέσματα από τη σχεδιαζόμενη ρύθμιση, δεδομένου ότι και κατά τούτο είναι αρμόδια να επιληφθεί και να γνωμοδοτήσει. Για τους λόγους λοιπόν που προαναφέρθηκαν τόσο από άποψη συνταγματικότητας όσο και από άποψη συνεπειών, η μαζική και ανεπίλεκτη μεταπήδηση των ειρηνοδικών στο Δικαστικό Σώμα είναι όχι μόνο ανεπίτρεπτη, ως αντισυνταγματική, αλλά και εντονότατα αποκρουστέα λόγω της υποβάθμισης της Δικαιοσύνης που θα επιφέρει.

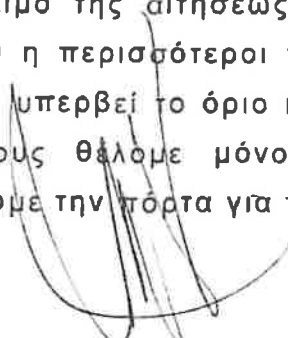
Έλαβαν κατόπιν το λόγο διαδοχικά οι Αντιπρόεδροι: Κωνσταντίνος Λυμπερόπουλος, ο οποίος υπεραμύνθηκε της συνταγματικότητας και της σκοπιμότητας του Νομοσχεδίου, ειδικότερα δε είπε τα εξής: «Το ζήτημα είναι αν θέλομε ή όχι την κατάργηση των Ειρηνοδικείων και του θεσμού των Ειρηνοδικών. Το Δ.Σ. αποφάσισε και πρότεινε στον Υπουργό Δικαιοσύνης την κατάργηση αυτών, διότι τούτο αποτελεί επιδίωξη της μεγάλης πλειοψηφίας των συναδέλφων Ειρηνοδικών. Επίσης ο θεσμός των Ειρηνοδικών καταργήθηκε από την εποχή του Ντε Γκώλ στην Γαλλία (τόπος από όπου ξεκίνησε) και πρόκειται, πιθανώς τον Ιούνιο 1999, να καταργηθεί και στην Ιταλία; όπου οι ειρηνοδίκες, μετά την

ΘΕΩΡΗΣΗ
ΕΙΣΗΓΗΣΗ

κατάργησή τους, θα ενταχθούν αυτομάτως στο πρωτοδικείο της περιφέρειάς τους (σχετ. πληροφορίες από Giacomo Oberto, αναπλ. γενικό γραμματέα Διεθνούς Ενώσεως Δικαστών). Το Δ.Σ. της Ενώσεως αποφάσισε την πρόταση για κατάργηση των Ειρηνοδικείων και Ειρηνοδικών έχοντας υπόψη, εκτός άλλων, και όσα αναφέρονταν σε σχετική εισήγηση του Προέδρου του Αρείου Πάγου προς την Εταιρία Δικαστικών Μελετών (βλ. Δικαιοσύνη 1983 σ.1196 επ.) αλλά και όσα ο ίδιος υποστήριζε σε μελέτη του (βλ. Μελετήματα Ιδιωτικού Δικαίου, σελ.91-92), όπου, με αφορμή την βάσει του άρθρου 109 του ν.1756/1988 κατάργηση των Ειρηνοδικείων και την ένταξη των Ειρηνοδικών σε θέσεις Πρωτοδικών ή Παρέδρων, επικροτούσε την μεταβολή, χωρίς να κάνει νύξη για ενδεχόμενο συνταγματικό πρόβλημα κατά το άρθρο 88 παρ.6 Σ., δηλαδή για περίπτωση μη συγχωρούμενης συνταγματικώς μετατάξεως. Εμείς, το Δ.Σ. της Ενώσεως, θέλομε να έχομε στο εξής δικαστές της ίδιας αφετηρίας και των ίδιων τυπικών και ουσιαστικών προσόντων. Να μη έχομε δικαστές αποκομμένους σε μικρά δικαστήρια χωρίς καμία κίνηση και ασχολούμενους με άλλα. Θέλομε να σταματήσει η ύπαρξη φαινομένων δικαστών που αποτελούν πρόβλημα για όλους μας και για τη λειτουργία της δικαιοσύνης. Θέλομε επίσης να παύσει ο διαχωρισμός των δικαζομένων σε δύο κατηγορίες, εκείνη η οποία προσφεύγει σε δικαστές που, κατά τεκμήριο τουλάχιστο, θεωρούνται μικρότερης ικανότητας και εκείνη που προσφεύγει σε δικαστές αξιότερους. Θα πρέπει να τονισθεί, ότι με την επιχειρούμενη ρύθμιση δεν θα έχομε πλημμυρίδα της επετηρίδας με την αθρόα είσοδο δικαστών, όπως δυστυχώς συνέβη το 1983 οπότε εισήλθαν 350 πρωτοδίκες, αλλ'ουσιαστικώς πρόκειται για 151 Ειρηνοδίκες που εισήλθαν στο σώμα μετά το 1994. Από αυτούς θα ενταχθούν στις γενικές επετηρίδες πρωτοδικών και

αντεισαγγελέων μόνο όσοι κριθούν άξιοι από το ΑΔΣ. Οι άλλοι και οι παλαιότεροι, που δεν έχουν συμφέρον να ενταχθούν στις γενικές επετηρίδες, θα ενταχθούν στις ειδικές επετηρίδες που δεν δημιουργούν πρόβλημα. Για τα θέματα που τίθενται σε συζήτηση έχω να πω, ότι α) δεν υπάρχει συνταγματικό πρόβλημα «επιλογής» (88 παρ.1 Σ) με την ομαδική ένταξη των Ειρηνοδικών, διότι δεν ορίζεται κατ'αρχή συνταγματικώς συγκεκριμένος-αποκλειστικός τρόπος επιλογής και αποτελεί συνταγματικώς επιδοκιμαστέα περίπτωση η επιλογή όλων εκείνων που μέχρι τώρα ασκούσαν δικαστικά καθήκοντα ως Ειρηνοδίκες. Εξ άλλου γι'αυτούς με την είσοδό τους στο σώμα, έστω και σε ειδική κατηγορία, έχει γίνει ήδη επιλογή και β) δεν υπάρχει περίπτωση μετατάξεως και προβλήματος με την 88 παρ.6 Σ., διότι κατ'αρχή οι Ειρηνοδίκες είναι πολιτικοί και ποινικοί δικαστές και ως τέτοιοι καλούνται να συμπληρώσουν συνθέσεις πολυμελών πρωτοδικείων ή πλημμελειοδικείων ως και τμήματα διακοπών. Πέραν αυτών οι Ειρηνοδίκες «διορίζονται» ως Πάρεδροι, δηλαδή σε αφετηριακή θέση και δεν εισπηδούν εντός της επετηρίδας σε θέση ανάλογη προς τα προσόντα και τα χρόνια υπηρεσίας τους. Για την περίπτωση του τρόπου επιλογής των Ειρηνοδικών με τυχόν άλλες ρυθμίσεις, δηλαδή για το τελευταίο θέμα που τίθεται, θα πρέπει νομίζω να κριθούν βάσει του φακέλου, όπως ρυθμιζόταν με το άρθρο 109 του ν.1756/1988. Τούτο διότι δεν μπορεί να διαγωνισθεί κάποιος που έχει αφήσει πριν πολλά έτη το πανεπιστήμιο και τη θεωρία του δικαίου. Αρκεί το ευδόκιμο της αιτήσεως των δικαστικών καθηκόντων του. Εξ άλλου η περισσότεροι των Ειρηνοδικών (αν όχι σχεδόν όλοι) έχουν υπερβεί το όριο ηλικίας για συμμετοχή σε εξετάσεις και αν τους θέλομε μόνο μέσω διαγωνισμού ευσχήμως τους κλείνομε την πόρτα για περαιτέρω εξέλιξή τους».

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου Στέφανος Μαθθίας παρατήρησε τα εξής:

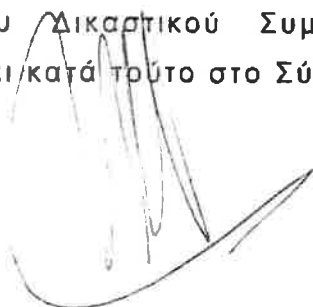
1. Αποτελεί ανακρίβεια ότι εγώ είτε με την προς την Εταιρία Δικαστικών Μελετών εισήγησή μου είτε στο άρθρο μου που αναδημοσιεύθηκε στο βιβλίο μου «Μελετήματα Ιδιωτικού Δικαίου» σελ.91-92, αποδέχτηκα ως συνταγματικώς επιτρεπτή την εκ του νόμου αθρόα και ανεπίλεκτη είσοδο των ειρηνοδικών στο κυρίως (καθαυτό) δικαστικό σώμα ή την μετάταξή τους σε παρέδρους ή πρωτοδίκες. Αντίθετα, στην μεν εισήγησή μου ρητά και κατηγορηματικά απέκρουσα μια τέτοια λύση, υποδεικνύοντας άλλη συγκεκριμένη σταδιακή τακτοποίηση με χρονικό ορίζοντα 8-10 ετών, στο δε άρθρο μου αναφέρθηκα στο άρθρο 109 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν.1756/88), χωρίς καμιά σχετική νύξη διότι η ρύθμιση εκείνη δεν προέβλεπε ούτε ανεπίλεκτη και μαζική ένταξη των ειρηνοδικών ούτε μετάταξή τους σε θέσεις παρέδρων ή πρωτοδικών.

2. Είναι ανακριβές ότι τα μέλη της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων και, γενικότερα, οι δικαστικοί λειτουργοί, επιθυμούν την προβλεπόμενη στις παρ.9 και 11 του άρθρου 1 του Νομοσχεδίου λύση. Αντίθετα, η μεγάλη πλειοψηφία την αποκρούει. Και τούτο διότι αντιλαμβάνεται ότι αυτή, όχι μόνο αντίκειται στο Σύνταγμα, αλλ'επιπλέον, θα υποβιβάσει ποιοτικώς τη Δικαιοσύνη, χωρίς καν να ανακουφίσει τους συναδέλφους αφού οι ειρηνοδίκες, λόγω της παντελούς απειρίας τους (πλην μεμονωμένων εξαιρέσεων) δεν θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν στα καθήκοντα των πρωτοδικών, με αποτέλεσμα να δημιουργούν ζητήματα και δυσχέρειες εις βάρος τόσο των συναδέλφων τους όσο και των δικαζομένων.

3. Πρέπει, τέλος, να υπογραμμιστεί ότι η κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή ομόφωνα έκρινε την ένταξη των ειρηνοδικών αντίθετη προς το άρθρο 88 παρ.1 του Συντάγματος, διότι επιχειρείται μαζικά, χωρίς διαδικασία επιλογής. Η ομόφωνη αυτή κρίση της Κ.Ε.Ν.Ε. αποσιωπήθηκε συστηματικά.

Ακολουθως έλαβαν το λόγο οι Αντιπρόεδροι του Αρείου Πάγου Γεώργιος Βελλής και Αγησίλαος Μπακόπουλος, οι οποίοι έκριναν τη ρύθμιση του άρθρου 1 παρ.9 και 11 του Νομοσχεδίου διτώς αντισυνταγματική ως προσκρούουσα στις διατάξεις του άρθρου 88 παρ.1 και 6 του Συντάγματος. Ευάγγελος Κρουσταλάκης, ο οποίος δέχθηκε την αντισυνταγματικότητα, ζήτησε όμως να εκφρασθεί η Ολομέλεια και θετικά, υποδεικνύοντας πώς πρέπει να διατυπωθεί το άρθρο 1, οι Αρεοπαγίτες: Γεώργιος Μπούτσικος, Αναστάσιος Καραγεώργης, Κωνσταντίνος Κωστήρης, Γρηγόριος Φιλιππάτος, οι οποίοι θεώρησαν τις επίμαχες διατάξεις αντισυνταγματικές, και Εμμανουήλ Δαμάσκος, ο οποίος εντόπισε την αντισυνταγματικότητα στην εκ νόμου ανεπίλεκτη ένταξη (αντίθεση στην παρ.1 του άρθρου 88 Συντ.). Κατόπιν ο Αντιπρόεδρος Χαράλαμπος Μυρσινιάς έθεσε το ζήτημα της κατά την παράγραφο 11 «προαγωγής», λέγοντας ότι, αν κατά την έννοια της διάταξης αυτής, η «προαγωγή» γίνεται χωρίς απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, η ρύθμιση είναι αντίθετη προς το άρθρο 90 παρ.1 του Συντάγματος, πιστεύει όμως ότι η «προαγωγή» αυτή συναρτάται προς την προνοούμενη εν συνεχεία στην ίδια παρ.11 «ένταξη» και επομένως απαιτείται και για την προαγωγή απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, άρα η ρύθμιση δεν αντιβαίνει κατά τούτο στο Σύνταγμα.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Αριθμός 7/1999 - σελ. 15

Με δεδομένη την απόφαση κατάργησης της ειρηνοδικειακής δικαιοσύνης, προκειμένου η Ολομέλεια να εκφράσει θετικά την άποψή της ως προς την τακτοποίηση των ειρηνοδικών, με αναμόρφωση της διάταξης, με πρόβλεψη δηλαδή «διαδικασίας επιλογής», τέθηκε το ζήτημα τι νοείται, κατά το άρθρο 88 παρ.1 του Συντ., με την έκφραση «διαδικασία επιλογής». Υποστηρίχθηκαν δύο απόψεις. Κατά την πρώτη αρκεί ο νόμος να προβλέπει οποιαδήποτε διαδικασία επιλογής και κριτήρια αξιολόγησης, εφόσον βεβαίως είναι πρόσφορα ώστε να εξασφαλίζεται η «επιλογή» των επαρκών και καταλλήλων, (λ.χ. διαγωνισμός, έκτακτη επιθεώρηση, επιλογή βάσει των στοιχείων του φακέλου). Κατά τη δεύτερη άποψη μια τέτοια ευρεία ερμηνεία θα ήταν ασυμβίβαστη προς το άρθρο 4 παρ.1 του Συντάγματος, που επιτάσσει την ισότητα και την ισόνομη ρύθμιση των ομοίων, αφού για την είσοδο μεν στη Σχολή και την εν συνεχεία είσοδο στο Δικαστικό Σώμα θα απαιτείται διαγωνισμός, ενώ οι εξ ειρηνοδικών θα μπορούν να εισαχθούν πολύ ευκολότερα, βάσει επιεικέστερων και ρευστών κριτηρίων. Επομένως, κατά τη δεύτερη αυτή άποψη, όλοι οι λοιποί, πλην του διαγωνισμού, τρόποι αξιολόγησης αποκλείονται διότι η θέσπισή τους θα εισήγε άνιση ρύθμιση ομοίων.

Μετά ταύτα διαμορφώθηκαν τα ακόλουθα ερωτήματα:

- I. Η από την παράγραφο 9 συνδ.11 του άρθρου 1 του Σχεδίου προβλεπόμενη ομαδική και ανεπίλεκτη (χωρίς «διαδικασία επιλογής») είσοδος των ειρηνοδικών στο Δικαστικό Σώμα συμβιβάζεται με το άρθρο 88 παρ.1 του Συντ. ή είναι αντισυνταγματικής;
- II. Η ρύθμιση αυτή ενέχει και αντισυνταγματική «μετάταξη» ή όχι;

III. Η προβλεπόμενη στην αρχή της παρ.11 του ίδιου άρθρου 1 του Σχεδίου «προαγωγή» νοείται χωρίς απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, οπότε είναι αντισυνταγματική ως αντικείμενη στο άρθρο 90 παρ.1 Συντ. ή νοείται ύστερα από απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, οπότε δεν αντίκειται στη διάταξη αυτή;

IV. Ως διαδικασία «επιλογής» νοείται κάθε διαδικασία που επιτρέπει τη βάσει οιασδήποτε κριτηρίων (λ.χ. των στοιχείων του φακέλου) διαπίστωση της επάρκειας και καταλληλότητας των υποψηφίων ή, ενόψει του άρθρου 4 παρ.1 Συντ., περιορίζεται στην ίδια διαδικασία που ισχύει για όλους για την είσοδο στο Δικαστικό Σώμα, δηλαδή στο διαγωνισμό;

Ακολούθησε ψηφοφορία, από τον νεότερο προς τους αρχαιότερους, της οποίας το αποτέλεσμα εμφανίζεται στον κατωτέρω πίνακα. Στις τρεις πρώτες στήλες το κεφαλαίο γράμμα Α δηλώνει την κρίση «Αντισυνταγματική» στα τρία, αντίστοιχα, πρώτα ερωτήματα, ενώ το κεφαλαίο γράμμα Σ δηλώνει την κρίση «Συνταγματική». Στην τελευταία (τέταρτη) στήλη εμφανίζεται η απάντηση στο τέταρτο ερώτημα και το μεν κεφαλαίο Δ δηλώνει τη λέξη Διαγωνισμός, ως αποκλειστική διαδικασία, το δε κεφαλαίο γράμμα Φ δηλώνει τη δυνατότητα και άλλων κριτηρίων, όπως λ.χ. των στοιχείων του Φακέλου. Σημειώνονται και επιμέρους παραλλαγές, όπου διατυπώθηκαν.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο ΕΠΙΜΕΡΗΣ

	I	II	III	IV
Μαθθίας Στέφανος	A	A	A	Δ
Μπακόπουλος Αγησίλαος	A	A	A	Δ
Βελλής Γεώργιος	A	A	A	Δ
Κατσιρέας Διονύσιος	A	A	A	Δ

Αριθμός 7/1999 - σελ. 17

	I	II	III	IV
Μυρσινιάς Χαράλαμπος	A	Δεν είναι μετάταξη	Απαιτείται απόφαση του ΑΔΣ	Φ
Μαντζιάρας Πολύβιος	A	A	A	Φ
Κρουσταλάκης Ευάγγελος	A	Δεν είναι μετάταξη	Απαιτείται απόφαση του ΑΔΣ	Φ
Λυμπερόπουλος Κων/νος	Σ	Σ	Σ	Φ
Παπαλάκης Κων/νος	A	A	A	Φ
Χαριτάκης Εμμανουήλ	Σ	Σ	Σ	Φ
Σταθέας Γεώργιος	A	A	A	Δ
Αρβανίτης Γεώργιος	A	A	A	Φ
Μυγιάκης Ιωάννης	Σ	Σ	Σ	Φ
Πρασουλίδης Θεόδωρος	A	A	A	Φ
Τέτοκας Ιωάννης	A	A	A	Φ
Καρατζάς Μιχαήλ	A	A	A	Δ
Μπούτσικος Γεώργιος	A	A	A	Φ
Κατράκης Ανδρέας	A	A	A	Φ
Καραγεώργης Αθανάσιος	A	A	A	Φ
Κανελλόπουλος Γεώργιος	A	A	A	Δ
Γεωργακόπουλος Χαρ/μπος	Σ	Σ	Απαιτείται απόφαση του ΑΔΣ	Φ
Βρέττας Γεώργιος	A	A	A	Δ
Κρομμύδας Αριστείδης	A	A	A	Δ
Νικολόπουλος Γεώργιος	A	A	A	Δ
Κωστήρης Κωνσταντίνος	A	A	A	Δ
Βλάσσης Ηλίας	A	A	A	Δ
Κακκαλής Πέτρος	A	A	A	Ειδικός Διαγωνισμός αποκλειστικά μεταξύ Ειρηνοδικών
Δαμάσκος Εμμανουήλ	A	Παρέλκει η απάντηση	A	Δ

	I	II	III	IV
Γικάφης Σπυρίδων	A	A	A	Δ
Κάπος Γεώργιος	A	A	A	Ειδικός Διαγωνισμός αποκλειστικά μεταξύ Ειρηνοδικών
Τσαμαδός Κωνσταντίνος	A	A	A	Δ
Μειδάνης Παύλος	A	A	A	Ειδικός Διαγωνισμός αποκλειστικά μεταξύ Ειρηνοδικών
Ρήγος Γεώργιος	Σ	Σ	A	Φ
Ντόβας Αρχοντής	A	A	A	Δ
Βούρβαχης Δημήτριος	A	A	A	Φ
	I	II	III	IV
Φιλιππάτος Γρηγόριος	A	A	A	Δ
Μοσχολέας Στυλιανός	A	A	A	Φ
Τωμαδάκης Αντώνιος	A	A	A	Δ
Ζέρβας Δημήτριος	A	A	A	Δ
Παπαθανάσης Δαμιανός	A	A	A	Φ
Λινός Δημήτριος	A	A	A	Φ
Λαφαζάνος Θεόδωρος	A	A	A	Φ
Λυμπερόπουλος Λουκάς	A	A	A	Δ
Ρακιντζής Λέανδρος	A	A	A	Δ
Μπάκας Θεόδωρος	A	A	A	Δ
Χριστόφιλος Γεώργιος	A	A	A	Δ
Φρούντζος Γεράσιμος	A	A	A	Δ
Τσακόπουλος Ελευθέριος	A	A	A	Φ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Με βάση τις ψήφους των μελών της Ολομέλειας, όπως εμφανίζονται στον ως άνω πίνακα, η γνωμοδότησή της διαμορφώθηκε ως εξής:

ΕΡΩΤΗΜΑ I. Με ψήφους 43 έναντι 5, ότι η από την παρ.9 συνδ.11 του άρθρου 1 του Σχεδίου πρόβλεψη της εκ του νόμου ομαδικής και ανεπίλεκτης (χωρίς «διαδικασία επιλογής») εισόδου των ειρηνοδικών στο Δικαστικό Σώμα είναι **αντισυνταγματική.**

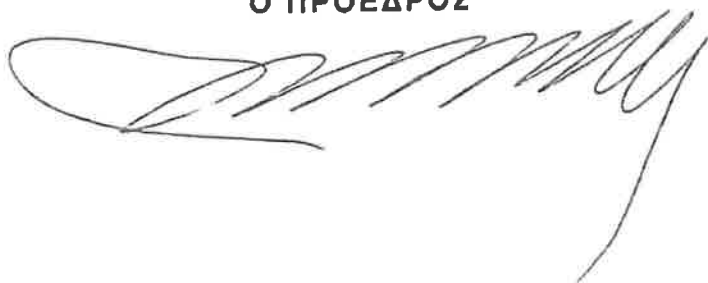
ΕΡΩΤΗΜΑ II. Με ψήφους 40 έναντι 5, ότι η ρύθμιση αυτή ενέχει και **αντισυνταγματική «μετάταξη».** Εξάλλου 2 μέλη έκριναν ότι η ρύθμιση δεν ενέχει μετάταξη και 1 μέλος έκρινε ότι η απάντηση στο δεύτερο αυτό ερώτημα παρέλκει.

ΕΡΩΤΗΜΑ III. Με ψήφους 42 έναντι 3, ότι είναι αντισυνταγματική η προβλεπόμενη στην αρχή της παρ.11 του άρθρου 1 του Σχεδίου «προαγωγή» χωρίς απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.

ΕΡΩΤΗΜΑ IV. Με ψήφους 27 έναντι 21, ότι ως διαδικασία «επιλογής» για την είσοδο στο Δικαστικό Σώμα νοείται μόνο ο διαγωνισμός. Τρεις όμως εκ των 27 ότι αρκεί ειδικός, μεταξύ ειρηνοδικών, διαγωνισμός.

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και εκδόθηκε στην Αθήνα, στις 16 Μαρτίου 1999.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

